

II.

MANUÁL SEA – Vyhodnocení vlivů ÚPD na životní prostředí a další souvislosti

**Jednotné postupy a náležitosti v rámci
strategického posuzování vlivů na životní
prostředí a veřejné zdraví**

Obsah

Obsah	2
Seznam zkratk a pojmů	4
ÚVOD	6
1. Stručné shrnutí obsahu a hlavních cílů posuzované politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace, vztah k jiným koncepcím.....	9
2. Zhodnocení vztahu posuzované politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace k cílům ochrany životního prostředí přijatým na mezistátní, unijní a vnitrostátní úrovni.....	13
3. Údaje o současném stavu životního prostředí v řešeném území a jeho předpokládaném vývoji, pokud by nebyla uplatněna posuzovaná politika územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace.....	27
4. Charakteristiky životního prostředí, které by mohly být uplatněním posuzované politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace významně ovlivněny.	28
5. Současné problémy a jevy životního prostředí, které by mohly být uplatněním posuzované politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace významně ovlivněny, zejména s ohledem na zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma, evropsky významné lokality a ptačí oblasti.....	31
6. Zhodnocení stávajících a předpokládaných vlivů navrhovaných variant posuzované politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace nebo jejího invariantního návrhu, včetně vlivů sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, kladných a záporných; hodnotí se vlivy na obyvatelstvo, lidské zdraví, biologickou rozmanitost, faunu, flóru, půdu, zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa, horninové prostředí, vodu, ovzduší, klima, hmotné statky, kulturní dědictví, včetně dědictví architektonického a archeologického a vlivy na krajinu, včetně vztahů mezi uvedenými oblastmi vyhodnocení.	42
Územní rezerva a posuzování vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví	53
7. Porovnání zjištěných nebo předpokládaných kladných a záporných vlivů podle jednotlivých variant řešení nebo podle invariantního řešení ve srovnání se současným stavem a jejich zhodnocení. Srozumitelný popis použitých metod vyhodnocení, včetně jejich omezení.....	57
8. Popis navrhovaných opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech zjištěných nebo předpokládaných významných záporných vlivů na životní prostředí.	61
9. Zhodnocení způsobu zapracování cílů ochrany životního prostředí přijatých na mezinárodní, unijní nebo národní úrovni do posuzované politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace a jejich zohlednění při výběru řešení, včetně případného výběru nejvhodnější varianty.	68
10. Vyhodnocení možných přeshraničních vlivů politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace na životní prostředí.	70

Jak správně procedurálně postupovat v případě mezistátního posuzování?	72
11. Souhrnné vypořádání požadavků uplatněných ve stanovisku příslušného úřadu k návrhu zadání nebo k návrhu zadání změny územně plánovací dokumentace nebo stanovisku podle § 71a odst. 2, § 71d odst. 4 písm. c) nebo § 71e odst. 5 písm. e).	73
12. Návrh ukazatelů pro sledování vlivu posuzované politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace na životní prostředí.	74
13. Návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech z hlediska minimalizace negativních vlivů na životní prostředí.....	76
14. Netechnické shrnutí výše uvedených údajů.....	83
14.1 Návrh stanoviska ke koncepci.....	83
Závěr – přínosy procesu SEA v ÚPD	87
Výklad dalších zákonných požadavků ve vazbě na oblast SEA při pořizování územně plánovací dokumentace.....	87
Prohlášení (ustanovení § 10g odst. 5 ZPV)	87
Zesouladnění navazující úpd s nadřazenou úpd ve vztahu k VVURÚ (ustanovení 112 odst. 1 NSZ)	89
Východiska	91
Seznam příloh	94
Příloha 1 Minimalizační opatření.....	95
Příloha 2 Formulář pro informování Polské republiky o návrhu koncepce s možným přeshraničním vlivem	98
Příloha 3 Poskytnuté informace z online metodických porad SEA (21. 11. 2024 a 20. 5. 2025).....	100

Seznam zkratk a pojmů

AO – autorizovaná osoba zmocněná ke zpracování vyhodnocení SEA dle § 19 ZPV, rovněž posuzovatel

ČGS – Česká geologická služba

ČHMÚ – Český hydrometeorologický úřad

ČSÚ – Český statistický úřad

DO – dotčený orgán

EVL – evropsky významná lokalita

FVE – fotovoltaická elektrárna

IS SEA – Informační systém SEA

Minimalizační opatření – opatření pro předcházení, vyloučení, snížení a kompenzaci negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví; v případě naturového posouzení jimi chápeme opatření k prevenci, vyloučení nebo snížení očekávaných mírně negativních vlivů koncepce

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

N2000 – lokality soustavy Natura 2000

Naturové posouzení – posouzení vlivu koncepce na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO dle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny (příloha č. 4 I. bod 2 k NSZ)

NSS – Nejvyšší správní soud

OOP – orgán ochrany přírody

PO – ptačí oblast

Proces SEA – strategické posouzení vlivů na životní prostředí dle ZPV

Protokol SEA – Protokol o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí k Úmluvě o posuzování vlivů na životní prostředí přesahující hranice států

PUPFL – pozemky určené k plnění funkce lesa

PÚR – Politika územního rozvoje ČR (a její změna)

Rozsudky – rozsudky správních soudů

RURÚ – rozbor udržitelného rozvoje území

Správní řád – zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Stanovisko k potřebě posouzení – stanovisko příslušného úřadu, ve kterém uvede v případě územního rozvojového plánu a zásad územního rozvoje podrobnější požadavky na obsah a rozsah vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví a u změny územního rozvojového plánu, změny zásad územního rozvoje a územního plánu a jeho změny, zda má být jejich návrh posuzován z hlediska vlivů na životní prostředí, popřípadě stanoví podrobnější požadavky na obsah a rozsah tohoto vyhodnocení.

Stanovisko OOP – stanovisko orgánu ochrany přírody vydané na základě § 45i odst. 1 ZOPK

Stanovisko SEA – stanovisko k posouzení vlivů provádění koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví vydané na základě § 10g ZPV

Starý stavební zákon – zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů – již zrušený

Stavební zákon či NSZ nebo nový stavební zákon – zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů

ÚAP – územně analytické podklady

ÚP – územní plán (a jeho změna)

ÚPD – územně plánovací dokumentace (a její změna)

ÚRP nebo DÚRP – územní rozvojový plán či dílčí územní rozvojový plán (a jejich změny)

VTE – větrná elektrárna

VVURÚ – vyhodnocení vlivů ÚPD na udržitelný rozvoj území

Vyhláška č. 142/2018 Sb. – Vyhláška č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny

Vyhodnocení SEA – vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví zpracované dle přílohy č. 4 (II.) k NSZ (bod 1 přílohy č. 4 I. k NSZ)

VZ – veřejné zdraví

ZCHÚ – zvláště chráněné území

ZOPK či **zákon o ochraně přírody a krajiny** – zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

ZPF – zemědělský půdní fond

ZPV či **zákon o posuzování vlivů na životní prostředí** – zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů

ZÚR – zásady územního rozvoje (a jejich změny)

ŽP – životní prostředí

Metodický výklad přílohy č. 4 (II.) k zákonu č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů

ÚVOD

Vyhodnocení vlivů PÚR a ÚPD či jejich změn na udržitelný rozvoj území se skládá z pěti částí, jak uvádí nový stavební zákon, resp. příloha č. 4, část I.:

- 1. Vyhodnocení vlivů politiky územního rozvoje, územního rozvojového plánu nebo zásad územního rozvoje na životní prostředí, zpracované podle části II. této přílohy, nebo pokud příslušný úřad uplatnil u změny politiky územního rozvoje nebo změny územního rozvojového plánu, změny zásad územního rozvoje nebo u územního plánu nebo jeho změny požadavek na toto vyhodnocení.*
- 2. Vyhodnocení vlivů politiky územního rozvoje nebo posuzované územně plánovací dokumentace na evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, pokud orgán ochrany přírody nevyloučil významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit nebo ptačích oblastí.*
- 3. Vyhodnocení vlivů politiky územního rozvoje nebo posuzované územně plánovací dokumentace na hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel území.*
- 4. Vyhodnocení vlivů politiky územního rozvoje nebo posuzované územně plánovací dokumentace na udržitelný rozvoj území, které spočívá v posouzení vztahu a zlepšování podmínek pro příznivé životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel území a posouzení naplnění priorit územního plánování.*
- 5. Návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech z hlediska vyváženosti vlivů na životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel území (udržitelný rozvoj území).*

V tomto manuálu se budeme více věnovat pouze části 1., tedy vyhodnocení SEA (vztážené zejména k ÚPD, proto PÚR není primárně uváděna v názvu tohoto manuálu, nicméně tam, kde lze postupovat obdobně, je na to v příslušné kapitole upozorněno), které zpracovává osoba s autorizací dle § 19 ZPV (§ 10i odst. 3 ZPV). Tento dokument musí být přezkoumatelný, logicky srozumitelný, konzistentní (touto optikou se též na takovýto dokument zaměřují správní soudy při přezkumu vydaných opatření obecné povahy ÚPD). Rovněž posuzovatel musí dodržovat náležitosti dle § 19 odst. 2 ZPV, tedy musí respektovat jednotlivé části, které stanovuje příloha č. 4, část II. k NSZ, vyhodnocení SEA, a je povinen při jeho zpracování postupovat odborně, objektivně a v plném rozsahu s dodržením stanovených náležitostí, které nastavuje v rámci jednotné správní praxe Ministerstvo životního prostředí, odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence (oddělení SEA), jako ústřední správní úřad v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí (§ 21 písm. a) ZPV).

Adresáty manuálu jsou především orgány SEA, tedy příslušné úřady odpovědné za posuzování vlivů na životní prostředí, dále autorizované osoby zmocněné k provádění vyhodnocení SEA dle § 19 ZPV, pořizovatelé ÚPD a projektanti zpracovávající územně plánovací dokumentace. Cílem této metodiky je tedy usnadnit těmto subjektům aplikaci nových postupů vycházejících z nového stavebního zákona a zajistit konzistentní, odborně

podložený a efektivní přístup k vyhodnocení SEA v rámci pořizování územně plánovacích dokumentací.

V rámci procesu SEA, resp. při zpracování vyhodnocení SEA, je nezbytné nastavit dostatečnou spolupráci s pořizovatelem a projektantem zpracovávané ÚPD či jejich změny. Tato spolupráce je klíčová pro zajištění pružného, resp. efektivního procesu SEA. AO by je měla průběžně seznamovat s výsledky svých hodnocení, aby navrhovaná tzv. minimalizační opatření mohla být modifikována tak, aby byla rovnou zapracovatelná do výrokové části ÚPD. Nedostatečná spolupráce posuzovatele a pořizovatele/projektanta je již minulostí a cílem práce AO, resp. procesu SEA, není pouze vyhodnotit potenciální vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví, ale tyto vlivy skutečně explicitně ošetřit již na úrovni dané ÚPD její úpravou či doplněním. Efektivita/výkonnost procesu SEA se tedy logicky přesouvá ze stanoviska SEA (§ 10g ZPV), od kterého se mohl pořizovatel odchýlit na základě patřičného zdůvodnění (§ 10g odst. 4 věta druhá ZPV), což mělo za následek formalizování procesu SEA bez jeho patřičného přínosu, pakliže se pořizovatel rozhodl nezohlednit požadavky stanoviska SEA, na důležitou činnost AO již při samotném zpracování vyhodnocení SEA a pořizovatele/projektanta, než započne společné a veřejné projednávání návrhu ÚPD či jejich změn a vyhodnocení SEA.

Nesmí být taktéž opomenuto, že se nacházíme na strategické úrovni, a tudíž je podstatné zajistit, aby proces SEA, resp. stanovovaná opatření/požadavky, nemířily jen na tuto strategickou úroveň (např. do úkolů pro územní plánování), ale aby již došlo k náležitě provazbě na rozhodovací činnost v území, tedy byla stanovována taková kritéria ve výroku ÚPD, která zmíněné zajistí.

Každá kapitola vyhodnocení SEA na sebe logicky navazuje, a proto nelze na žádnou z nich rezignovat. V této souvislosti lze upozornit např. na rozsudek NSS č. j.: 1 Ao 7/2011-526, který zmíněné potvrzuje (tato skutečnost se samozřejmě netýká jen hodnocení kumulativních a synergických vlivů, které je pouze jednou z částí samotného hodnocení).

„Z hlediska logického a systematického je zřejmé, že na posuzování kumulativních a synergických vlivů zásad územního rozvoje se vztahují rovněž body 2, 3, 4, 6 a 7 přílohy ke stavebnímu zákonu, neboť bez jejich aplikace by požadavek na posouzení kumulativních a synergických vlivů byl jen prázdnou slupkou bez konkrétního obsahu. Z bodů 2 a 3 vyplývá, že pro řádné posouzení kumulativních a synergických vlivů je třeba nejprve řádně zjistit skutkový stav (slovy zákona současný stav životního prostředí v řešeném území), vytipovat charakteristiky životního prostředí, které by mohly být kumulativními a synergickými vlivy významně ovlivněny, a vytipovat konkrétní lokality, v nichž by mohly kumulativní a synergické vlivy vznikat a působit. Body 6 a 7 pak požadují zohlednění a zhodnocení kumulativních a synergických vlivů při posuzování variant řešení včetně popisu použité metodologie a návrh kompenzačních opatření, která zabrání vzniku nebo minimalizují působení kumulativních a synergických vlivů.“

Při zpracování vyhodnocení SEA k PÚR a jejich změnám lze z metodického doporučení rovněž vycházet se zohledněním patřičné obecnosti PÚR. V tomto ohledu však nelze nikterak rezignovat mj. na přezkoumatelnost a srozumitelnost takové dokumentace. Stejnou optikou lze využít tento manuál pro zpracování vyhodnocení SEA k ÚRP, DÚRP či ÚP včetně jejich změn, pakliže by tento manuál vztahoval příklady pouze k ZÚR. Hovoří-li manuál pouze o PÚR či ÚPD, je tím myšlena rovněž jejich změna, na kterou se vztahují stejné postupy a požadavky.

Tento manuál shromažďuje aktuální informace vztahující se k vyhodnocení vlivů ÚPD na životní prostředí ve smyslu nového stavebního zákona, včetně dalších souvislostí. Obsahuje veškeré relevantní informace potřebné pro tuto oblast. Ostatní metodická doporučení lze nadále využívat jako doplňkový zdroj, avšak veškeré klíčové aspekty jsou již pokryty tímto manuálem.

1. Stručné shrnutí obsahu a hlavních cílů posuzované politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace, vztah k jiným koncepcím.

V této kapitole mají být uvedeny (AO) základní informace o posuzované ÚPD/PÚR, resp. vymezení předmětu ÚPD/PÚR a popis hlavních „cílů“, a to za účelem vytvoření uceleného obrazu o posuzované ÚPD/PÚR. Dále by zde měl být uveden samotný rozsah ÚPD/PÚR včetně grafického vymezení území v rámci výkresů.

Dalším a zásadním účelem této kapitoly je vyhodnocení vztahu posuzované ÚPD/PÚR, resp. hodnoceného území, ke všem relevantním strategickým dokumentům, tedy nejen z oblasti ochrany životního prostředí, ale i z různých oblastí např. dopravní infrastruktury, energetiky apod, ke kterým má ÚPD/PÚR vztah. Výčet dokumentů, tj. koncepcí, ke kterým je hodnocen vztah ÚPD/PÚR, by měl být na úrovni evropských, národních, krajských či regionálních strategií. Při uvažování o relevantnosti jiných koncepcí lze vedle zaměření, obsahu, vztahu daných koncepcí zohlednit i měřítko posuzované ÚPD ve vazbě na hierarchickou posloupnost. Avšak je důležité upozornit, že pro hodnocení vztahu ÚPD/PÚR k jednotlivým strategickým dokumentům je nutné pracovat vždy s aktuálními verzemi (pro kontrolu jejich aktuálnosti je třeba uvést v textu oficiální název včetně návrhového období či data schválení), a to například takto:

Hodnocené republikové koncepce a strategie:

- *Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016–2025;*
- *Státní program ochrany přírody a krajiny ČR pro období 2020–2025;*
- *Státní politika životního prostředí ČR 2030 s výhledem do 2050;*
- *Zásady urbánní politiky – aktualizace 2017;*
- *Politika druhotných surovin ČR pro období 2019–2022 (2019);*
- *Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024, s výhledem do roku 2035, aktualizace 2022; atd.*

Hodnocené krajské koncepce a strategie:

- *Strategie rozvoje Ústeckého kraje do roku 2027;*
- *Plán dílčího povodí Ohře, dolního Labe a ostatních přítoků Labe 2021 – 2027;*
- *Strategie rozvoje kultury a kulturního dědictví Ústeckého kraje 2021 – 2030 a další.*

Rovněž je nutné zmínit, že by měly být zohledňovány pouze schválené dokumenty, jelikož rozpracované dokumenty mohou do doby schválení doznat určitých změn. Avšak ve výjimečných případech, kdy má AO k tomu zřejmý důvod, lze hodnotit vztah posuzované ÚPD/PÚR i k neaktuálním či neschváleným strategickým dokumentům, nicméně je nutné uvést patřičný důvod, proč byl zvolen tento postup (např. že ÚPD/PÚR má vazbu i na předchozí verze strategických dokumentů či že schválení daného dokumentu proběhne v době přípravy ÚPD/PÚR atd.).

Posuzování vztahu ÚPD/PÚR vůči jiným koncepcím probíhá nejčastěji v rámci tabelárního přehledu na základě stanovené stupnice, kde je číselně uvedena intenzita vztahu (v hodnotách 0, 1, 2, 3), dále stručný popis číselné hodnoty a upřesňující komentář, resp. odůvodnění vztahu, například takto:

- 0 – Bez vztahu – Strategický dokument neobsahuje podněty, požadavky nebo cíle, které vyžadují řešení v rámci ÚPD/PÚR.
- 1 – Slabý nebo nepřímý vztah – Strategický dokument obsahuje podněty, požadavky, cíle bez přímé vazby na ÚPD/PÚR, které však mohou přeneseně k naplňování ÚPD/PÚR přispívat.
- 2 – Silný (přímý vztah) – Strategický dokument ve vztahu k navrhovanému ÚPD/PÚR obsahuje podněty, požadavky, priority nebo cíle bez definovaných územních nároků, které jsou do ÚPD/PÚR promítnuty ve formě priorit, požadavků nebo podmínek (verbální výroky).
- 3 – Velmi silný (přímý) vztah – Strategický dokument ve vztahu k navrhovanému ÚPD/PÚR obsahuje podněty, požadavky, priority nebo cíle s konkrétně definovaným územním nárokem, který vyžaduje řešení v rámci posuzované koncepce vymezením ploch.).

Z komentářů musí být zřejmé, v čem je daný vztah spatřován, např. v jakých cílech či opatřeních, a jaké jsou rozdíly mezi jednotlivými vztahy, např. mezi slabým a silným vztahem (viz názorný příklad níže, resp. viz příklady z praxe, obrázek 1).

Vzhledem k tomu, že se jedná o „hodnotící kapitolu“, tak je nutné dané poznatky přehledně sumarizovat, a to v rámci tzv. závěru či shrnutí, kde je patřičné uvést výčet všech strategických dokumentů, u kterých je predikován vztah k ÚPD/PÚR (s důrazem na velmi silný a silný vztah). Účelem je přehledné propojení této kapitoly s kapitolou následující, kde se vztah podrobněji řeší k cílům ochrany životního prostředí přijatým na mezistátní, unijní a vnitrostátní úrovni (názorná ukázka závěru viz příklady z praxe, obrázek 2).

Příklady z praxe:

Níže uvedené (viz obrázek 1, 2) je zpracované pro příklad změny ZÚR. Obdobně je třeba přistoupit ke zpracování v případě PÚR, ÚRP a ÚP, vždy však se zohledněním jednotlivých specifičností konkrétní ÚPD či PÚR.

Obrázek 1: *Tabelární hodnocení vztahu ÚPD/PÚR vůči jiným koncepcím*

Zásady urbánní politiky – aktualizace 2017	1
Komentář: Cílem této koncepce schválené vládou ČR usnesením č. 549 ze dne 24. 7. 2017 je sjednotit přístupy všech úrovní veřejné správy k rozvoji měst. 8aZÚR ÚK nepromítá konkrétní podněty, požadavky nebo záměry s přímou vazbou na tuto koncepci, ale vykazuje na ni nepřímou vazbu, když navrhovaným řešením přispívá k obecně stanovenému strategickému směru v oblasti změny klimatu v rámci Zásady 4 Péče o městské životní prostředí – podporovat zvyšování energetické účinnosti a snižování závislosti na fosilních palivech.	
Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+	0
Komentář: Úkolem této strategie schválené vládou ČR usnesením č. 775 ze dne 4. 11. 2019 je stanovení hlavních cílů regionálního rozvoje. 8aZÚR ÚK neobsahuje ani nepromítá konkrétní podněty, požadavky nebo záměry této koncepce.	
Národní program snižování emisí ČR – aktualizace 2019	2
Komentář: Národní program schválený vládou ČR usnesením č. 917 ze dne 16. 12. 2019 je implementačním plánem ke Státní politice životního prostředí ČR 2030 a jeho cílem je snížení celkové úrovně znečišťování a znečištění ovzduší v ČR. 8aZÚR ÚK nepromítá konkrétně definované nároky na změnu využití území, ale přímo promítá obecné deklarace nebo požadavky tohoto programu. Program stanoví synergické opatření s Vnitrostátním plánem ČR v oblasti energetiky a klimatu, Státní energetickou koncepcí ČR, Národním akčním plánem ČR pro energii z obnovitelných zdrojů a Politikou ochrany klimatu. Toto prioritní opatření BB12 – Dodatečné snížení emisí k roku 2030 ze sektoru veřejná energetika a výroba tepla má za cíl snížení emisí NOX v důsledku zvýšení podílu energie z obnovitelných zdrojů.	

Ateliér Cihlář-Svoboda s.r.o., Vyhodnocení vlivů 8. Aktualizace Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, listopad 2023. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP035J?lang=cs

Obrázek 2: *Závěr kapitoly 1*

<p>ZÁVĚR</p> <p>Z výše uvedených koncepcí má 8aZÚR ÚK velmi silný nebo silný vztah zejména ke koncepcím obsahujícím cíle nebo opatření týkající se obnovitelných zdrojů energie a dále cíle nebo opatření vztahující se ke krajině a krajinnému rázu. Jedná se o koncepce:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Politika územního rozvoje ČR (Úplné znění závazné od 1. 9. 2021) (dále též „PÚR ČR“ nebo „Politika územního rozvoje ČR (Úplné znění závazné od 1. 6. 2023)“) ➤ Strategický rámec ČR 2030 ➤ Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016–2025 ➤ Státní program ochrany přírody a krajiny ČR pro období 2020–2025 ➤ Státní politika životního prostředí ČR 2030 s výhledem do 2050 ➤ Národní program snižování emisí ČR – aktualizace 2019 ➤ Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu (2020) ➤ Politika ochrany klimatu v ČR (2017) ➤ Státní energetická koncepce ČR – aktualizace 2015 ➤ Surovinová politika ČR v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů (2017) ➤ Strategie rozvoje Ústeckého kraje do roku 2027 ➤ Program zlepšování kvality ovzduší zóna Severozápad – CZ04, aktualizace 2020 ➤ Územní energetická koncepce Ústeckého kraje 2020 <p>Vztah k ostatním hodnoceným koncepcím je slabý nebo zanedbatelný až nulový.</p>

Ateliér Cihlář-Svoboda s.r.o., Vyhodnocení vlivů 8. Aktualizace Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, listopad 2023. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP035J?lang=cs

Příklady z praxe – v čem se nejvíce chybuje:

- Tato kapitola mnohdy postrádá vyhodnocení vztahu ÚPD/PÚR ke všem relevantním strategickým dokumentům. Je tedy třeba mít na paměti, že je nutné sestavit výčet všech dokumentů, tj. koncepcí, ke kterým má být hodnocen vztah ÚPD/PÚR, tedy je nutné brát v potaz koncepce na národní, krajské či regionální úrovni, ale i na úrovni evropské. Při uvažování o relevantnosti jiných koncepcí lze vedle zaměření a obsahu daných koncepcí zohlednit i měřítko posuzované ÚPD ve vazbě na hierarchickou posloupnost.
- AO provádí hodnocení vztahu ÚPD/PÚR k neaktuálním strategickým dokumentům, a proto je nutné si před samotným hodnocením ověřit, jaká verze dokumentu je nejaktuálnější. Rovněž se často stává, že AO uvádí koncepce bez návrhového období či data schválení. Nelze pak jednoznačně určit, zda pracuje s aktuálními verzemi dokumentů, a proto je nutné uvádět celé oficiální názvy, tj. včetně návrhového období či data schválení, aby bylo možné ověřit jejich aktuálnost.
- AO hodnotí vztah ÚPD/PÚR k neschváleným strategickým dokumentům, v tomto případě je nutné tuto skutečnost zmínit a rovněž uvést patřičný důvod tohoto počínání.
- Kapitola častokrát postrádá samotný závěr, který vytváří shrnutí provedeného hodnocení vztahu k jiným koncepcím a jistou provazbu do následující kapitoly (východisko pro další kapitolu), jelikož v něm má být uveden výčet všech strategických dokumentů, u kterých je predikován velmi silný či silný vztah k ÚPD/PÚR.

Ověřovací otázky, zda je kapitola 1 dostatečně naplněna:

- ✓ Jsou v kapitole uvedeny základní informace o ÚPD/PÚR?
- ✓ Obsahuje kapitola vymezení předmětu ÚPD/PÚR?
- ✓ Jsou v kapitole uvedeny cíle ÚPD/PÚR?
- ✓ Je uveden samotný rozsah ÚPD/PÚR, popř. grafické vymezení území v rámci výkresů?
- ✓ Obsahuje kapitola všechny relevantní strategické dokumenty, ke kterým má posuzována ÚPD/PÚR vztah?
- ✓ Jsou uvedeny aktuální verze strategických dokumentů (obsahují oficiální názvy dokumentů návrhové období nebo datum schválení)?
- ✓ Byla stanovena patřičná metodika, resp. stupnice, pro hodnocení vztahů ÚPD/PÚR k jiným koncepcím?
- ✓ Je v kapitole uveden závěr, ze kterého vychází výčet strategických dokumentů, u kterých se předpokládá velmi silný či silný vztah k posuzované ÚPD/PÚR?

2. Zhodnocení vztahu posuzované politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace k cílům ochrany životního prostředí přijatým na mezistátní, unijní a vnitrostátní úrovni.

Úkolem této kapitoly je, aby AO identifikovala ty cíle ochrany životního prostředí přijaté na mezinárodní nebo unijní, resp. vnitrostátní, popř. obecní úrovni, jejichž splnění lze dosáhnout nebo k jejich dosažení lze přispět nástroji územního plánování, tzn. PÚR, ÚRP, ZÚR nebo ÚP. Podkladem pro zpracování této kapitoly jsou oborové koncepce s identifikovaným velmi silným (dle zavedené standardní stupnice označen č. 3) nebo silným (č. 2) vztahem k nástrojům územního plánování, tj. především k PÚR, ÚRP, ZÚR a ÚP či jejich změn (viz předchozí [kapitola 1](#) vyhodnocení SEA).

Jedná se o cíle přijaté na výše uvedených úrovních s tématem ochrany složek životního prostředí, příp. v dalších koncepcích s významnou vazbou na problematiku životního prostředí (např. rozvojové, dopravní nebo energetická koncepce).

Možný přístup AO ke zpracování této kapitoly (v případě stanovení vlastní metodiky je nutné ji popsat):

- 1) z předchozí kapitoly č. 1 AO vybere ty koncepce (měly by být již uvedeny v závěru této kapitoly), u kterých byl identifikován velmi silný (3) nebo silný (2) vztah,
- 2) nalezne v nich cíle ochrany životního prostředí, k jejichž dosažení lze přispět nástroji územního plánování,
- 3) zavede stupnici vztahů k cíli ochrany životního prostředí, např.
 - 0 – ÚPD, PÚR danou prioritní oblast dokumentu neřeší nebo k ní nemá vztah
 - 1 – ÚPD, PÚR má k dané prioritní oblasti dokumentu slabý vztah nebo ji řeší okrajově nebo zprostředkovaně
 - 2 – ÚPD, PÚR danou prioritní oblast dokumentu přímo řeší nebo k ní má silný vztah,
- 4) provede vyhodnocení vztahu PÚR či ÚPD k relevantním cílům ochrany životního prostředí dle výše uvedené stupnice,
- 5) výsledky prezentuje tabulkovou formou, kde ke každé číselné hodnotě intenzity identifikovaného vztahu doplní vysvětlující komentář (který má v této kapitole pouze indikativní charakter a nenahrazuje ani nesupluje hodnocení vlivů prováděné v kapitole 6 vyhodnocení SEA, kde dochází ke kvantifikaci, resp. odhadu významnosti předpokládaných vlivů, rovněž nesupluje náplň kapitoly 9), z kterého musí být patrná míra prisouzené číselné hodnoty.

Příklady z praxe (ukázka možného správného provedení):

Níže uvedené tabulky (viz obrázky 3, 4, 5) jsou zpracované pro příklad ZÚR či její změny. Obdobně je třeba přistoupit ke zpracování v případě ÚRP, ÚP a PÚR, vždy však se zohledněním jednotlivých specifických konkrétní ÚPD či PÚR.

Obrázek 3: Vztah Z10 ZÚR Jihočeského kraje k cílům ochrany životního prostředí sledovaných na mezistátní a unijní úrovni

Koncepte / Cíl	Vztah Z10 ZÚR Jihočeského kraje k danému cíli	Komentář SEA
Lublaňská deklarace o územní dimenzi udržitelného rozvoje		
(4) zamezovat nebo značně snižovat rizika, jako jsou zemětřesení, sucha a povodně,	2	Z10 ZÚR Jihočeského kraje přispívá k dosažení cíle prostřednictvím vymezení specifické oblasti N-SOB4 a stanovením zásad pro jejich využívání. Z10 ZÚR Jihočeského kraje přispívá také k omezení rizika sucha a povodně stanovením zásad pro dosažení cílových kvalit krajinných oblastí.
(5) řešení naléhavých problémů týkajících se zejména: <ul style="list-style-type: none"> - zhoršování životního prostředí, degradace osídlených ploch, - intenzifikace dopravních toků, dopravní zácpy na silnicích a s tím souvisejícího poškozování ŽP, - zmnožení přírodních a člověkem způsobených katastrof, částečně zaviněných klimatickými změnami, které ohrožují lidské životy a způsobují závažné škody - ztráty dynamiky a snížení kvality života v mnoha zemědělských oblastech, k nimž patří vylidňování, mizení tradiční venkovské krajiny a způsobu života a přírodních zdrojů i venkovského kulturního dědictví, 	2	Z10 ZÚR Jihočeského kraje přispívá k řešení problémů, které se týkají živelného růstu sídel, zachování kulturní identity a kulturního dědictví. Tato témata jsou řešena v rámci stanovení zásad pro dosažení cílových kvalit krajiny ve vymezených krajinných oblastech. Změna přispívá k řešení problémů, které jsou příčinou klimatických změn (emise znečišťujících látek z výroby energie z primárních zdrojů). Z10 ZUR JČK přispívá k rozvoji obnovitelných zdrojů energie.

Koncepce / Cíl	Vztah Z10 ZÚR Jihočeského kraje k danému cíli	Komentář SEA
<ul style="list-style-type: none"> - oživovat města a ovládnout živelný růst měst, jakož i snížení hrozby kulturní identity a společným tradicím evropského způsobu života, typů osídlení a kulturního dědictví 		
<p>(6) Pro náležitě zvládnutí hlavních naléhavých problémů udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu je nutno politiky územního rozvoje dále zlepšovat za účelem</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpoření vyváženého polycentrického rozvoje evropského kontinentu a vytváření funkčních městských regionů, jakož i sítí malých a středně velkých měst a venkovských sídel - oživení upadajících sídel a nového rozvoje brownfields, tak aby byla omezena nadměrná spotřeba ploch, sníženo sociální strádání a nezaměstnanost a zlepšena kvalita života ve městě zvýšením efektivnosti dopravních a energetických sítí a minimalizace jejich nepříznivých dopadů, především podporováním hromadné dopravy a multimodálním řešením toků zboží - zamezování a snižování možných škod v důsledku přírodních katastrof především tím, že modely struktury sídel budou jimi méně zranitelné – ochrany a zlepšování přírodního i umělého životního prostředí, zvláště když je již znečištěno či poškozeno nebo tímto ohroženo 	<p>0</p>	<p>Z10 ZÚR Jihočeského kraje nemá vztah k tomuto cíli, resp. k řešení uvedených problémů.</p>

Koncepce / Cíl	Vztah Z10 ZÚR Jihočeského kraje k danému cíli	Komentář SEA
<ul style="list-style-type: none"> - snížení intenzifikace, industrializace a závislosti na chemii v zemědělské činnosti pomocí politiky územního rozvoje, jež umožňuje diverzifikované ekonomické aktivity a vytvoření nových tržních příležitostí pro venkovské obyvatelstvo - zvýšení participace veřejnosti při tvorbě územně plánovací dokumentace a při koncipování a implementaci politik územního rozvoje. 		

Mgr. Alena Smrčková, Ph.D., Změna č. 10 ZÚR Jihočeského kraje, verze pro zveřejnění návrhu dle § 93 odst. 5 zákona č. 283/2021 Sb., Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území – část A VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ DLE PŘÍLOHY STAVEBNÍHO ZÁKONA, září 2024. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP002D?lang=cs

Obrázek 4: Vztah Z10 ZÚR Jihočeského kraje k cílům ochrany životního prostředí sledovaných národními koncepcemi a strategiemi

Koncepce / Cíl	Vztah Z10 ZÚR Jihočeského kraje k danému cíli	Komentář SEA
Politika územního rozvoje ČR, ve znění aktualizace č. 1, 2, 3, 4, 5, 6. a 7. (2024)		
(14) Ve veřejném zájmu chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Bránit upadání venkovské krajiny jako důsledku nedostatku lidských zásahů.	1	Z10 ZÚR Jihočeského kraje přispívají k naplnění priority způsobem vymezením krajinných oblastí, stanovením jejich cílových kvalit a úkolů pro jejich dosažení.
(14a) Při plánování rozvoje venkovských území a oblastí ve vazbě na rozvoj primárního sektoru zohlednit ochranu kvalitních lesních porostů, vodních ploch a kvalitní zemědělské, především orné půdy a ekologických funkcí krajiny.	1	Z10 ZÚR Jihočeského kraje přispívají k naplnění priority způsobem vymezením krajinných oblastí, stanovením jejich cílových kvalit a úkolů pro jejich dosažení.
(15) Předcházet při změnách nebo vytváření urbánního prostředí prostorově sociální segregaci s negativními vlivy na sociální soudržnost obyvatel.	0	Z10 ZÚR Jihočeského kraje nemá vztah k této prioritě.
(16) Při stanovování způsobu využití území v územně plánovací dokumentaci dávat přednost komplexním řešením před uplatňováním jednostranných hledisek a požadavků, které ve svých důsledcích zhoršují stav i hodnoty území. Vhodná řešení územního rozvoje je zapotřebí hledat ve spolupráci s obyvateli území i s jeho uživateli a v souladu s určením a charakterem oblastí, os, ploch a koridorů vymezených v PÚR ČR.	1	Z10 ZÚR Jihočeského kraje přispívají k naplnění priority způsobem vymezením krajinných oblastí, stanovením jejich cílových kvalit a úkolů pro jejich dosažení.

Koncepce / Cíl	Vztah Z10 ZÚR Jihočeského kraje k danému cíli	Komentář SEA
<p>(19) Vytvářet předpoklady pro rozvoj, využití potenciálu a polyfunkční využívání opuštěných areálů a ploch (tzv. brownfields průmyslového, zemědělského, vojenského a jiného původu, vč. území bývalých vojenských újezdů). Hospodárně využívat zastavěné území (podpora přestaveb revitalizací a sanací území) a zajistit ochranu nezastavěného území (zejména zemědělské a lesní půdy) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace. Cílem je účelné využívání a uspořádání území úsporné v nárocích na veřejné rozpočty na dopravu a energie, které koordinací veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území omezuje negativní důsledky suburbanizace pro udržitelný rozvoj území.</p>	<p>1</p>	<p>Z10 ZÚR Jihočeského kraje přispívají k naplnění priority způsobem vymezením krajinných oblastí, stanovením jejich cílových kvalit a úkolů pro jejich dosažení.</p>
<p>(20) Rozvojové záměry, které mohou významně ovlivnit charakter krajiny, umísťovat do co nejméně konfliktních lokalit a následně podporovat potřebná kompenzační opatření. S ohledem na to při územně plánovací činnosti, respektovat veřejné zájmy např. ochrany biologické rozmanitosti a kvality životního prostředí, zejména formou důsledné ochrany zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Vytvářet územní podmínky pro implementaci a respektování územních systémů ekologické stability a zvyšování a udržování ekologické stability a k zajištění</p>	<p>1</p>	<p>Z10 ZÚR Jihočeského kraje přispívají k naplnění priority způsobem vymezením krajinných oblastí, stanovením jejich cílových kvalit a úkolů pro jejich dosažení.</p>

Koncepce / Cíl	Vztah Z10 ZÚR Jihočeského kraje k danému cíli	Komentář SEA
<p>ekologických funkcí i v ostatní volné krajině a pro ochranu krajinných prvků přírodního charakteru v zastavěných územích, zvyšování a udržování rozmanitosti venkovské krajiny. V rámci územně plánovací činnosti vytvářet podmínky pro ochranu krajinného rázu s ohledem na cílové kvality krajiny a vytvářet podmínky pro využití přírodních zdrojů.</p>		
<p>(21) Vymezit a chránit ve spolupráci s dotčenými obcemi před zastavěním pozemky nezbytné pro vytvoření souvislých ploch veřejně přístupné zeleně v rozvojových oblastech a v rozvojových osách a ve specifických oblastech, na jejichž území je krajina negativně poznamenána lidskou činností, s využitím její přirozené obnovy; cílem je zachování souvislých ploch nezastavěného území v bezprostředním okolí velkých měst, způsobilých pro nenáročnou formu krátkodobé rekreace a dále pro vznik a rozvoj lesních porostů a zachování prostupnosti krajiny.</p>	<p>1</p>	<p>Z10 ZÚR Jihočeského kraje přispívají k naplnění priority způsobem vymezením krajinných oblastí, stanovením jejich cílových kvalit a úkolů pro jejich dosažení.</p>
<p>(25) Vytvářet podmínky pro preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami v území (záplavy, sesuvy půdy, eroze, sucho atd.) s cílem jim předcházet a minimalizovat jejich negativní dopady. Zejména zajistit územní ochranu ploch potřebných pro umístění staveb a opatření na ochranu před povodněmi a pro vymezení území určených k řízeným rozlivům povodní. Vytvářet podmínky pro</p>	<p>2</p>	<p>Z10 ZÚR Jihočeského kraje přispívá k naplnění priority vymezením specifických oblastí N-SOB4, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení suchem. Uplatňováním zásad stanovených pro tuto oblast dojde ke zlepšení podmínek v retenci vod v této oblasti a ke zlepšení ochrany vodohospodářských poměrů v území.</p>

Koncepce / Cíl	Vztah Z10 ZÚR Jihočeského kraje k danému cíli	Komentář SEA
<p>zvýšení přirozené retence srážkových vod v území a využívání přírodě blízkých opatření pro zadržování a akumulaci povrchové vody tam, kde je to možné s ohledem na strukturu osídlení a kulturní krajinu, jako jedno z adaptačních opatření v případě dopadů změny klimatu.</p> <p>V území vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání srážkových vod jako zdroje vody a s cílem zmírňování účinků povodní a sucha.</p> <p>Při vymezování zastavitelných ploch zohlednit hospodaření se srážkovými vodami.</p>		

Mgr. Alena Smrčková, Ph.D., Změna č. 10 ZÚR Jihočeského kraje, verze pro zveřejnění návrhu dle § 93 odst. 5 zákona č. 283/2021 Sb., Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území – část A VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ DLE PŘÍLOHY STAVEBNÍHO ZÁKONA, září 2024. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP002D?lang=cs

Obrázek 5: Vztah Z10 ZÚR Jihočeského kraje k cílům ochrany životního prostředí sledovaných krajskými a regionálními koncepcemi a strategiemi

Koncepce / cíl	Vztah Změny ZUR k danému cíli	Komentář SEA
Aktualizace koncepce ochrany přírody a krajiny Jihočeského kraje (2022)		
Zachování a aktivní tvorba rozmanité a esteticky hodnotné krajiny	2	Z10 ZÚR Jihočeského kraje přispívá k naplnění priority způsobem vymezením krajinných oblastí, stanovením jejich cílových kvalit a úkolů pro jejich dosažení.
Plán dílčího povodní Horní Vltavy 2021 – 2027		
Opatření ke snížení nepříznivých účinků sucha zvyšování retenční schopnosti krajiny	2	Z10 ZÚR Jihočeského kraje přispívá k omezení znečištění vody v územích, které jsou součástí specifické oblasti N-SOB4, ve které se projevují aktuální problémy sucha. V rámci zásad stanovených pro tuto oblast je uplatněn požadavek na zvýšení retence vody v území.

Mgr. Alena Smrčková, Ph.D., Změna č. 10 ZÚR Jihočeského kraje, verze pro zveřejnění návrhu dle § 93 odst. 5 zákona č. 283/2021 Sb., Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území – část A VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ DLE PŘÍLOHY STAVEBNÍHO ZÁKONA, září 2024. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP002D?lang=cs

Obrázek 6: Vztah Změny č. 2 Územního plánu Bílina k cílům ochrany životního prostředí sledovaných národními koncepcemi a strategiemi

Koncepte/cíl	Vztah Z2 ÚP Bílina k danému cíli	Komentář SEA
Politika územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizací č. 1, 2, 3, 4, 5, 6 a 7		
Ve veřejném zájmu chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Bránit upadání venkovské krajiny jako důsledku nedostatku lidských zásahů.	1	Z2 ÚP Bílina respektuje priority PÚR ČR a přiměřeně obsahu Z2 ÚP Bílina zajišťuje ochranu a rozvoj přírodních, civilizačních a kulturních hodnot území.
Vytvářet předpoklady pro polyfunkční využívání opuštěných areálů a ploch (tzv. brownfields průmyslového, zemědělského, vojenského a jiného původu). Hospodárně využívat zastavěné území a zajistit ochranu nezastavěného území zejména zemědělské a lesní půdy) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace.	1	Z2 ÚP Bílina vymezuje zastavitelné plochy mimo stávající zastavitelné území. Naplněním koncepce Z2 ÚP Bílina dojde k rozšíření urbanizovaných ploch v nezastavěném území.
Rozvojové záměry, které mohou významně ovlivnit charakter krajiny, umísťovat do co nejméně konfliktních lokalit.	1	Z2 ÚP Bílina vymezuje plochy, jejichž využitím může dojít k ovlivnění charakteru krajiny.

<p>Vymezit a chránit ve spolupráci s dotčenými obcemi před zastavěním pozemky nezbytné pro vytvoření souvislých ploch veřejně přístupné zeleně (zelené pásy) v rozvojových oblastech a v rozvojových osách a ve specifických oblastech, na jejichž území je krajina negativně poznamenána lidskou činností, s využitím její přirozené obnovy; cílem je zachování souvislých pásů nezastavěného území v bezprostředním okolí velkých měst, způsobilých pro nenáročnou formu krátkodobé rekreace a dále pro vznik a rozvoj lesních porostů a zachování prostupnosti krajiny.</p>	<p>0</p>	<p>Z2 ÚP Bílina nemá vztah k této prioritě.</p>
<p>Podle místních podmínek vytvářet předpoklady pro lepší dostupnost území a zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury s ohledem na prostupnost krajiny. Při umísťování dopravní a technické infrastruktury zachovat prostupnost krajiny a minimalizovat rozsah fragmentace krajiny; je-li to z těchto hledisek účelné, umísťovat tato zařízení souběžně.</p>	<p>0</p>	<p>Z2 ÚP Bílina nemá vztah k této prioritě.</p>
<p>Vytvářet podmínky pro zvyšování bezpečnosti a plynulosti dopravy, ochrany a bezpečnosti obyvatelstva a zlepšování jeho ochrany před hlukem a emisemi, s ohledem na to vytvářet v území podmínky pro environmentálně šetrné formy</p>	<p>1</p>	<p>Z2 ÚP Bílina přispívá ke zvyšování ochrany a bezpečnosti obyvatelstva a omezení ochrany obyvatel před hlukem a emisemi z dopravy.</p>

dopravy (např. železniční, cyklistickou).		
---	--	--

Atelier T-plan s.r.o., Vyhodnocení vlivů Změny č. 2 Územního plánu Bílina na udržitelný rozvoj území, květen 2024. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_ULK082S?lang=cs

Obrázek 7: Vztah Změny č. 2 Územního plánu Bílina k cílům ochrany životního prostředí sledovaných krajskými a regionálními koncepcemi a strategiemi

Koncepce/cíl	Vztah Z2 ÚP Bílina k danému cíli	Komentář SEA
Zásady územního rozvoje ve znění aktualizace č. 1., 2., 3. a 4		
Dosáhnout zásadního ozdravění a markantně viditelného zlepšení životního prostředí, a to jak ve volné krajině, tak uvnitř sídel; jako nutné podmínky pro dosažení všech ostatních cílů zajištění udržitelného rozvoje území (zejména transformace ekonomické struktury, stabilita osídlení, rehabilitace tradičního lázeňství, rozvoj cestovního ruchu a další).	1	Z2 ÚP Bílina vymezuje koridor pro tunelové řešení silnice I/13. Využití koridoru přispěje k omezení negativních vlivů tranzitní dopravy na obytné území obce (hluková a emisní zátěž).

<ul style="list-style-type: none"> • Pokračovat v trendu nápravy v minulosti poškozených a narušených složek životního prostředí (voda, půda, ovzduší, ekosystémy) a odstraňování starých ekologických zátěží Ústeckého kraje zejména v Severočeské hnědouhelné pánvi, v Krušných horách a v narušených partiích ostatních částí Ústeckého kraje. Zlepšení stavu složek životního prostředí v uvedených částech území považovat za prvořadý veřejný zájem. 	0	Z2 ÚP Bílina nemá vztah k této prioritě.
<ul style="list-style-type: none"> • Nástroji územního plánování chránit nezastupitelné přírodní hodnoty zvláště chráněných území (NP, CHKO, MZCHÚ), soustavy chráněných území NATURA 2000 (EVL a PO), obecně chráněných území (PPK, VKP, ÚSES). 	0	Z2 ÚP Bílina nemá vztah k této prioritě.
<ul style="list-style-type: none"> • Revitalizovat úseky vodních toků, které byly v minulosti v souvislosti s těžbou uhlí, rozvojem výroby, nebo urbanizačním procesem necitlivě upravené, přeložené nebo zatrubněné. Dosáhnout výrazného zlepšení kvality vody v tocích nepříznivě ovlivněných 	0	Z2 ÚP Bílina nemá vztah k této prioritě.

Atelier T-plan s.r.o., Vyhodnocení vlivů Změny č. 2 Územního plánu Bílina na udržitelný rozvoj území, květen 2024. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_ULK082S?lang=cs

Příklad stanovení témat životního prostředí a stanovení referenčního hodnotícího rámce

Na základě výstupů analýzy relevantních dokumentů na mezistátní, unijní a vnitrostátní úrovni byly pro jednotlivá témata ochrany životního prostředí formulovány odpovídající cíle. Tato sada tzv. referenčních cílů představuje rámec pro hodnocení vazeb priorit změny ZÚR k tématům ochrany životního prostředí.

Sada referenčních cílů byla stanovena pro potřeby vyhodnocení SEA změny ZÚR, je podkladem pro vyhodnocení způsobu zpracování daných cílů ochrany životního prostředí v rámci změny ZÚR (viz [kapitola 9](#)).

Téma: Ovzduší

- Cíl: Omezit emise látek ohrožujících lidské zdraví
- Cíl: Snížit zátěž životního prostředí látkami poškozujícími ekosystémy a vegetaci

Téma: Klima

- Cíl: Snížit rizika spojená s následky změny klimatu

Téma: Obyvatelstvo, lidské zdraví

- Cíl: Minimalizovat míru zasažení území nadměrným hlukem

Téma: Podzemní a povrchové vody

- Cíl: Zvýšit retenční schopnost krajiny
- Cíl: Omezit znečištění povrchových a podzemních vod

Téma: Půda

- Cíl: Minimalizovat zábory půdy (ochrana ZPF)
- Cíl: Zvýšení stability půd z hlediska erozního ohrožení
- Cíl: Zachovat nebo zvýšit současnou výměru lesů
- Cíl: Podporovat mimoprodukční funkce lesa.

Téma: Flóra, fauna, biologická rozmanitost

- Cíl: Zajistit ochranu prvků chráněných ve smyslu zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Téma: Krajina, krajinný ráz

- Cíl: Zajistit ochranu přírodních a estetických hodnot území
- Cíl: Zachování prostupnosti krajiny

Ověřovací otázky, zda je kapitola 2 dostatečně naplněna (se zvýrazněním těch, kde se nejvíce chybuje):

- ✓ **Byly z kapitoly č. 1 vybrány pouze ty koncepce, u kterých byl identifikován velmi silný (3) nebo silný (2) vztah?**
- ✓ Byly v nich nalezeny takové cíle ochrany životního prostředí, k jejichž dosažení lze přispět nástroji územního plánování?

- ✓ Byla zavedena stupnice vztahů pro hodnocení cílů ochrany životního prostředí?
- ✓ Bylo provedeno vyhodnocení vztahu PÚR či ÚPD k relevantním cílům ochrany životního prostředí dle zavedené stupnice?
- ✓ **Bylo toto vyhodnocení provedeno s dostatečným relevantním slovním komentářem, resp. zdůvodněním?**
- ✓ **Souhlasí uvedená hodnota zvolená dle stanovené stupnice s uvedeným slovním komentářem?**
- ✓ Byla sestavena sada referenčních cílů pro potřeby vyhodnocení SEA jako podklad pro zpracování kapitoly č. 9 vyhodnocení SEA?

3. Údaje o současném stavu životního prostředí v řešeném území a jeho předpokládaném vývoji, pokud by nebyla uplatněna posuzovaná politika územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace.

Kapitola 3 vyhodnocení SEA musí pojednávat o dotčeném území a měla by posloužit jako podklad pro následující kapitoly vyhodnocení SEA (primárně pro kapitoly 4 a 6). V rámci úvodu do kapitoly by měly být uvedeny základní informace o dotčeném území (geografická data), tedy např. údaje o rozloze území, počtu obyvatel, charakteristice území a přehled dotčených územních samosprávných celků. Výše zmíněné je žádoucí vizuálně doplnit a znázornit pomocí strojově čitelných mapových podkladů.

Následně by mělo být přistoupeno k popsání aktuálního stavu životního prostředí. Tato kapitola má poskytovat dostatečný a přehledný popis všech složek životního prostředí včetně veřejného zdraví, které mají vazbu k předmětné ÚPD, resp. které jsou ve vztahu k dotčenému území relevantní a specifické, a také složky, na které příslušný úřad požadoval vyhodnotit vliv v rámci ZZŘ. Doporučeno je se zabývat zejména charakteristikami znečištění ovzduší, hlukové zátěže, veřejného zdraví, podnebí, klimatu a jeho změnami včetně adaptací na ně, dále využitím území (včetně nerostného bohatství), zábory ZPF a PUPFL, rozlohou a zdravotním stavem lesů, prvky obecné a zvláštní ochrany přírody a krajiny ve smyslu ZOPK a lokalitami soustavy Natura 2000, kvalitou vod (důležitými charakteristikami jsou rovněž citlivé a zranitelné oblasti), retenční schopností území, kulturními a historickými hodnotami, odpadovým hospodářstvím apod. Tuto část je vhodné přehledně členit dle jednotlivých složek a oblastí životního prostředí a veřejného zdraví. Informace o každé složce či oblasti životního prostředí je vhodné názorně doplnit mapovými výřezy (s měřítkem a legendou), obrázky, grafy apod. Zároveň zobrazovaná data by měla být, pokud je to možné, strojově čitelná. V rámci všech map i obrázků je pro větší přehlednost a žádoucí znázornit také hranici dotčeného území. Jednotlivé složky životního prostředí mají být popsány v rozsahu odpovídající úrovni podrobnosti zpracování předmětné ÚPD, resp. jejích cílů, opatření či různých aktivit. Budou-li některé složky či prvky životního prostředí popisovány v jiné úrovni podrobnosti, je potřeba, aby byl tento přístup v úvodu této kapitoly vyhodnocení SEA sdělen a odůvodněn.

Pro naplnění kapitoly 3 vyhodnocení SEA je podstatná aktuálnost uváděných informací a dat. U všech uváděných informací je tedy potřeba uvádět jejich zdroj včetně datování. Zároveň je třeba využít aktuální oficiální data a databáze sledující oblasti životního

prostředí, např. ČSÚ, ČHMÚ, ČGS, Geofond, databáze ministerstev a krajských úřadů apod. Je doporučeno využít údajů z každoročně publikovaných celostátních nebo krajských ročenek z oblasti životního prostředí. V případě, že se postup pořizování ÚPD pozastaví a k dalším krokům v pořizování dojde po několika letech, je nezbytné, aby kapitola 3 vyhodnocení SEA byla revidována a doplněna na základě nově vzniklých dat a skutečností.

V neposlední řadě by v rámci kapitoly 3 vyhodnocení SEA měl být uveden pravděpodobný vývoj životního prostředí v dotčeném území bez provedení ÚPD. Tento pravděpodobný vývoj musí být uveden vždy jednotlivě ke všem popisovaným složkám životního prostředí a její obsah má mít podobu fundovaného expertního vyjádření (např. pouhé konstatování: „*neprovedení ÚPD nebude mít vliv na danou složku ŽP*“ bez dalšího komentáře o možném vývoji ŽP či zdůvodnění není dostatečné).

Ověřovací otázky, zda je kapitola 3 dostatečně naplněna (se zvýrazněním těch, kde se nejvíce chybuje):

- ✓ Byly v úvodu kapitoly uvedeny základní informace o dotčeném území (včetně mapových podkladů)?
- ✓ **Byla používána aktuální a ověřená data?**
- ✓ Byly patřičně popsány všechny složky životního prostředí, resp. složky životního prostředí, které jsou k návrhu ÚPD relevantní?
- ✓ **Je dostatečně a srozumitelně popsán pravděpodobný vývoj životního prostředí v dotčeném území bez provedení ÚPD?**

4. Charakteristiky životního prostředí, které by mohly být uplatněním posuzované politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace významně ovlivněny.

Jak již samotný název kapitoly napovídá, náplní kapitoly 4 vyhodnocení SEA je bližší popis charakteristik životního prostředí, které mohou být řešeným návrhem ÚPD významně ovlivněny. Výchozím vstupem pro tuto kapitolu je kapitola 3 vyhodnocení SEA. Primárně by zde měla být provedena složková a prostorová analýza. Zařazeny by do této kapitoly, resp. do složkové analýzy, měly být všechny složky životního prostředí, které jsou obsaženy v kapitole 3 vyhodnocení SEA, k nimž má předmětná ÚPD vazbu (např. nacházející se v dotčeném území), u kterých se předpokládá, že mohou být významně ovlivněny. Patřičně by zde mělo být okomentováno, proč se AO domnívá, že daná složka životního prostředí může být významně ovlivněna (jak negativně, tak pozitivně). Pakliže AO v této kapitole uvádí i charakteristiky životního prostředí, kde se nepředpokládá významné ovlivnění předmětných složek životního prostředí návrhem ÚPD, je nutné explicitně zdůvodnit, proč tak činí (např. na základě principu předběžné opatrnosti apod.). Zároveň je v takovém případě nezbytné stanovit hodnotící stupnici významnosti ovlivnění, aby tak bylo na první pohled zřejmé, které složky mohou být až významně ovlivněny a které ne. Ve vazbě na výše zmíněné a větší přehlednost doporučujeme také vytvořit přehlednou hodnotící tabulku (viz vzorový příklad níže).

Obrázek 8: Příklad jiného přístupu – tabulka pro odhad míry potencionálního ovlivnění

Ovzduší	Klíma	Obyvatelstvo	Voda	Horninové prostředí	ZPF	PUPFL	Flóra, fauna, biolog. rozmanitosti	Krajina	Kulturní a historické hodnoty	Hmotný majetek
XX	X	X	X	X	XX	XX	XX	XX	X	X

- XX – významné ovlivnění složky ŽP je velmi pravděpodobné
- X – ovlivnění složky ŽP nelze vyloučit
- 0 – k ovlivnění složky ŽP nedojde

Ateliér Cihlář-Svoboda s.r.o., Vyhodnocení vlivů 8. Aktualizace Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, listopad 2023. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP035J?lang=cs

Obrázek 9: Příklad jiného přístupu – tabulka pro odhad míry potencionálního ovlivnění

Plochy	Ovzduší, klima	Povrch. a podz. vody	Zem. půda	PUPFL	Reliéf, horninové prostředí surovin. zdroje	Flóra, fauna, ekosystémy	Krajina	Obyvatelstvo a hygiena prostředí	Kulturní, a historické dědictví, hmotné statky
VX2	0	X	X	0	0	X	XX	0	0
DS1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DS2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
W1	0	X	XX	0	X	0	0	0	0
CT-P	0	0	0	0	0	0	X	0	0
CD1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CD2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
USES	0	0	0	0	0	0	0	0	0

- Vysvětlivky: XX Vliv je pravděpodobný
X Vliv nelze vyloučit
0 K významnému ovlivnění nedojde nebo je málo pravděpodobné

Ing. Jan Dřevíkovský, Vyhodnocení vlivů Územního plánu Sokoleč na udržitelný rozvoj území, prosinec 2021. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_STC002S?lang=cs

Je však důležité zmínit, že se nejedná o hodnocení jako takové, ale jedná se pouze o tzv. odhad míry potenciálního ovlivnění. Důležité je také podotknout, že výstupy z kapitoly 4 vyhodnocení SEA nenahrazují závěry hodnocení v kapitole 6. Zároveň ve vazbě na to, že tato kapitola je vstupní kapitolou pro kapitolu 6 a významné ovlivnění složek životního prostředí AO předběžně pouze odhaduje, není chybou, pokud závěry hodnocení jednotlivých složek životního prostředí v kapitole 6 významné ovlivnění z kapitoly 4 nepotvrdí.

Pod výše uvedenou tabulkou (viz obrázek 8 a 9) by mělo být přistoupeno k vypořádání složkové analýzy, tedy vyjádření (komentář) AO k možným ovlivněním uvedených charakteristik či složek životního prostředí v důsledku realizace předmětné ÚPD.

Následně by mělo být přistoupeno k vypracování prostorové analýzy, jakožto nezbytného podkladu pro hodnocení kumulativních a synergických vlivů v kapitole 6 vyhodnocení SEA. Prostorová analýza musí v rámci vyhodnocení vlivů předmětné ÚPD na životní prostředí dle rozsudku NSS č. j.: 4 Aos 1/2013-125 zahrnovat rovněž posouzení kumulativních

a synergických vlivů jednotlivých ploch a koridorů se záměry, které se nacházejí na území jiného kraje, jakož i se záměry, které jsou v rámci ÚPD nově navrhovány, či se záměry, které nejsou ÚPD nově navrhovány, nýbrž se v daném území již nacházejí, resp. byly realizovány v minulosti. Dle rozsudku NSS pod č. j.: 4 AOs 1/2012-105 by do prostorové analýzy měly být zařazeny pouze relevantní stávající stavby či plánované záměry, kde potenciální vlivy tohoto druhu přicházejí v návaznosti na svůj rozsah a charakter v úvahu. Dále ve vazbě na rozsudek NSS č. j.: 1 Ao 7/2011-526 musí být součástí vyhodnocení SEA také výkres kumulativních a synergických vlivů. Tento výkres může být tvořen jak dílčími výkresy, tak jedním celkovým výkresem. Na základě těchto informací by měla být následně zvolena oblast, kde je velká pravděpodobnost vzniku kumulativních a synergických vlivů. Tato oblast má být graficky znázorněna ve výše zmíněných výkresech tak, aby bylo zřejmé, kam všude zasahuje. Při vymezování oblasti je třeba pamatovat, že rozsah dotčeného území je různý jak z hlediska charakteru navrhovaných změn ve využití území, tak z hlediska vlivů na jednotlivé složky životního prostředí. Způsob vymezení závisí na mnoha faktorech (charakter území, druhy plánovaných záměrů a jiné), a není proto účelné stanovovat pro její vymezování jednotný postup. Pokud se však AO domnívá, že není důvodné oblast s pravděpodobností vzniku kumulativních a synergických vlivů stanovovat, resp. nepřepokládá, že taková oblast ve vazbě na dotčené území existuje, je nezbytné tuto skutečnost explicitně zdůvodnit, resp. uvést, proč se tak domnívá.

Závěrem je třeba zmínit to, že tato kapitola slouží jako vstup primárně pro hodnotící kapitolu 6 vyhodnocení SEA a nelze ji naplňovat zpětně. Proto by tak k této kapitole mělo být přistoupeno.

Příklady z praxe:

- Dochází ke zpětnému naplňování, kdy AO komentuje, jak bylo přistupováno k hodnocení v rámci kapitoly 6 (data a vstupy, které byly použity a jiné). Zpravidla jsou zde i texty, které svou povahou směřují spíše do kapitoly 3 (obecné informace o dané složce životního prostředí a jiné).
- Nesprávně zvolená metodika pro odhad potenciální ovlivnění složek životního prostředí a veřejného zdraví. AO zpravidla do této kapitoly zařadí na základě principu předběžné opatrnosti všechny potenciálně dotčené složky životního prostředí a veřejného zdraví, avšak na základě zvolené metodiky a následných popisných komentářů není zřejmé, zda se u dané složky bude jednat až o významné ovlivnění, či ne.
- Při tvorbě prostorové analýzy AO zpravidla opomínají stavby, které nejsou ÚPD nově navrhovány, nýbrž se v daném území již nacházejí, resp. byly již realizovány v minulosti.

Ověřovací otázky, zda je kapitola 4 dostatečně naplněna:

- ✓ Byly do kapitoly 4 zařazeny pouze složky životního prostředí, které mohou být potenciálně významně ovlivněny? Případně je odůvodněn jiný přístup?
- ✓ Je dostatečně odůvodněno potenciální významné ovlivnění u dané složky?
- ✓ Byla v kapitole provedena složková a prostorová analýza?

- ✓ Obsahuje prostorová analýza výčet stávajících staveb či navrhovaných ploch a koridorů v dotčeném území, případně na území sousední/ho obce/kraje?
- ✓ Byla zvolena oblast s rizikem vzniku kumulativních a synergických vlivů (včetně jejího popisu a zdůvodnění jejího vymezení)? Pokud ne, je to patřičně odůvodněno?
- ✓ Je součástí vyhodnocení SEA výkres kumulativních a synergických vlivů?
- ✓ Poslouží výstupy z této kapitoly jako relevantní vstup pro následující kapitolu 5 a 6?

5. Současné problémy a jevy životního prostředí, které by mohly být uplatněním posuzované politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace významně ovlivněny, zejména s ohledem na zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma, evropsky významné lokality a ptačí oblasti.

Za „problémy“ životního prostředí lze chápat zátěž složek životního prostředí nad úroveň limitů stanovených platnými právními předpisy. U složek životního prostředí, pro které nejsou v legislativě stanoveny limitní hodnoty zatížení (ZPF, PUPFL, příroda a krajina), je možné za „problém“ označit koncentraci nejvyšších nebo nejnižších hodnot použitých indikátorů v určitém území, identifikujících aktuální stav nebo trend, kde je nutné při vymezování nových ploch a koridorů postupovat s maximální šetrností. „Jevy“ životního prostředí chápeme ve smyslu existence jejich konkrétních fyzikálních projevů (přírodní jevy, úkazy apod.). Rizikovost území z hlediska výskytu některých jevů (např. zhoršená imisní situace, povodně, sesuvy) je vyjádřena konkrétními charakteristikami v předchozích kapitolách (3 a 4) vyhodnocení SEA a ve vztahu k nim je PÚR i ÚPD také posuzována.

Úkolem AO je tedy v této kapitole identifikovat hlavní problémy řešeného území v členění dle jednotlivých témat životního prostředí na podkladě zjištění obsažených v kap. 3 a 4 s přihlédnutím k částem popisujícím předpokládaný vývoj bez uplatnění koncepce. V případě ZÚR mohou být doplňujícím podkladem SWOT analýzy složek environmentálního pilíře, provedené v rámci ÚAP kraje jako součást rozboru udržitelného rozvoje území, se kterými je možné vlastní závěry porovnat a případně doplnit. Je třeba se však zabývat pouze významným ovlivněním, nelze zde opakovat informace, které byly uvedeny v předchozích kapitolách.

Jak již název kapitoly napovídá, je třeba přihlédnout zejména k ZCHÚ a k jejich ochranným pásmům a též k závěrům tzv. naturového posouzení.

V neposlední řadě má tato kapitola rovněž sloužit jako podklad pro následné hodnocení kumulativních a synergických vlivů, na což je mnohdy zapomínáno.

Příklady z praxe:

Příklad pro zpracování této kapitoly k ZÚR, konkrétně vztaženo ke Změně č. 10 ZÚR Jihočeského kraje, u ostatní ÚPD a PÚR je třeba postupovat obdobně:

- 1) Na základě obsahu kapitol 3 a 4 vyhodnocení SEA a na základě aktuálních ÚAP byly identifikovány hlavní současné problémy a jevy životního prostředí, resp. byla

identifikována zátěž složek životního prostředí nad úroveň limitů stanovených právními předpisy, které by mohly být uplatněním ZÚR významně ovlivněny.

- 2) S ohledem na konkrétní obsah změny ZÚR AO identifikovala problémy v oblasti povrchových a podzemních vod a sucha v území, zemědělského půdního fondu, flóry, fauny a biologické rozmanitosti a krajiny.
- 3) Z10 ZUR JČK dále vymezuje specifickou oblast sucha N-SOB4. V důsledku uplatňování zásad pro usměrňování rozvoje v této oblasti ZÚR může dle AO dojít k ovlivnění problémů povrchových a podzemních vod, resp. problémů sucha, problémů v oblasti ZPF, krajiny a flóry, fauny a biologické rozmanitosti.

Z10 ZUR JČK dále vymezuje krajinné oblasti na území kraje, stanovuje pro ně cílové kvality a definuje úkoly pro jejich dosažení. Naplněním této části změny ZÚR může dle AO dojít k ovlivnění problémů v oblasti krajinného rázu, přírodních a kulturních hodnot a fungování krajinného systému.

- 4) AO následně popíše jednotlivá výše identifikovaná témata ad 2), resp. v čem spočívá jejich významné ovlivnění, tj.
 - a. povrchové a podzemní vody (jejich stav spojený se suchem, jehož výskyt představuje významnou hrozbu, jeho intenzita souvisí s globální změnou klimatu, zvyšuje se a škody způsobené suchem mohou být vysoké a zasahující rozsáhlé území)
 - b. půda (dlouhodobě se zmenšující se plocha zemědělské půdy, současně se snižujícím se podílem orné půdy)
 - c. flóra, fauna a biologická rozmanitost (druhová bohatost a existence mnoha vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů vázána především na vodu a vodní ekosystémy, zranitelnost oblasti pánví s unikátními mokřadními a rašelinnými ekosystémy, šíření invazních druhů)
 - d. krajina a krajinný ráz (rozzrůstání sídel do krajiny, vysoká rekreační zátěž území, fragmentace krajiny dopravními stavbami, ovlivňování obrazu krajiny trasami nadzemních elektrických vedení)
- 5) AO zhodnotí vztah řešení změny ZÚR k negativům a problémům identifikovaným v rámci dílčích analýz pozitiv a negativ dle textové části ÚAP (tabulková forma, viz obrázek 10). Do tabulky jsou zařazena pouze negativa mající vliv na podmínky pro příznivé životní prostředí (environmentální pilíř) a jsou-li ovlivnitelné na úrovni ZÚR.

Možné nastavení stupnice popisující vztah koncepce k identifikovaným problémům:

- + plněním úkolů uložených změnou ZÚR může dojít k významnému zlepšení stavu složek životního prostředí souvisejících s problémem, snížení závažnosti problému nebo jej alespoň částečně řeší
- může dojít k významnému zhoršení stavu složek životního prostředí souvisejících s problémem, zvyšuje závažnost problému nebo komplikuje jeho řešení v budoucnu
- 0 nemá vztah k danému problému, netýká se ho

Obrázek 10: Tabelární hodnocení vztahu koncepce k identifikovaným negativům

Identifikovaná negativa	Vztah	Komentář
Příroda a krajina		
V některých regionech zejména v severní části kraje příliš vysoký podíl území s krajinou negativně ovlivněnou zásahy člověka (nízké hodnoty KES, nízký podíl zatravněných ploch a nelesní zeleně, vysoký podíl meliorovaných ploch, nedostatečná retenční schopnost krajiny).	+	Z10 ZUR JČK vymezuje krajinné oblasti a stanovuje územní podmínky pro jejich zachování nebo dosažení. Plnění těchto úkolů může přispět k omezení negativních zásahů člověka do krajiny. Z10 ZUR JČK vymezuje významné krajinné horizonty a dominantní vrchy a základní krajinné osy a stanovuje podmínky pro jejich ochranu. I tento krok může přispět k omezení negativních zásahů do krajiny.
Poškození krajinného rázu chladicími věžemi jaderné elektrárny Temelín a dalšími stavbami nerespektujícími měřítko a ráz krajiny a původní zástavby (např. FVE).	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Staré ekologické zátěže (např. MAPE Mydlovary). Stále vysoký podíl nefunkčních prvků ÚSES, jejich pomalá realizace.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Absence systému monitoringu na úrovni druhů a společenstev. Nevhodné způsoby hospodaření na některých zemědělských pozemcích a některých rybnících.	+	Z10 ZUR JČK vymezuje krajinné oblasti a stanovuje územní podmínky pro jejich zachování nebo dosažení. Plnění těchto úkolů může přispět k omezení negativních zásahů člověka do krajiny.
Nedořešení nenávaznosti prvků ÚSES v ZÚR JČK ve znění 1., 2., 3., 5., 6. 7. a 8. aktualizace na hranicích s Plzeňským krajem (případně s jinými sousedními kraji).	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Příležitostně se objevující uplatňování rozdílného vymezení hranic a zonace CHKO Šumava od AOPK ČR (oficiální zdroj údajů o území do ÚAP) a od Správy NP a CHKO	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.

Identifikovaná negativa	Vztah	Komentář
Šumava (v procesu pořizování ÚPD).		
Velký tlak na turistické využívání atraktivních lokalit ve velkoplošných zvláště chráněných územích (NP a CHKO).	+	<p>Z10 ZUR JČK vymezuje krajinné oblasti a stanovuje územní podmínky pro jejich zachování nebo dosažení. Plnění těchto úkolů může přispět k omezení negativních zásahů člověka do krajiny.</p> <p>Z10 ZUR JČK vymezuje významné krajinné horizonty a dominantní vrchy a základní krajinné osy a stanovuje podmínky pro jejich ochranu. I tento krok může přispět k omezení negativních zásahů do krajiny.</p>
Rozdílné priority obcí, kraje (rozvoj území) a správy NP a CHKO Šumava (ochrana přírody a krajiny) bez snahy o konsens.	+	<p>Z10 ZUR JČK vymezuje krajinné oblasti a stanovuje územní podmínky pro jejich zachování nebo dosažení. Plnění těchto úkolů může přispět k omezení negativních zásahů člověka do krajiny.</p> <p>Z10 ZUR JČK vymezuje významné krajinné horizonty a dominantní vrchy a základní krajinné osy a stanovuje podmínky pro jejich ochranu. I tento krok může přispět k omezení negativních zásahů do krajiny.</p>
Urbanizace volné krajiny (mimo zastavěná území obcí), degradace krajinného rázu výstavbou nevhodných staveb.	+	<p>Z10 ZUR JČK vymezuje krajinné oblasti a stanovuje územní podmínky pro jejich zachování nebo dosažení. Plnění těchto úkolů může přispět k omezení negativních zásahů člověka do krajiny.</p> <p>Z10 ZUR JČK vymezuje významné krajinné horizonty a dominantní vrchy a základní krajinné osy a stanovuje podmínky pro jejich ochranu. I tento krok může přispět k omezení negativních zásahů do krajiny.</p>
Záměr umístění úložiště jaderného odpadu na území JČK – lokalita Janoch.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Fragmentace krajiny především liniovými dopravními stavbami.	+	Z10 ZUR JČK vymezuje krajinné oblasti a stanovuje územní podmínky pro jejich zachování nebo dosažení. Plnění těchto úkolů může přispět k omezení negativních zásahů člověka do krajiny.

Identifikovaná negativa	Vztah	Komentář
		Z10 ZUR JČK vymezuje významné krajinné horizonty a dominantní vrchy a základní krajinné osy a stanovuje podmínky pro jejich ochranu. I tento krok může přispět k omezení negativních zásahů do krajiny.
Otevírání nových ložisek nerostných surovin v územích cenných pro ochranu přírody.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Zalesňování pozemků cenných pro ochranu přírody a krajiny.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Nedostatek pozemků ve vlastnictví státu, kraje nebo obcí pro směnu za pozemky nezbytné pro realizaci prvků ÚSES a dalších krajinnotvorných opatření.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Důsledky nevhodně nastavené dotační politiky, zejména v oblasti energetiky, nadměrné využívání přírodních zdrojů pro energetické účely, pěstování nových druhů rostlin, růst objemu použitých průmyslových hnojiv a pesticidů).	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Snižování druhové rozmanitosti v krajině (buď intenzivní využívání, anebo naopak zarůstání, snižování ploch extenzivního hospodaření).	+	Z10 ZUR JČK vymezuje krajinné oblasti a stanovuje územní podmínky pro jejich zachování nebo dosažení. Plnění těchto úkolů může přispět k omezení popsanych negativních jevů.
Eutrofizace prostředí.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Přivedení tranzitní, především nákladní dopravy realizací dálnice D3.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Vodní režim a horninové prostředí		
Nízké množství většiny potenciálně využitelných	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.

Identifikovaná negativa	Vztah	Komentář
nerostných surovin, závislost na dovozu.		
Stávající staré ekologické zátěže (např. Mydlovary) – nutnost jejich řešení a omezení využití území do doby jejich rekultivace.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Nedostatečný stav ochrany ložisek nerostných surovin – část výhradních ložisek bez stanoveného CHLÚ.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Nedostatečná ochrana unikátních geologických a mineralogických lokalit.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Velké množství poddolovaných území – zejména na Budějovicku v blízkosti plánovaných staveb dálnice D3 a IV. tranzitního železničního koridoru.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Většina území se nachází v oblasti středního, příp. vysokého radonového rizika.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Stále ještě 28 obcí nedostatečně ochráněných před povodněmi.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Velké půdní bloky v oblasti Milevska, které nejsou schopny zadržet vodu v krajině.	+	Z10 ZUR JČK vymezuje krajinné oblasti a stanovuje územní podmínky pro jejich zachování nebo dosažení. Plnění těchto úkolů může přispět k omezení popsaného problému.
Ilegální těžba vltavínů.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Růst sinic ve vodní nádrži Orlík je způsoben výrazným zatížením živinami z vodního toku Lužnice s vyšším obsahem fosforu.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.

Identifikovaná negativa	Vztah	Komentář
Kvalita životního prostředí		
K roku 2019 byl na 0,29 % území kraje překročen imisní limit v částicích PM10 u znečišťující látky benzo(a)pyren.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
K roku 2019 byl překročen imisní limit troposférického ozónu na 57,4 % území kraje.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
K roku 2019 byl překročen imisní limit přízemního ozónu pro ochranu vegetace (AOT40) na 78,5 % území kraje.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Stále ještě nižší míra následného využití komunálního odpadu.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Je využíváno pouze malé množství biologicky rozložitelného odpadu a většina je ukládána na skládky.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Značná část území kraje je v oblastech s vysokým rizikem výskytu radonu.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Značná část kraje se nachází uvnitř ochranných pásem letišť.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Velké množství lokalit evidovaných jako stará ekologická zátěž.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Podél hlavních dopravních tepen jsou překračovány hlukové limity.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Zvyšování intenzity dopravy vede ke zvýšení emisí a imisních koncentrací látek znečišťujících ovzduší a hlukové zátěže ve městech, obcích a v	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.

Identifikovaná negativa	Vztah	Komentář
blízkosti významných dopravních komunikací.		
Nárůst emisí z vytápění domácností v případě pomalé obměny zastaralých kotlů na pevná paliva 1. a 2. emisní třídy.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Překročení kapacity skládek.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Vznik pachového znečištění z bioplynových stanic vlivem nesprávně provozované technologie.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Omezení využití území vlivem neřešení problematiky starých ekologických zátěží.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Dlouhodobě vysoký podíl produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Přetrvávající vysoká úroveň nakládání s odpadem systémem skládkování.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa		
Podprůměrné zastoupení zemědělské půdy na rozloze kraje.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Horší půdní a klimatické podmínky pro zemědělství.	0	Z10 ZUR JČK Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Velké scelené plochy zemědělské půdy.	+	Z10 ZUR JČK vymezuje krajinné oblasti a stanovuje územní podmínky pro jejich zachování nebo dosažení. Plnění těchto úkolů může přispět k omezení popsaného problému.
Nevhodné způsoby hospodaření na zemědělské půdě (druhy plodin, způsob obhospodařování) a tím snížená	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.

Identifikovaná negativa	Vztah	Komentář
schopnost zemědělsky udržované krajiny zadržet vodu.		
Nízká výměra trvalých travních porostů podél břehů vodních toků, nádrží a rybníků.	+	Z10 ZUR JČK vymezuje krajinné oblasti a stanovuje územní podmínky pro jejich zachování nebo dosažení. Plnění těchto úkolů může přispět k omezení popsaného problému. K řešení problému může přispět také uplatňování zásad stanovených pro specifickou oblast N-SOB4.
Nedostatečné využívání pozemkových úprav pro realizaci technických protierozních opatření (terasy, průlehy, zatravněné údolnice, vrstevnicové meze).	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Absence prvků rozptýlené zeleně (remízky, háječky, stromořadí) zejména za účelem snížení rizika eroze.	+	Z10 ZUR JČK vymezuje krajinné oblasti a stanovuje územní podmínky pro jejich zachování nebo dosažení. Plnění těchto úkolů může přispět k omezení popsaného problému.
Větší citlivost na lesní kalamity (hmyzová, větrná, sněhová), kdy dochází k většímu poškození území a následné náročnosti odstranění jejich následků na velké ploše.	+	Z10 ZUR JČK vymezuje krajinné oblasti a stanovuje územní podmínky pro jejich zachování nebo dosažení. Plnění těchto úkolů může přispět k omezení popsaného problému.
Omezené hospodaření v lesích ochranných a ve většině kategorií lesů zvláštního určení.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Diferencovaný přístup jednotlivých vlastníků lesa k vlastnímu hospodaření (včetně nehospodaření).	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Narušení rozsáhlých lesních ekosystémů na území NP.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Nedostatečné využití tzv. brownfields (znehodnocené	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.

Identifikovaná negativa	Vztah	Komentář
území s možností dalšího využití).		
Nadměrné rozvolňování sídel s následnou fragmentací krajiny.	+	Z10 ZUR JČK vymezuje krajinné oblasti a stanovuje územní podmínky pro jejich zachování nebo dosažení. Plnění těchto úkolů může přispět k omezení popsání problému.
Vysoké stavy zvěře a následné škody na lesních porostech.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Úbytek zemědělské půdy jak v rámci ZPF dle katastru nemovitostí i obhospodařované ZP v rámci evidence LPIS.	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Silný urbanizační tlak na zábor půdy s nejvyššími třídami ochrany.	+	Z10 ZUR JČK vymezuje krajinné oblasti a stanovuje územní podmínky pro jejich zachování nebo dosažení. Plnění těchto úkolů může přispět k omezení popsání problému.
Atraktivní území pro budování sportovních a lyžařských areálů leží často v lokalitách lesů zvláštního určení, subkategorie 31c, 32a (ORP Prachatice, Vimperk).	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.
Riziko zániku původní kulturní krajiny na plochách, které nejsou obhospodařovány.	+	Z10 ZUR JČK vymezuje krajinné oblasti a stanovuje územní podmínky pro jejich zachování nebo dosažení. Plnění těchto úkolů může přispět k omezení popsání problému.
Neúměrný nárůst dočasně odňatých ploch ze ZPF nad 10 let pro nezemědělské účely (těžba, FVE apod.).	-	Z10 ZUR JČK vymezuje plochy pro fotovoltaické elektrárny. Tímto přispívá k prohloubení tohoto problému.
Nekontrolovatelné využívání zemědělské půdy pro pěstování rychle rostoucích dřevin.	+	Z10 ZUR JČK vymezuje krajinné oblasti a stanovuje územní podmínky pro jejich zachování nebo dosažení. Plnění těchto úkolů může přispět k omezení popsání problému.

Identifikovaná negativa	Vztah	Komentář
Údaj o území BPEJ předávaný Státním pozemkovým úřadem (dříve VÚMOP) stále nezohledňuje zemědělskou půdu již vyňatou (ani trvale, ani dočasně).	0	Z10 ZUR JČK nemá vztah k tomuto problému.

Mgr. Alena Smrčková, Ph.D., Změna č. 10 ZÚR Jihočeského kraje, verze pro zveřejnění návrhu dle § 93 odst. 5 zákona č. 283/2021 Sb., Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území – část A VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ DLE PŘÍLOHY STAVEBNÍHO ZÁKONA, září 2024. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP002D?lang=cs

6) Dalším úkolem AO je popsat řešení změny ZÚR ve vztahu ke zvláště chráněným územím a lokalitám Natura 2000.

7) Nakonec by měla AO učinit závěr např.:

- a. Informace uvedené v kapitolách 3, 4, a 5 jsou podkladem pro hodnocení vlivů změny ZÚR včetně vlivů kumulativních a synergických. Informace uvedené v těchto kapitolách jsou dostatečným podkladem pro provedení objektivního hodnocení všech vlivů sledovaných vyhodnocením SEA změny ZÚR na životní prostředí.
- b. Výsledky vyhodnocení SEA změny ZÚR jsou uvedeny v kapitole 6 vyhodnocení SEA a jsou zohledněny v rámci hodnocení předmětné koncepce.
- c. Hodnocení vlivů na EVL a PO soustavy Natura 2000 dle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny je zpracováno jako samostatná část dokumentace Vyhodnocení vlivů změny ZÚR na udržitelný rozvoj území – část B. Z provedeného hodnocení vlivů na EVL a PO, lokality soustavy Natura 2000 vyplývá, že posuzovaný návrh změny ZÚR má/nemá významný negativní vliv na předměty ochrany a celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí, které tvoří soustavu Natura 2000.

Ověřovací otázky, zda je kapitola 5 dostatečně naplněna (se zvýrazněním těch částí, kde se nejvíce chybuje):

- ✓ **Byla identifikována zátěž složek životního prostředí nad úroveň limitů stanovených právními předpisy, které by mohly být uplatněním ZÚR významně ovlivněny?**
- ✓ **Bylo popsáno, v čem toto významné ovlivnění složek životního prostředí konkrétně spočívá?**
- ✓ Bylo provedeno zhodnocení vztahu řešení projednávané ÚPD či PÚR dle zvolené stupnice k identifikovaným negativům a problémům?
- ✓ **Byl rovněž popsán dopad na ZCHÚ a jejich ochranná pásma, EVL a PO?**

6. Zhodnocení stávajících a předpokládaných vlivů navrhovaných variant posuzované politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace nebo jejího invariantního návrhu, včetně vlivů sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, kladných a záporných; hodnotí se vlivy na obyvatelstvo, lidské zdraví, biologickou rozmanitost, faunu, flóru, půdu, zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa, horninové prostředí, vodu, ovzduší, klima, hmotné statky, kulturní dědictví, včetně dědictví architektonického a archeologického a vlivy na krajinu, včetně vztahů mezi uvedenými oblastmi vyhodnocení.

Kapitola 6 je stěžejní hodnotící kapitolou celého vyhodnocení SEA. V rámci této kapitoly dochází k hodnocení všech potenciálních vlivů předmětné PÚR/ÚPD na životní prostředí a veřejné zdraví. Hodnoceny by v rámci vyhodnocení SEA měly být všechny složky životního prostředí, které mají vztah k předmětné PÚR/ÚPD. Rovněž nesmí být opomenuto ustanovení § 2 ZPV stanovující rozsah posuzování a stanovisko k potřebě posouzení, které může stanovit další rozsah a obsah tohoto hodnocení. Součástí vyhodnocení SEA musí být rovněž posouzení vlivů na veřejné zdraví. Zároveň však dle rozsudku NSS č. j.: 4 AOs 1/2013-125 je dostačující, pokud bylo posouzení vlivů na veřejné zdraví provedeno nikoli samostatně, nýbrž v rámci vyhodnocení jiných složek životního prostředí, např. vlivů na obyvatelstvo apod.

V kapitole 6 musí být hodnoceno vše, co řešená PÚR/ÚPD navrhuje (verbální výroky, plochy a koridory), v takové podrobnosti, v jaké je PÚR/ÚPD navrhuje, a je nutné zohlednit také specifičnost předmětných PÚR/ÚPD. Vyhodnocení SEA se zabývá také variantami zahrnutými v návrhu PÚR/ÚPD nebo variantami navrženými AO na základě průběžných výsledků vyhodnocení. Posouzeny by tedy měly být všechny varianty návrhu předmětné PÚR/ÚPD. Pokud však AO navrhne změnu či přesun koridoru nebo plochy s cílem zmírnit negativní dopady, a pokud tato změna má povahu variantního řešení, budou tyto varianty součástí posuzování. Z těchto variant bude následně vybráno konečné řešení (např. vedení koridoru či umístění plochy) na základě posouzeného návrhu PÚR/ÚPD. Pokud návrhu PÚR/ÚPD předchází určitý výběr možných tras nebo ploch (např. na základě územní studie), do vyhodnocení SEA jsou zahrnuty pouze varianty skutečně převzaté do návrhu PÚR/ÚPD.

Pro samotné hodnocení potenciálních vlivů předmětné PÚR/ÚPD, resp. verbálních výroků, vymezených ploch a koridorů na životní prostředí a veřejné zdraví je nejprve nezbytné si stanovit vlastní hodnotící metodiku, která bude dostatečně podrobná a transparentní včetně definic jednotlivých vlivů, resp. jejich charakteristik (sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých, přechodných, přeshraničních atd.). Popsáno by zde mělo být, jakým způsobem bude AO přistupovat k hodnocení návrhu PÚR/ÚPD. Mělo by tedy být zřejmé, jak AO přistoupí k hodnocení verbálních výroků (např. tabelárním hodnocením, včetně zvolené stupnice významnosti pro hodnocení potenciálních vlivů, verbálním hodnocením apod.) či hodnocení vymezených

ploch a koridorů (např. tabelárním hodnocením, které je detailněji okomentováno v rámci kapitoly 6, včetně zvolené stupnice významnosti pro hodnocení potenciálních vlivů). Stanovenou stupnici významnosti si volí každá AO sama a měla by ke každé stanovené stupnici významnosti přistupovat individuálně v návaznosti na obsah posuzované PÚR/ÚPD.

Dále je zároveň nezbytné, aby byly jednotlivé kategorie vlivů podrobně popsány a musí být dostatečně odlišeny, resp. popsány mírné a významné vlivy (jak z hlediska pozitivního, tak negativního charakteru). Mělo by být zřejmé, např. jaká je hranice mezi mírným negativním vlivem a významným negativním vlivem, resp. z popisu míry těchto vlivů musí být zcela zřejmé, na jakém základě se AO rozhoduje pro danou míru vlivu (např. zásah do nadpoloviční většiny dané složky životního prostředí a jiné), že se již jedná o významný vliv. Mj. na nutnost řádně odůvodněné stupnice včetně dalších kritérií pro hodnocení (metodika hodnocení) poukazuje i rozsudek Krajského soudu v Brně č. j.: 65 A 5/2023-259.

Po stanovení metodik pro hodnocení včetně stupnice významnosti, resp. míry/intenzity potenciálních vlivů na životní prostředí by mělo být přistoupeno k samotnému hodnocení. Prověřeny by měly být všechny verbální výroky v návrhu PÚR/ÚPD s cílem zjištění, zda jejich uplatňováním může dojít k ovlivnění stavu složek životního prostředí a veřejného zdraví. Prověřeno by mělo být také, zda vypuštěním některé části výroku může dojít k negativnímu ovlivnění stavu složek životního prostředí a veřejného zdraví. AO by tedy měla formou expertního zhodnocení jasně popsat vliv daného verbálního výroku bez územního průmětu a ve vazbě na případně zjištěné negativní vlivy stanovit patřičné opatření pro předcházení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví. Verbální výroky, které mají územní průmět (plochy a koridory), budou následně hodnoceny z hlediska klasického posuzování v rámci kapitoly. Z hlediska přehlednosti doporučujeme vyhotovit hodnocení verbálních výroků tabelární formou (viz obrázek 11).

Příklady z praxe:

Obrázek 11: Příklady verbálního hodnocení tabelární formou

Příklady verbálního hodnocení		
Plocha	Zásada	Vyhodnocení
VD01	a) zlepšovat podmínky k omezení nedostatku vody prostřednictvím dalších nezbytných ploch a koridorů pro související stavby a doprovodná technická opatření;	V závislosti na charakteru dalších ploch a koridorů a na nich umístěných staveb je možné definovat potenciální vlivy na životní prostředí. Záborem může dojít k zásahu do chráněných území, zastavění PUPFL nebo ZPF, bude se však jednat o zásahy spíše na lokální úrovni obce či k.ú. – tedy mírně negativní vlivy. Zároveň tento úkol povede pravděpodobně k zadržování vody v krajině či k zajištění dostatku kvalitní pitné vody pro obyvatele ZK. V návaznosti na lze očekávat potenciálně mírně pozitivní vlivy. Celkově byly identifikovány vlivy -1/+1 Mírně negativní vliv je v rámci kapitoly A.8 zmírněn pro dotčené území tímto opatřením: V rámci dotčeného povodí (nad EVL Vlára) podpořit snížení nárazových odtoků srážkových vod do recipientů, a to zadržováním a

Příklady verbálního hodnocení		
Plocha	Zásada	Vyhodnocení
		vsakováním srážkových vod odtékajících ze zpevněných a zastavěných ploch (projektové opatření).
VD01	b) připravovat podmínky pro zásobování obyvatel pitnou vodou;	Lze předpokládat, že bude docházet na některých místech ZK k dočasnému a v menší míře i trvalému záboru půdy. Budoucí vodovody mohou vést skrze chráněná území či jiné přírodně cenné lokality. Potenciální vliv na životní prostředí tedy nelze vyloučit. Vzhledem k charakteru zásahu (především dočasné liniové zásahy s minimálními druhotnými efekty jako je nárůst znečištění apod.) budou vlivy na přírodu a krajinu pravděpodobně potenciálně mírně negativní. K tomuto vlivu bylo přijato toto koncepční opatření pro zmírnění vlivu: <i>„V rámci aktualizace Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje vyhodnotit vlivy vodovodů a kanalizací souvisejících s VD Vlachovice na životní prostředí s důrazem na ochranu přírody a krajiny a veřejné zdraví při zemních a stavebních pracích“.</i> Naopak vliv na obyvatele Zlínského kraje bude potenciálně významně pozitivní. -1/+2

EIA SERVIS s.r.o., Ekopontis s.r.o., Vyhodnocení vlivů Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Zlínského kraje na udržitelný rozvoj území, březen 2024, Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP037J?lang=cs

Po hodnocení verbálních výroků by mělo být přistoupeno k hodnocení vymezených ploch a koridorů s územním průmětem. Následně je nutné postupovat dle stanovené metodiky hodnocení, tedy optimálně např. k tabelárnímu hodnocení, které má za cíl hodnotit potenciální vlivy na každou zkoumanou složku životního prostředí zvlášť, včetně vlivů kvalitativních, tedy přímých, nepřímých, sekundárních, střednědobých, dlouhodobých, přechodných, trvalých, bodových a lokálních, dle zvolené stupnice významnosti, na který poukazuje i již výše zmíněný rozsudek Krajského soudu v Brně č. j.: 65 A 5/2023-259. Na základě určení kvalitativních vlivů je možné rozlišit u potenciálních vlivů jejich účinek (např. přímý, nepřímý) a délku jejich působení (např. střednědobý, dlouhodobý). Následně by textově mělo být vše okomentováno včetně stanovené míry vlivu (proč je např. ten určitý vliv pouze mírný a není už významný) doplněné o výše zmíněné kvalitativní vlivy tak, aby bylo hodnocení přezkoumatelné a příslušný úřad si mohl učinit skutečnou představu o vyhodnocených předpokládaných vlivech. Musí být tedy zřejmé, na základě jakých úvah byly dané hodnoty vlivů stanoveny. S tím souvisí i potřeba dbát na soulad číselného hodnocení vlivů s hodnotícími komentáři. Pokud z jakéhokoli důvodu není možné vyhodnotit vliv části PÚR/ÚPD na danou složku životního prostředí, je třeba tyto důvody patřičně zdůvodnit. Tento způsob zajistí přehlednost provedeného hodnocení a bude tak zřejmé, že se nic neopomenulo zhodnotit či okomentovat. Zároveň je třeba zmínit fakt, že vlivy mohou být např. v době výstavby negativní, ovšem v době provozu pozitivní. I tento aspekt je třeba brát při hodnocení v potaz. Nutné je také rozdělovat potenciální vlivy na

dílčí, tak i celkové. V praxi se stává, že návrh ÚPD obsahuje vícero ploch a koridorů. AO však zpravidla hodnotí potenciální vlivy těchto ploch a koridorů na složky životního prostředí zvlášť a celkový vliv všech ploch a koridorů jako celku nikde zmíněn není. Pakliže AO zná konkrétnější informace k plochám a koridorům, resp. již k samotným záměrům (např. na základě studie proveditelnosti), které jsou navrhovány v rámci PÚR/ÚPD, měla by brát zjištěné informace v potaz a měla by na ně v rámci hodnocení také upozornit, nicméně by neměly zasahovat do závěrů příslušného hodnocení. Na základě těchto hodnocení bude možné navrhnout co nejefektivnější opatření pro předcházení, eliminaci či zmírnění případných negativních dopadů ÚPD na životní prostředí a veřejné zdraví (v kapitole 8). Zásadní podmínkou pro splnění těchto principů je, aby AO, která zpracovává hodnocení SEA, jasně a dostatečně podrobně doložila své úvahy, jež vedly k výsledkům hodnocení vlivů na jednotlivé složky životního prostředí a veřejného zdraví.

Dále pro naplnění kapitoly 6 je nezbytné vyhodnotit potenciální kumulativní a synergické vlivy. Dle rozsudku NSS č. j.: 1 Ao 7/2011-526 by mělo toto hodnocení obsahovat 6 kroků:

1) popis vhodné metodologie

2) zjištění a popis stavu životního prostředí a složek, které by mohly být negativně ovlivněny

3) identifikaci a popis možných kumulativních a synergických vlivů

4) posouzení těchto vlivů

5) vymezení kompenzačních opatření

6) stanovení pravidel monitorování kumulativních a synergických vlivů.

Nejprve by tedy měla být stanovena metodika hodnocení (ve vazbě na výše uvedené kroky) a samostatná stupnice významnosti pro hodnocení kumulativních a synergických vlivů. Požadavky na stupnici významnosti jsou obdobné dle požadavků uvedených výše, tedy jednotlivé kategorie vlivů musí být podrobně popsány a musí být dostatečně odlišeny, resp. popsány mírné a významné vlivy, mělo by být zřejmé např. jaká je hranice mezi mírným negativním vlivem a významným negativním vlivem, resp. z popisu míry těchto vlivů musí být zcela zřejmé, na základě čeho se AO rozhoduje, že se již jedná o významný vliv, nikoliv o vliv mírný. Rovněž nesmí být opomenuto rozlišení, resp. definice kumulativních a synergických vlivů.

Následně je žádoucí využít již zpracované kapitoly vyhodnocení SEA, které analyzovaly dotčené území apod., není potřeba vytvářet nové popisy stavu životního prostředí apod. Tzn. jako podklad pro následné hodnocení kumulativních a synergických vlivů slouží kapitola 3, 4 a 5 vyhodnocení SEA. V kapitole 3 jsou uvedeny údaje o současném stavu sledovaných složek životního prostředí. V kapitole 4 jsou popsány charakteristiky životního prostředí, které mohou být uplatněním ÚPD/PÚR významně ovlivněny. Následně byla v rámci kapitoly 4 provedena prostorová analýza, která obsahuje seznam stávajících staveb a nově navrhovaných ploch a koridorů v dotčeném území, případně na území sousedního kraje. V návaznosti na to by měla být zvolena oblast s potenciálním vznikem kumulativních a synergických vlivů, tedy identifikace možnosti vzniku těchto kumulativních a synergických vlivů. Kapitola 5 se zaměřila na současné problémy životního prostředí ve vazbě na významné ovlivnění, které může návrh ÚPD způsobit.

Tedy na základě zvolené metodiky, popisu současného stavu dotčeného území, identifikace a popisu možných kumulativních vlivů může být přistoupeno k vlastnímu hodnocení na jednotlivé složky životního prostředí. Obdobně jako u popisu hodnocení výše musí být všechny vlivy patřičně a detailně popsány (např. rozlišení kumulativních a synergických

vlivů, rovněž s jakou složkou životního prostředí dochází např. ke kumulaci vlivů včetně uvedení konkrétních staveb či plánovaných záměrů či plánovaných ploch a koridorů, relevantní odůvodnění zvolené intenzity těchto vlivů). Pro větší přehlednost doporučujeme vyhotovit toto hodnocení formou tabelárního hodnocení s detailním okomentováním potenciálních vlivů na danou složku životního prostředí. Je žádoucí sdělit, že dle rozsudku NSS č. j.: 4 AOs 1/2013-125 je nezbytné zahrnovat rovněž posouzení kumulativních a synergických vlivů jednotlivých ploch a koridorů se záměry, které se nacházejí na území jiného kraje, jakož i se záměry, které jsou v rámci ÚPD nově navrhovány či se záměry, které nejsou ÚPD nově navrhovány, nýbrž se v daném území již nacházejí, resp. byly realizovány v minulosti. Nicméně nelze trvat na tom ve vazbě na rozsudek NSS č. j.: 4 AOs 1/2013-105, aby ve vyhodnocení kumulativních a synergických vlivů byly výslovně zapracovány veškeré záměry obsažené v ÚPD a jejich možné hromadné a skupinové vlivy na životní prostředí v kombinaci s každým dalším záměrem, který je v ÚPD vymezen, nýbrž je dostačující, pokud dojde ke zhodnocení kumulativních a synergických vlivů pouze mezi záměry, kde relevantní vlivy tohoto druhu vůbec přicházejí v úvahu, a to buď s ohledem na povahu a rozsah záměrů, k jejichž kombinaci dochází, nebo v důsledku zjištění učiněných v rámci řádně prováděného procesu pořizování ÚPD.

V neposlední řadě ve vazbě na zjištěné potenciálně negativní kumulativní a synergické vlivy musí AO stanovit opatření k vyloučení či minimalizaci zjištěných vlivů včetně navržení ukazatelů pro sledování dopadů návrhu ÚPD, resp. kumulativních a synergických vlivů na životní prostředí. Výše zmíněné by mělo být uvedeno pod hodnocením či by měla AO odkázat na kapitoly, jež výše zmíněné řeší, pakliže se AO bude domnívat, že navržené samostatných indikátorů pro monitorování kumulativních a synergických vlivů není výslovně nezbytné a pokryjí je monitorovací indikátory v kapitole 12 vyhodnocení SEA. Pakliže však budou stanovovány samostatné indikátory pro monitorování kumulativních a synergických vlivů, je nezbytné je zkontrolovat s pořizovatelem ÚPD či PÚR, aby mohlo následně docházet k relevantnímu monitorování těchto vlivů.

Příklady z praxe:

➤ ***Příklad tabelárního hodnocení:***

Níže je uveden příklad tabelárního hodnocení (viz obrázek 12, 13), které je obvykle vyhotoveno formou přílohy samotného vyhodnocení SEA. Závěry z tohoto tabelárního hodnocení je nezbytné dále podrobněji popsat, okomentovat či shrnout (pakliže se bude jednat o hodnocení koncepce jako celku) v rámci kapitoly 6 vyhodnocení SEA.

Obrázek 12: *Tabelární hodnocení předpokládaných vlivů vymezených ploch*

PV01 Milovice - Mladá	
Název	Rozvojová plocha pro vědu, výzkum a inovace PV01 Milovice – Mladá
Dotčené ORP	Nymburk
Dotčené obce (k.ú)	Milovice (k. ú. Milovice nad Labem), Zbožíčko (k. ú. Zbožíčko) a Straky (k. ú. Straky)
Identifikované dlouhodobé, trvalé, sekundární, přímé a nepřímé vlivy na složky životního prostředí	

PV01 Milovice - Mladá				
Název	Rozvojová plocha pro vědu, výzkum a inovace PV01 Milovice – Mladá			
Složka životního prostředí	Popis vlivu	Významnost vlivu	Časové rozlišení vlivu	Charakter vlivu
Obyvatelstvo a veřejné zdraví	Vlivy na obyvatelstvo nejsou predikovány. Plocha je vymezena v ochranném pásmu bývalého vojenského letiště Milovice. Přesto že vojenské letiště ve vymezené ploše již není provozováno, vymezení ochranného pásma letiště zůstává dále v platnosti. Využití plochy je podmíněno respektováním podmínek tohoto ochranného pásma.	0	-	-
	Využití vymezené plochy nebude spojeno s nárůstem hlukové zátěže ve výši, která by mohla překračovat hlukové limity, včetně hlukové zátěže z vyvolané automobilové dopravy.	0	-	-
	Ve vymezené ploše je evidována stará ekologická zátěž. Existuje riziko ovlivnění veřejného zdraví.	-1	Dlouhodobý	Přímý
Ovzduší	V důsledku navrhovaného řešení může dojít ke zvýšené intenzitě využití plochy. Navrhované využití, však nebude spojeno s významnými vlivy na ovzduší. Lze predikovat mírný nárůst vyvolané automobilové dopravy. Z důvodu předběžné opatrnosti je navrhováno opatření vylučující vlivy na kvalitu ovzduší v zastavěném území.	0/-1	Dlouhodobý Trvalý	Přímý
Klima	Využití plochy nebude spojeno s vlivy na klima. Vlivy nebyly identifikovány.	0	-	-
Podzemní a povrchové vody	Využitím plochy dojde ke zvýšení rozsahu zpevněných ploch, k ovlivnění podmínek pro retenci vody v krajině. Plocha je již v současné době významně zpevněna.	-1	Dlouhodobý Trvalý	Přímý
	Plocha je vymezena při hranici záplavového území Q100 Vlkavy. Odtokové poměry v území	0	-	-

PV01 Milovice - Mladá				
Název	Rozvojová plocha pro vědu, výzkum a inovace PV01 Milovice – Mladá			
	nebudou z důvodu využití vymezené plochy ovlivněny.			
	Plocha PV01 z významné části zasahuje do ochranného pásma II. stupně přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod Poděbrady	0/-1	Dlouhodo bý Trvalý	Přímý
ZPF	Využití plochy bude spojeno se zábořem ZPF v rozsahu 15,80 ha. Bonitně cenné půdy I. a II. třídy ochrany nebudou dotčeny.	-1	Dlouhodo bý Trvalý	Přímý
PUPFL	V ploše se nacházejí lesní porosty zařazené do kategorie lesy zvláštního určení a les hospodářský. Celková výměra PUPFL ve vymezené ploše činí 17,05 ha. Okolo lesních porostů je vymezeno pásmo 30 m od okraje lesa, které je rovněž součástí vymezené plochy.	-1/-2	Dlouhodo bý Trvalý	Přímý
Horninové prostředí	Využití plochy nebude spojeno s vlivy na horninové prostředí. V ploše se nenacházejí limity v oblasti horninového prostředí, nejsou zde	0	-	-
Flóra, fauna a biologická rozmanitost	V ploše nejsou vymezeny skladebné prvky ÚSES regionální a nadregionální úrovně. Plocha sousedí s nadregionálním biokoridorem Kateřina – Polák. Funkce skladebných prvků nebudou dotčeny.	0	-	-
	V těsném kontaktu s vymezenou plochou se nachází lokalita zvláště chráněného druhu živočicha – modrásek hořcový (<i>Phengaris alcon</i>). Riziko ovlivnění stanovištních podmínek tohoto chráněného druhu.	0/-1	Dlouhodo bý Trvalý	Nepřímý
	Plocha je vymezena těsně při hranici EVL Milovice Mladá. Potenciálně může dojít k ovlivnění EVL z důvodu změny způsobu a intenzity využití vymezené plochy.	0/-1	Dlouhodo bý Trvalý	Nepřímý
	Plocha je vymezena těsně při hranici NPP Mladá. Riziko	0/-1	Dlouhodo bý Trvalý	Nepřímý

PV01 Milovice - Mladá				
Název	Rozvojová plocha pro vědu, výzkum a inovace PV01 Milovice – Mladá			
	ovlivnění předmětu ochrany. Potenciálně může dojít k ovlivnění NPP z důvodu změny způsobu a intenzity využití vymezené plochy.			
	Plocha je vymezena při hranici Významného krajinného prvku registrovaného Bývalý vojenský prostor Mladá. V ploše se nacházejí významné krajinné prvky ve smyslu §3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny – lesy. Riziko ovlivnění významných krajinných prvků.	0/-1	Dlouhodo bý Trvalý	Přímý
	Vymezená plocha sousedí s migračně významným územím. Podmínky pro migraci nebudou využitím plochy ovlivněny.	0	-	-
Krajina, krajinný ráz	Využitím plochy dojde ke změně způsobu využití úze, dojde k ovlivnění obrazu krajiny.	-1	Dlouhodo bý Trvalý	Přímý
	Plocha je evidována jako plocha brownfield – bývalý výcvikový vojenský prostor Mladá. Návrh využití plochy je koncepčním krokem předcházejícím omezení urbanizace volné krajiny.	+1	Dlouhodo bý Trvalý	Přímý
Kulturní a historické hodnoty	Ve vymezené ploše se nachází nemovitá kulturní památka hangár č. 12. rejst. č. ÚSKP 105254 (katalogové číslo: 1915940717). Navrhovaný způsob využití vymezené plochy nebude pravděpodobně spojen s vlivem na kulturní památku. Nelze vyloučit ovlivnění jejího prostředí. Vlivy na archeologické hodnoty nejsou predikovány.	-1	Dlouhodo bý Trvalý	Nepřímý
Hmotný majetek	Ve vymezené ploše se nachází hmotný majetek – část plochy využívána pro SLZ (sportovní létající zařízení) a nachází se zde též testovací polygon motorových vozidel firmy Valeo. V izolované	0	-	-

PV01 Milovice - Mladá				
Název	Rozvojová plocha pro vědu, výzkum a inovace PV01 Milovice – Mladá			
	<p>poloze v severní části plochy – v městské části Boží Dar jsou situovány zbylé 4 bytové domy. Převážná část plochy je zatravněná.</p> <p>Navrhovaný rozvoj respektuje stávající způsob využití plochy a neovlivňuje hmotné statky, které se nacházejí v ploše.</p>			
Identifikované krátkodobé, střednědobé, přímé a nepřímé vlivy na složky životního prostředí				
Složka životního prostředí	Popis vlivu	Významnost vlivu	Časové rozlišení vlivu	Charakter vlivu
Obyvatelstvo a veřejné zdraví	Vlivy hluku ze stavební činnosti a související dopravy.	-1	Krátkodobý	Přímý
Ovzduší	Vlivy prašnosti ze stavební činnosti a související dopravy.	-1	Krátkodobý	Přímý
Klima	Vlivy nebyly identifikovány.	0	-	-
Podzemní a povrchové vody	Vlivy nebyly identifikovány.	0	-	-
ZPF	Dočasný zábor ZPF v době provádění stavebních prací.	-1	Krátkodobý	Přímý
PUPFL	Dočasný zábor PUPFL v době provádění stavebních prací.	-1	Krátkodobý	Přímý
Horninové prostředí	Vlivy nebyly identifikovány.	0	-	-
Flóra, fauna, biologická rozmanitost	Ovlivnění stanovištních podmínek po dobu provádění stavebních prací.	-1	Krátkodobý	Přímý
Krajina, krajinný ráz	Vlivy na krajinu a krajinný ráz nebyly identifikovány.	0	-	-
Kulturní a historické hodnoty	Vlivy na kulturní a historické hodnoty nejsou predikovány.	0	-	-
Hmotný majetek	Vlivy na hmotný majetek nebyly identifikovány.	0	-	-

Atelier T-plan s.r.o., VYHODNOCENÍ VLIVŮ 15. AKTUALIZACE ZÚR STŘEDOČESKÉHO KRAJE NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ, srpne 2023. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP0331?lang=cs

Obrázek 13: Tabelární hodnocení kumulativních a synergických vlivů na složky životního prostředí

Identifikované kumulativní a synergické vlivy na složky životního prostředí				
Složka životního prostředí	Popis vlivu	Významnost vlivu	Časové rozlišení vlivu	Charakter vlivu
Obyvatelstvo a veřejné zdraví	Ovlivnění faktoru pohody. Kumulace s vymezenými plochami pro FVE.	-1	Kumulativní	-
Ovzduší	Využití plochy přispěje k omezení emisí znečišťujících látek produkovaných při výrobě energie z fosilních paliv ve spojení s využitím ploch FVE02 – FVE14.	+1	Kumulativní	-
Klima	Využití plochy přispěje k omezení emisí skleníkových plynů produkovaných při výrobě energie z fosilních paliv ve spojení s využitím ploch FVE02 – FVE14. Využití plochy lze vnímat jako mitigační opatření změny klimatu.	+1	Kumulativní	-
	Využití plochy ve spojení se stávajícím využitím území, kde jsou zastoupeny rozsáhlé plochy bez souvislé vegetace či s minimem vegetačního krytu, může docházet k tvorbě tepelných ostrovů (urban heat island (UHI)).	-1	Kumulativní	-
Podzemní a povrchové vody	Ovlivnění režimu zasakování srážkových vod v širším zájmovém území, resp. v plochách využitých pro FVE. Množství zasakovaných vod nebude ovlivněno. Srážkové vody nebudou zasakovány v celé ploše FVE, ale pouze linii při dolní hraně fotovoltaických panelů a v plochách s travním porostem a nezpevněných plochách.	0/-1	Kumulativní	-

ZPF	Zábor ZPF vzniklého v rámci zemědělských rekultivací v plochách po bývalé těžbě. Kumulace ve spojení s plochami FVE02 – FVE14 a dalšími rozvojovými záměry v širším zájmovém území (e9 – koridor silnice I/13, úsek Chomutov průtah III. stavba – Klášterec nad Ohří, zkapacitnění, i – koridor železniční tratě č. 140 a č. 130 Klášterec nad Ohří – Ústí nad Labem, optimalizace, PK18 Kadaň, východní obchvat (propojení Kadaň – Prunéřov).	-1	Kumulativní Synergické	-
PUPFL	Vlivy nebyly identifikovány.	0	-	-
Horninové prostředí a přírodní zdroje	Vlivy nebyly identifikovány.	0	-	-
Flóra, fauna, biologická rozmanitost	Při realizaci dalších záměrů FVE dojde ke kumulativnímu záboru lesních pozemků a úbytku lesních biotopů v širším zájmovém území.	0/-1	Kumulativní	-
	Synergické vlivy na migrační prostupnost krajiny (společně se zástavbou sídel, dopravní sítí atd.). V širším zájmovém území jsou připravovány např. tyto záměry e9 – koridor silnice I/13, úsek Chomutov průtah III. stavba – Klášterec nad Ohří, zkapacitnění, i – koridor železniční tratě č. 140 a č. 130 Klášterec nad Ohří – Ústí nad Labem, optimalizace, PK18 Kadaň, východní obchvat (propojení Kadaň – Prunéřov	-1	Synergický	-
Krajina, krajinný ráz	Silně ovlivněná krajina antropogenní činností	0/-1	Kumulativní	-

a přírodní parky	(těžební lokalita uhlí, blízkost elektrárny Prunéřov a staveb technické infrastruktury).			
Kulturní a historické hodnoty (památková péče)	Vlivy nebyly identifikovány.	0	-	-
Hmotný majetek	Vlivy nebyly identifikovány.	0	-	-

Ateliér Cihlář-Svoboda s.r.o., VYHODNOCENÍ VLIVŮ 8. AKTUALIZACE ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE ÚSTECKÉHO KRAJE NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ, listopad 2023. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP035J?lang=cs

- **V rámci praxe může rovněž nastat situace, že v návrhu aktualizace ZÚR se vymezuje koridor např. pro stavbu silnice I. třídy (obchvat obce), pro kterou již bylo vydáno pravomocné stavební povolení a ke všemu již byla např. i zahájena její výstavba. Níže je uveden postup, jak by měla AO přistupovat k vyhodnocení SEA a vlivům tohoto koridoru.**

Pokud by např. v posouzení SEA byl pro koridor identifikován potenciální významný negativní vliv a byla navržena změna jeho vymezení nebo dokonce úplné zrušení, nebude to mít ve vazbě na „nezávazné“ stanovisko SEA žádný vliv a vydané pravomocné stavební povolení a výstavba silnice bude probíhat dále. AO by měla v rámci toho hodnocení vzít v úvahu uvedenou/é skutečnost/i, tzn. všechny relevantní informace je nezbytné konkrétně uvést při hodnocení předmětného koridoru, to je stěžejní, lze převzít i hodnocení z EIA např., pakliže se s tím posuzovatel ztotožňuje (ZPV umožňuje – obdobné použití § 10b odst. 2 a 3 ZPV). Na základě toho se domníváme, že -2 vlivy s návrhem uvedených změn by měly být spíše nepravděpodobné, pakliže bude AO brát v potaz již uskutečněná navazující řízení, která rozhodně měla ošetřit zjištěné vlivy (rovněž vlivy na úrovni záměru/povolení stavby nemusejí být již takového charakteru ve vazbě na daleko konkrétnější měřítko, než se na úrovni ZÚR zdají.). AO též může prvotní hodnocení provést bez přihlídnutí k uvedeným skutečnostem (ve vazbě na obecnější měřítko mohou být identifikovány např. -2 vlivy viz výše), nicméně potom by měl udělat krok 2, a to přihlídnout i k těm dalším skutečnostem. Ve vazbě na to by tedy teoreticky mělo dojít k úpravě původně uvedené míry vlivu. Ten myšlenkový pochod AO by měl být ve vlastním hodnocení uveden, aby bylo zřejmé, proč dochází k ponižování původního vlivu, ke kterému by za normálních okolností nemělo docházet.

- **Územní rezerva a posuzování vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví**

Územní rezervou se dle § 56 odst. 1 NSZ rozumí plocha nebo koridor, které jsou vymezené v územně plánovací dokumentaci pro využití, jehož potřebu a plošné nároky je třeba následně prověřit. Při vymezení územní rezervy se v územně

plánovací dokumentaci dle § 56 odst. 2 NSZ stanoví její uvažované budoucí využití, popřípadě podmínky pro prověření.

Ačkoliv se dle § 56 odst. 4 NSZ územní rezervy např. z hlediska vlivů na životní prostředí neposuzují (tyto vlivy se dle § 56 odst. 3 posuzují až při změně územně plánovací dokumentace, která má umožnit stanovené využití), je třeba, aby se autorizovaná osoba v rámci zpracování vyhodnocení SEA vyjádřila k možné významnosti environmentálních limitů využití území ve vymezené ploše nebo koridoru územní rezervy, které mohou být ovlivněny uvažovaným budoucím způsobem využití, pro který je územní rezerva vymezena (viz obrázek 14). Následně je třeba provést úvahu o významnosti těchto potenciálních vlivů. Výsledek tohoto hodnocení však nemůže (s ohledem na výše uvedené ustanovení NSZ) mít vliv na závěrečné doporučení autorizované osoby, zda z hlediska vlivů na životní prostředí lze s koncepcí jako celkem souhlasit či nesouhlasit.

Příklad možného provedení pro ZÚR:

Při dalším prověřování možnosti využití vymezeného koridoru pro územní rezervu je nutné věnovat pozornost následujícím environmentálním limitům, které mohou být významně ovlivněny:

Obrázek 14: Příklad úvahy nad potenciálními vlivy v návaznosti na vymezené územní rezervy

Informace o území	
RDZ05 VRT Rakvice - Břeclav	
Specifikace územní rezervy:	změna vymezení
Územní rezerva prochází správním územím obcí:	Břeclav
Plocha územní rezervy (ha):	22,82
Obyvatelstvo, lidské zdraví	
překročení hlukových limitů pro železnici:	k.ú. Břeclav 100,0 %
překročení hlukových limitů pro silnice:	k.ú. Břeclav 56,1 %
překročení hlukových limitů (bez rozlišení):	k.ú. Břeclav 100,0 %
Půda - zemědělský půdní fond	
zemědělský půdní fond:	100,0 %
zemědělský půdní fond - I. a II. třídy ochrany:	53,0 %
viniční tratě:	7,4 %
Horninové prostředí	
chráněná ložisková území:	Břeclav III., Břeclav V., Břeclav 100,0 %
ložiska nerostných surovin:	Břeclav 1., Břeclav 2., Hodonín - Břeclav 77,1 %
Voda - povrchové vody	
útvary povrchových vod:	Kyjovka (Stupava) od toku Hruškovice po ústí do Dyje, Dyje od hráze nádrže Nové Mlýny III. - dolní po tok Odlehčovací rameno Dyje, Poštorná 100,0 %
vodní toky:	bezejmenný vodní tok 2x 0,2 km
chráněná oblast přirozené akumulace vod:	Kvartér řeky Moravy 100,0 %
záplavová území (Q100):	Dyje 6,1 %
Klíma	
klimatické regiony ČR:	T4 100,0 %
Hmotné statky	
silnice I.třídy:	55 0,10 km
silnice II.třídy:	425 0,08 km
železniční trať:	2,31 km
<i>Poznámka: V tabulce jsou uvedeny pouze jevy, které se v ploše/koridoru vymezené pro územní rezervu vyskytují.</i>	
Upozornění SEA	
Při dalším prověřování možnosti využití vymezeného koridoru pro územní rezervu je nutné věnovat pozornost následujícím environmentálním limitům, které mohou být významně ovlivněny:	
<ul style="list-style-type: none"> • minimalizaci rozsahu zábor ZPF zejména I. a II. třídy ochrany, viniční tratě • minimalizaci vlivů na zásoby nerostného bohatství • minimalizaci vlivů na režim a jakost podzemních a povrchových vod 	

EIA SERVIS s.r.o., VYHODNOCENÍ VLIVŮ AKTUALIZACE Č.3 ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE JIHMORAVSKÉHO KRAJE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, říjen 2023, Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/view/sea100_zur3?lang=cs

Příklady z praxe – v čem se nejvíce chybuje:

- V rámci zvolené hodnotící metodiky není vždy zcela popsána patřičná míra vlivu, aby bylo zřejmé, kdy se ještě jedná o vliv mírný a kdy již o vliv významný. Zároveň AO často věnují pozornost v rámci hodnotící stupnice pouze popisu potenciálních negativních vlivů a pozitivní vlivy již nejsou adekvátně popsány.
- V rámci odůvodnění zjištěných potenciálních vlivů na dané složky životního prostředí není patřičně odůvodněna zvolená míra, resp. intenzita vlivu. Opomenuta je i doba trvání vlivu, resp. časovost vlivu apod.
- V rámci hodnocení kumulativních a synergických vlivů AO zapomínají uvádět stávající a navrhované stavby, se kterými hodnocená plocha či koridor způsobí potenciální kumulativní a synergické vlivy.
- V případě, že návrh PÚR/ÚPD vymezuje více ploch a koridorů, obvykle v rámci (tabelárního) hodnocení dochází pouze k dílčímu hodnocení potenciálních vlivů těchto ploch a koridorů. Je však nezbytné, aby v rámci kapitoly 6 bylo sděleno, jaký celkový potenciální vliv lze na řešenou složku životního prostředí očekávat v návaznosti na vymezení všech ploch a koridorů, resp. je důvodné, aby AO sdělila celkový vliv návrhu ÚPD/PÚR jako celku na danou složku životního prostředí.
- V praxi se běžně setkáváme s tím, že AO používá v rámci závěrů hodnocení pouze termín „záměr“. V rámci procesu SEA se však pohybujeme v plochách a koridorech a o záměr se jedná až v navazující projektové fázi. Tyto dvě úrovně by tak neměly být v rámci hodnotících komentářů zaměňovány. Zároveň je pro tuto kapitolu klíčové, aby hodnocení potenciálních vlivů bylo srozumitelné a logicky konzistentní.

Ověřovací otázky, zda je kapitola 6 dostatečně naplněna:

- ✓ Pokud vyhodnocení SEA obsahuje varianty návrhu předmětné PÚR/ÚPD, pak otázka zní, zda byly posouzeny skutečně všechny varianty návrhu?
- ✓ Byly dostatečně popsány verbální výroky, které nemají územní průmět, a jsou případně zjištěné negativní vlivy nějak ošetřeny?
- ✓ Je dostatečně odůvodněn ve zvolené stupnici významnosti rozdíl mezi vlivem mírným a významným (uvedeny příklady)?
- ✓ Jsou dostatečně popsány všechny zjištěné vlivy na dané složky životního prostředí, včetně odůvodnění, proč byla zvolena patřičná míra vlivu?
- ✓ Jsou vyhodnoceny i ty složky, na které se MŽP požadovalo zaměřit v rámci stanoviska k potřebě posouzení?
- ✓ Byla zvolena metodika pro hodnocení kumulativních a synergických vlivů, kde je včetně hodnotící stupnice jasně zřejmé, přezkoumatelné, kdy se jedná dle AO o vliv mírný a vliv významný (adekvátní uvedení úvah či příkladů podle toho, jak AO v praxi postupuje)?
- ✓ Jsou v rámci hodnotících komentářů uvedeny stávající a navrhované stavby se kterými hodnocená plocha či koridor způsobí potenciální kumulativní a synergické vlivy?

- ✓ Jsou dostatečně popsány všechny zjištěné potenciální kumulativní a synergické vlivy, včetně zdůvodnění, proč byla stanovena patřičná míra vlivu?
- ✓ Jsou v závěru kapitoly navrženy opatření k vyloučení či minimalizaci zjištěných vlivů a ukazatele pro sledování dopadů návrhu ÚPD, resp. kumulativních a synergických vlivů na životní prostředí? Případně je zde uveden odkaz na kapitolu, která výše zmíněné řeší?

7. Porovnání zjištěných nebo předpokládaných kladných a záporných vlivů podle jednotlivých variant řešení nebo podle invariantního řešení ve srovnání se současným stavem a jejich zhodnocení. Srozumitelný popis použitých metod vyhodnocení, včetně jejich omezení.

Jelikož je doporučeno uvést úplnou metodiku hodnocení již v úvodu kapitoly 6 vyhodnocení SEA, zde v kapitole 7 plně postačí uvést odkaz na metodiku uvedenou v kapitole 6.

Náplní kapitoly 7 je přehled hodnocených variant návrhu PÚR či ÚPD, resp. jednotlivých ploch nebo koridorů, které daná PÚR/ÚPD vymezuje, a jejich dostatečně podrobný popis. Následuje porovnání variant ve smyslu zjištěných či předpokládaných vlivů na jednotlivé sledované složky životního prostředí a veřejné zdraví, které byly vyhodnoceny v kapitole 6. Zde je třeba přihlídnout i k výstupům kapitoly 10 vyhodnocení SEA. Zároveň se adekvátně zohlední závěry posouzení vlivů koncepce na EVL a PO, pokud je toto hodnocení zpracováno. Předmětem vyhodnocení SEA jsou varianty obsažené v návrhu PÚR/ÚPD, případně navržené a doplněné AO v reakci na dílčí výstupy vyhodnocení SEA – dojde-li k situaci, kdy AO navrhne ve snaze eliminovat či minimalizovat identifikované negativní vlivy úpravu/změnu/přemístění předmětného koridoru nebo plochy a bude to mít charakter variantního řešení daného koridoru či plochy. Jsou to tedy ty varianty, z nichž bude vybráno finální řešení (tj. vedení koridoru, umístění/funkce plochy apod.) právě na základě hodnoceného návrhu PÚR/ÚPD. Pokud sestavení návrhu PÚR/ÚPD předchází určitý předvýběr z možných vedení koridorů či umístění ploch např. na základě územní studie, předmětem vyhodnocení SEA jsou jen ty varianty, které jsou následně opravdu převzaty do návrhu PÚR/ÚPD. Metodiku porovnání hodnocených variant je vhodné představit v úvodu kapitoly 7.

Pakliže je návrh PÚR/ÚPD ve všech svých částech invariantní, dochází k jejímu porovnání, resp. k porovnání jejích dopadů na životní prostředí a veřejné zdraví, s nulovou variantou, tedy stavem bez provedení PÚR/ÚPD. Rozhodně však není dostačující odkaz na kapitolu 3 vyhodnocení SEA – Údaje o současném stavu životního prostředí v řešeném území a jeho předpokládaném vývoji, pokud by nebyla uplatněna posuzovaná politika územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace. Ideální je provést toto porovnání tabulkovou formou, která je považována za nejpřehlednější (ukázka uvedena níže v „příkladech z praxe“).

Pro názornost porovnání vlivů variantně navržených výroků lze doporučit použití některé z jednoduchých forem multikriteriálního hodnocení např. vůči již dříve identifikovaným problémům životního prostředí. Volba konkrétního způsobu vyhodnocení variant zůstává

v kompetenci autorizované osoby, přičemž podmínkou zůstává srozumitelný popis metodického postupu.

Výstupem této kapitoly je sdělení, zda je představená varianta PÚR/ÚPD akceptovatelná (u invariantního návrhu) či zda jsou jednotlivé varianty vymezených koridorů nebo ploch akceptovatelné z pohledu zjištěných či předpokládaných vlivů. Pakliže je konstatováno, že některá varianta není akceptovatelná, připadá v úvahu návrh jiné varianty nebo i vypuštění koridoru či plochy způsobující závažné vlivy na životní prostředí či veřejné zdraví z návrhu PÚR/ÚPD. Zároveň by měla AO uvést, kterou variantu doporučuje, resp. nelze uvést, že jsou všechny akceptovatelné, aniž by nevybrala tu nejlepší z pohledu nejmenších možných vlivů na ŽP, VZ, N2000. Souhrnný hodnotící komentář musí detailně popsat „kvalitativní“ důvody výběru doporučené varianty, tzn. zejména konkrétní výhody a nevýhody proti ostatním posuzovaným variantám.

V případě, že nejsou varianty navrženy a AO v rámci SEA nedospěla k závěru, že z hlediska zjištěných významných negativních vlivů je nezbytné zpracovat variantní řešení koncepce, je třeba, aby AO v této kapitole jasně deklarovala, že variantní řešení není z pohledu SEA nezbytné, neboť zjištěné vlivy jsou např. mírného charakteru, a proto se navržené invariantní řešení jeví jako dostatečné.

Nedílnou součástí kapitoly 7 je také vyjádření autorizované osoby k problémům nastalým při zpracovávání vyhodnocení SEA či shromažďování údajů, což může zásadním způsobem dokreslit výsledky provedeného hodnocení.

Příklady z praxe:

Porovnání návrhu s nulovou variantou – uvádíme výťah z porovnání vlivů návrhu Aktualizace č. 13 Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy s nulovou variantou, a to pouze ve vztahu k jedné složce ŽP (obrázek 15). Podobně byly okomentovány všechny složky ŽP a VZ. V závěru kapitoly bylo uvedeno shrnutí tohoto srovnání (obrázek 16):

Obrázek 15: Porovnání aktivní a nulové varianty

Tabulka 22 Porovnání aktivní a nulové varianty

Složka/charakteristika životního prostředí	Porovnání stavu – hodnocení variant		
	Nulová varianta	Aktivní varianta	Pořadí variant
Vlivy na horninové prostředí, přírodní zdroje a terénní morfologii			
Horninové prostředí, geologické, geomorfologické a hydrogeologické poměry	V nulové variantě se nepředpokládá vliv na horninového prostředí. <i>Pozn.: V území je vymezena územní rezerva pro železniční trať Praha – Neratovice – Liberec.</i>	V aktivní variantě lze předpokládat potenciálně mírně negativní vliv na horninové prostředí, případně hydrogeologické poměry (v souvislosti s realizací tunelového vedení, dále pak zářezů či násypů tělesa stavby). <i>Pozn.: V aktivní variantě jsou vytvářeny územní podmínky (vymezení koridoru) pro umístění nové liniové dopravy stavby v území – tzv. Severní vstup Rychlého spojení, západní trasa.)</i>	1. Nulová 2. Aktivní Z hlediska vlivu na horninové prostředí je jako vhodnější hodnocena varianta nulová.

Obrázek 16: Porovnání aktivní a nulové varianty

Složka životního prostředí	Nulová varianta	Aktivní varianta
<p>Klima, ovzduší, obyvatelstvo veřejné zdraví</p>	<p>V případě nulové varianty nedojde k vytvoření podmínek omezení emisí z tranzitní automobilové dopravy v zastavěném území Bíliny.</p>	<p>Z2 ÚP Bílina vymezuje koridor pro tunelové řešení silnice I/13. Tranzitní doprava negativně ovlivňuje kvalitu ovzduší na území obce.</p> <p>Z2 ÚP Bílina vymezuje rozvojové plochy, jejichž využitím může dojít ke zvýšení emisní zátěže z vytápění objektů.</p>
	<p>Z hlediska vlivu na ovzduší, klima, obyvatelstvo a veřejné zdraví je porovnání obou variant ambivalentní. Mírně příznivější vlivy lze však identifikovat u varianty aktivní.</p>	
<p>Podzemní a povrchové vody</p>	<p>V případě neprovedení koncepce nedojde k ovlivnění odtokových poměrů v území. Nedojde k omezení retence srážkových vod v důsledku zpevnění ploch.</p>	<p>Využitím zastavitelných ploch dojde k nárůstu zpevněných ploch v území a ovlivnění možnosti retence vody v území.</p> <p>V důsledku realizace silničních tunelů může být ovlivněn hydrologický režim.</p>
	<p>Z hlediska vlivu na podzemní a povrchové vody je jako varianta s vyšší mírou negativních vlivů hodnocena varianta aktivní.</p>	

Atelier T-plan s.r.o., Vyhodnocení vlivů Změny č. 2 Územního plánu Bílina na udržitelný rozvoj území, květen 2024. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_ULK082S?lang=cs

Obrázek 17: Závěr kapitoly 7**Závěr**

Návrh Aktualizace č. 13 ZÚR hl. m. Prahy (aktivní varianta) je zpracován invariantně.

Z porovnání aktivní a nulové varianty vyplývá, že z hlediska předpokládaných vlivů na životní prostředí je v souhrnu hodnocena příznivější varianta nulová. Takovéto prosté srovnání by v převážné většině případů vedlo k preferenci nulových variant nad variantami aktivními, které mají téměř vždy dopady na složky/charakteristiky životního prostředí ve vztahu k zájmovým územím. Při rozhodování o výběru varianty je třeba mj. zohlednit i významnost (akceptovatelnost) dopadu aktivní varianty na hodnocenou složku/charakteristiku životního prostředí, zda mohou vznikat případně významně nepříznivé či neakceptovatelné vlivy aktivní varianty na životní prostředí. Takovéto vlivy nebyly v případě předložené aktivní varianty identifikovány.

V souvislosti s uplatněním nulové varianty by nebylo možné realizovat významnou veřejně prospěšnou stavbu – vysokorychlostní železniční trať Praha – Drážďany za účelem, kterým je Aktualizace č. 13 ZÚR hl. m. Prahy pořizována (tj. předmětná aktivní varianta posuzované koncepce).

Vhodné je i upozornit, že vysokorychlostní železniční trať, tedy koridor Severního vstupu Rychlých spojení, západní trasa, je v souladu s celorepublikovou koncepcí dopravy, a dále též v souladu s nadřazenou Politikou územního rozvoje České republiky, v platném znění.

V aktivní variantě jsou vytvářeny územní podmínky pro rozvoj vysokorychlostní železniční dopravy, která představuje efektivní způsob nízkoemisní a udržitelné dopravy a přispívá ke zlepšení stavu ovzduší a klimatu. V aktivní variantě jsou dále vytvářeny územní podmínky pro převedení části silniční dopravy na železniční síť, v důsledku čehož dojde k potenciálnímu snížení hlukové zátěže a znečištění ovzduší podél stávajících pozemních komunikací.

Na základě výše uvedeného srovnání z hlediska předpokládaných vlivů na životní prostředí lze konstatovat, že aktivní a nulová varianta byla z hlediska vlivu na řadu dotčených složek životního prostředí vyhodnocena jako srovnatelná (např. z hlediska vlivu na přírodní parky, lokality soustavy NATURA 2000, přírodní zdroje (ložisková ochrana), akustická situace a další fyzikální faktory, staré ekologické zátěže, veřejné zdraví z expozice hlukem), v některých případech pak byla aktivní varianta byla vyhodnocena jako příznivější (klima, ovzduší, veřejné zdraví z expozice chemickým látkám v ovzduší). V ostatních případech byla hodnocena příznivěji varianta nulová.

Ze srovnání nulové varianty s aktivní variantou vyplývá, že teoreticky je z hlediska ochrany životního prostředí mírně výhodnější varianta nulová. Při celkové hodnocení vlivů navrženého koridoru (aktivní varianty) je však nutno zohlednit i další faktory (sociální, ekonomické aj.).

Je nezbytné zdůraznit, že na základě provedeného vyhodnocení nebyly identifikovány významně negativní vlivy na žádnou ze sledovaných složek životního prostředí, které by znemožnily využití vymezeného koridoru. Identifikované vlivy lze vyloučit či minimalizovat prostřednictvím navrhovaných opatření v kapitole A.8.

EKOLA group spol. s r.o., Vyhodnocení vlivů Aktualizace č. 13 Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy na udržitelný rozvoj území, duben 2024. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP039J?lang=cs

Ověřovací otázky, zda je kapitola 7 dostatečně naplněna (se zvýrazněním těch, kde se nejvíce chybje):

- ✓ Jsou dostatečně podrobně a srozumitelně popsány užití metody posuzování vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (ať již v této, nebo v některé z jiných příslušných kapitol)?
- ✓ Jsou vyjmenovány a popsány všechny varianty řešení navrhovaných ploch a koridorů?
- ✓ **Je stanovena metoda vzájemného srovnání variant obsažených v návrhu PÚR/ÚPD a porovnání návrhu s nulovou variantou?**
- ✓ **Jsou varianty porovnány i na základě výsledků naturového posouzení, pokud bylo zpracováno?**

- ✓ **Bylo zohledněno i posouzení přeshraničních vlivů jednotlivých variant?**
- ✓ **Jsou varianty srovnávány i z hlediska kumulativních a synergických vlivů, resp. je zřejmé, že byly při srovnávání variant z hlediska vlivů na jednotlivé složky ŽP a VZ zohledněny i kumulativní a synergické vlivy?**
- ✓ Navrhla AO na základě dílčích výstupů vyhodnocení SEA, aby bylo zpracováno jiné variantní řešení za účelem mitigace identifikovaného významného negativního vlivu? Je tato varianta zahrnuta do srovnávání?
- ✓ **Jsou z komentářů popisujících srovnání patrné rozdíly v jednotlivých variantách?**
- ✓ **Je v závěru jasně uvedeno, která z posuzovaných variant je preferovaná z hlediska vlivů na ŽP a VZ, a je tato preference náležitě a srozumitelně odůvodněna?**
- ✓ **Pokud je některá z variant neakceptovatelná, doporučuje AO její vypuštění nebo úpravu?**
- ✓ **Pokud je návrh PÚR/ÚPD invariantní, je uvedeno odůvodněné vyjádření AO z hlediska dostatečnosti invariantního návrhu?**
- ✓ Sdílí AO poznatky z hlediska potíží nastalých při zpracovávání vyhodnocení SEA či shromažďování údajů (např. i v tom smyslu, že se s problémy nesešla)?

8. Popis navrhovaných opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech zjištěných nebo předpokládaných významných záporných vlivů na životní prostředí.

Kapitola 8, která rámcově vychází z hodnocení provedeného v kapitolách 6 a 7, představuje důležitou část vyhodnocení SEA, jejímž účelem je zajistit za pomoci stanovení tzv. minimalizačních opatření (opatření k vyloučení, omezení, případně kompenzaci všech identifikovaných negativních vlivů) ošetření zjištěných předpokládaných negativních vlivů na životní prostředí, veřejné zdraví, lokality soustavy Natura 2000 posuzované ÚPD/PÚR (tedy zajistit vyšší ochranu životního prostředí, než kterou zajišťují platné právní předpisy v oblasti ochrany životního prostředí).

Všechny predikované (tj. potenciálně mírné i významné) negativní vlivy (včetně kumulativních, synergických a přeshraničních vlivů) vyplývající jak z vyhodnocení SEA, tak z naturového posouzení (pokud je zpracováno) je nutné ošetřit minimalizačním opatřením (nejedná se pouze o významné negativní vlivy viz ustanovení § 10b odst. 4 ZPV), a to ideálně v míře odpovídající zpracování podrobnosti ÚPD či PÚR.

Již zde by se měla začít odrážet spolupráce AO s pořizovatelem/projektantem ÚPD či PÚR, resp. smyslem je, aby AO poukázala na zjištěné potenciální vlivy, resp. jaká minimalizační opatření na ošetření těchto potenciálních negativních vlivů či jaká opatření na posílení pozitivních vlivů navrhuje, aby měl pořizovatel/projektant představu, resp. následně mohl uvedená opatření naformulovat tak, aby mohla být přímo zpracovatelná do výrokové části ÚPD (dále viz [kapitola 13](#) a také viz [příloha 1](#)).

Minimalizační opatření se nejčastěji dělí dle charakteru:

- **koncepční** – jedná se o opatření, která mohou vytvářet podklad pro požadavky na výběr koncepčních variant, úpravy, doplnění či vypuštění jednotlivých výroků z návrhu ÚPD/PÚR a případně požadavky na etapizaci výstavby
- **prostorová** – tvoří podklad na požadavky, které řeší úpravy prostorového vymezení navrhovaných koridorů/ploch v návrhu ÚPD (úpravy směrového a šířkového vymezení navrhovaných koridorů) a požadavky na vymezení koridorů/ploch v rámci jejich zpřesnění v ÚPD dotčených obcí
- **projektová** (společná a specifická) – tvoří podklad na požadavky především pro další fáze projektové přípravy záměrů (včetně EIA) a navazujících řízení.

Přičemž je nutné zmínit, že koncepční a prostorová opatření vytváří podklad na požadavky, které odpovídají strategické úrovni a lze je zapracovat do výrokové části návrhu ÚPD/PÚR (je třeba však upozornit, možnost zapracování takových požadavků vždy ovlivňuje podrobnost dané ÚPD, která je stanovena stavebním zákonem).

Na začátku kapitoly 8 by měla být uvedena stručná metodika (rozdělení a definice jednotlivých opatření apod.) a zvolený postup AO včetně jejich úvah ve vazbě na zjištěné potenciální vlivy ÚPD/PÚR. Kapitola by měla být zpracovaná především přehledně, a proto např. doporučujeme vytvořit výčet všech navržených minimalizačních opatření (vyplývajících jak z vyhodnocení SEA, tak z naturového posouzení), a to dle charakteru opatření (koncepční, prostorová, projektová) s určením, pro jaký koridor či plochu jsou stanoveny a ke kterému identifikovanému vlivu se váží, resp. jaký vliv konkrétně ošetřují (viz názorný příklad níže, resp. viz příklady z praxe, obrázky 18 – 25). V případě, že nelze některé vyhodnocené negativní vlivy na úrovni strategické úrovně minimalizovat (ošetřit), je nutné uvést řádné odůvodnění, proč to není možné.

Obecně lze upozornit, že by neměla být navrhována minimalizační opatření obecné povahy, u kterých není zcela jisté, jak mají být naplněna, nicméně na základě prováděné spolupráce by měla být AO nakonec „donucena“ ke konkretizaci daného minimalizačního opatření. Též je nutné ke každému území přistupovat individuálně a stanovovat taková minimalizační opatření, která budou reagovat na specifika daného území.

AO rovněž může navrhnout celkové vyjmutí plochy či koridoru, či jejich zmenšení/zúžení apod. na základě důvodných podmínek, které musí být uvedeny. Na základě započaté spolupráce by mělo být rovněž zřejmé (a ve vyhodnocení SEA uvedené), zda plocha bude skutečně vyjmuta či proč toto vyjmutí pořizovatel či projektant neakceptuje. Výše zmíněné se také vztahuje k požadavku na zmenšení či jakoukoliv úpravu ploch či koridorů.

Navržení pouhých projektových opatření směřující do navazujících řízení, a které nelze zapracovat do výrokové části ÚPD – týká se opět zejména ZÚR (pouze do textové části odůvodnění návrhu ÚPD), není z pohledu SEA dostačující. Je třeba si uvědomit, že strategické posouzení vlivů koncepce či ÚPD/PÚR není totožné s procesem EIA a nelze ho nahradit. Oba procesy mají své specifické role. Na strategické úrovni lze dostatečně zhodnotit jednotlivé vazby a souvislosti v dotčeném území včetně hodnocení kumulativních

a synergických vlivů, čehož u procesu EIA nelze docílit. Tzn. na základě procesu SEA by mělo být zřejmé, které „aktivity“ je žádoucí nadále podporovat a které nikoliv. Důležitost procesu SEA zároveň potvrzuje jeden z hlavních závěrů předchozích zpráv o efektivnosti hodnocení na projektové úrovni *Výstup z projektu Programu péče o životní prostředí MŽP ČR, v příloze D, s označením PPŽP/480/1/96*, kde je konstatováno, že hodnocení na projektové úrovni je prováděno příliš pozdě, než aby mohlo odhalit všechny významné aspekty vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví. Praktické zkušenosti ukazují, že proces SEA může z hlediska životního prostředí pozitivně ovlivnit ta stadia rozhodovacího procesu, která po něm následují. V návaznosti na to lze tvrdit, že je žádoucí, aby proces SEA skutečně předcházel procesu EIA a byl na něho kladen patřičný důraz. Rovněž rozsudek NSS č. j.: 8 Ao 2/2010-644 konstatoval, že „*zásady územního rozvoje zpravidla představují v rámci územního plánování moment, kdy lze efektivně posoudit kumulativní a synergické vlivy záměru na životní prostředí*“. Z tohoto důvodu klademe největší důraz na navrhování zejména koncepčních a prostorových opatření nikoliv projektových (týká se zejména ZÚR), jelikož nemohou ovlivnit strategickou úroveň, resp. posuzovanou ÚPD se zajištěním dostatečné provazby na rozhodovací činnost v území (více v [kapitole 13](#) – nutnost stanovování kritérií či zásad pro rozhodovací činnost v území v ZÚR či jejich změnách).

Taktéž je potřeba zmínit, že identifikované vlivy lze ošetřit již zavedenými postupy dle platných právních předpisů, v tomto případě není účelné navrhnout minimalizační opatření, která vyplývají z těchto platných právních předpisů. Proces SEA nemá za cíl tyto požadavky kopírovat či opakovat, nýbrž je vhodně doplňovat tak, aby zajistil vyšší ochranu životního prostředí než samotné složkové zákony zajišťující ochranu životního prostředí. V těchto případech je nutné, aby AO uvedla, že se domnívá, že tyto vlivy budou dostatečně ošetřeny prostřednictvím platných právních předpisů (a jakým konkrétním předpisem včetně konkrétního ustanovení) bude potenciální vliv ošetřen. AO tímto zdůvodní, proč nenavrhuje minimalizační opatření nad jejich rámec. Bez toho uvedení je možné předpokládat, že dochází k bagatelizování procesu SEA a nepochopení jeho smyslu.

Příklady z praxe:

Obrázek 18: Navržená koncepční opatření

Koncepční opatření
<ul style="list-style-type: none"> • Zajistit členění vymezených ploch pro fotovoltaické elektrárny. Maximální plocha jedné fotovoltaické elektrárny je stanovena na 80 ha. • Zajistit zachování prostupnosti území. Maximální délka neprostupné hranice fotovoltaické elektrárny je stanovena na 1 000 m. • Členění ploch fotovoltaických elektráren zajistit prostřednictvím linií keřových a stromových porostů o minimální šíři 20 m. V těchto liniích lze umístit cesty pro pěší a cyklisty.
<p><u>Odůvodnění navržených koncepčních opatření:</u></p> <p>Koncepční opatření jsou stanovena s cílem zajistit členění („rozblokování“) ploch do bloků (menších, oplocených segmentů) a tím minimalizovat vlivy na krajinný ráz a zároveň zajistit prostupnost území pro volně žijící živočichy a člověka.</p>

Ateliér Cihlář-Svoboda s.r.o., Vyhodnocení vlivů 8. Aktualizace Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, listopad 2023. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP035J?lang=cs

Obrázek 19: Navržená koncepční opatření

Návrh na vypuštění ploch:

Plochy:
Z.JE.17 - z důvodu ochrany ZPF (zábor půd II. třídy ochrany) a ochrany krajinného rázu (zástavba mimo vizuální kontakt se sídlem v novém krajinném prostoru)
Z.JE.18 - z důvodu ochrany krajinného rázu (zástavba mimo stávající strukturu sídla v novém krajinném prostoru)
Z.MYS.9 - z důvodu ochrany ZPF (zábor půdy II. třídy ochrany)
Z.ST.38 - z důvodu ochrany krajinného rázu (zástavba mimo stávající strukturu sídla v novém krajinném prostoru)
P.ST.1 - z důvodu ochrany přírodních podmínek (vymezení v ÚSES, ve VKP vodní tok, niva a vodní plocha)

Ing. Hana Pešková, Vyhodnocení vlivů Změny č. 1 Územního plánu Struhařov na udržitelný rozvoj území, červen 2023. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_STC022Q?lang=cs

Obrázek 20: Navržená koncepční opatření

A. Základní opatření

1. Vypustit řešení koridoru pro splavnění Labe z dalšího projednávání ÚP Záboří nad Labem.
2. Pro plochu Z05-BI potvrdit její územní zmenšení na polovinu dotčené lesní enklávy.
3. Ostatní zastavitelné plochy a plochy přestavby dle ÚP Záboří nad Labem lze pokládat za **podmíněně akceptovatelné** na základě individuálních regulativů, rozvedených v části B a C.

RNDr. Milan Macháček, Vyhodnocení vlivů Územního plánu Záboří nad Labem na udržitelný rozvoj území, prosinec 2021. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_STC014S?lang=cs

Obrázek 21: Navržená prostorová opatření

Koridor	Návrh prostorových opatření
SD18	<ul style="list-style-type: none"> ↘ Minimalizovat zábor ZPF (zejména půd II. třídy ochrany) a PUPFL. ↘ Zajistit dostatečnou šíři koridoru pro instalaci případně potřebných protihlukových opatření a minimalizovat vlivy (hluk, vibrace) na přilehlé obytné prostředí. ↘ Zajistit křížení vodních toků dostatečně kapacitními mostními objekty a nezhoršit průchod povodňových průtoků a odtokové poměry v území, zejména v místech křížení s Přivaděčem Ohře–Bílina. ↘ Minimalizovat zásah do dobývacího prostoru Tušimice a poddolovaných území. ↘ Zajistit funkčnost zalesněných ochranných valů sloužících k minimalizaci negativních vlivů plynoucí z těžební činnosti na obytnou zástavbu obce Černovice. ↘ Minimalizovat zásah do evropsky významné lokality Černovice a přírodní památky Černovice a jejího ochranného pásma. ↘ Minimalizovat zásah do významných krajinných prvků a skladebných částí ÚSES, zejména s ohledem na zachování funkčnosti a celistvost skladebných částí. ↘ Zajistit migrační propustnost územím pro volně žijící živočichy i člověka.

Ateliér Cihlář-Svoboda s.r.o., Vyhodnocení vlivů 8. Aktualizace Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, listopad 2023. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP035J?lang=cs

Obrázek 22: Navržená prostorová opatření**Prostorová opatření**

- Využití plochy FVE12 je podmíněno:
 - zajištěním redukce plochy ve směru od Duchcova;

Opatření je navrhováno s cílem omezení negativních vlivů na krajinu a krajinný ráz. Východní část plochy navazuje na zastavěné území Duchcova. V obraze krajiny dominuje zámek Duchcov, na který navazuje krajinářský park, barokní kostel Zvěstování Panny Marie. Pokrytí rozsáhlé plochy fotovoltaickými panely by znamenalo ovlivnění širšího prostředí těchto kulturních hodnot a krajinných dominant.

Dalším důvodem požadavku na redukci plochy je zajištění ochrany podmínek pro rekreaci v zájmovém území. Východní částí vymezené plochy je trasována žlutá turistická stezka (Liptická stezka) a cyklotrasa 3122. V okrajové části vymezené plochy se nachází Duchcovská marina a Liptická vyhlídka (landartový projekt v místě zaniklé obce Liptice). Z Liptické vyhlídky se otevírají pohledy do zrehabilitovaných členěných ploch, které vykazují hodnoty harmonických vztahů v území s pozadím Krušných hor.

Východní část plochy je vymezena v území, které zajišťuje přístup k vodní ploše Emma, která má rekreační potenciál. Je oblíbeným turistickým cílem v širším zájmovém území.

Opatření je navrhováno také s cílem omezení negativních vlivů na faktor pohody. Území, ve kterém je plocha vymezena, bylo v minulosti využíváno pro těžbu a následně rekultivováno. Rekultivační práce byly již v území ukončeny, plochám byla vrácena jejich původní funkce. Znovuvyužití území pro činnosti negativně ovlivňující charakter území bude spojeno s negativním ovlivněním faktoru pohody obyvatel Duchcova.

Navrhovanou redukcí plochy dojde k zajištění zachování cyklotrasy 3122 a zachováním turistické trasy Liptická stezka a výletního místa Liptická vyhlídka a Duchcovská marina.

Ateliér Cihlář-Svoboda s.r.o., Vyhodnocení vlivů 8. Aktualizace Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, listopad 2023. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP035J?lang=cs

Obrázek 23: Navržená prostorová opatřeníOpatření prostorová

- Plochu BV4 oddělit od plochy VL1 pásem izolační zeleně o šířce min. 20 m.
- Veškeré zásahy do krajinné vegetace omezit na nezbytné minimum; nezasahovat do vegetace mimo určenou lokalitu.
- Směrem do volné krajiny situovat nezastavěné části pozemků – zahrady.
- Rozvojové plochy výroby a skladování ohraničit pokud možno linií zelení. Plochy vhodně rozčlenit, aby netvořily kompaktní celek.

Ing. Jan Dřevíkovský, Vyhodnocení vlivů Územního plánu Sokoleč na udržitelný rozvoj území, prosinec 2021. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_STC002S?lang=cs

Obrázek 24: Navržená projektová opatření – společná**Projektová opatření – společná**

Využití ploch FVE01, FVE02, FVE03, FVE04, FVE05, FVE06, FVE07, FVE08, FVE09, FVE10, FVE11, FVE12, FVE13 a FVE14 a koridorů E11, E12 a E13 je podmíněno:

- zajištěním zpracování hodnocení vlivu dle §67 ZOPK cílem zajištění je vyloučení vlivů na zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů.
- situováním konkrétních budoucích staveb mimo lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, resp. cenných biotopů pro tyto druhy.

Opatření je stanoveno z důvodu, že na řadě návrhových ploch byl zjištěn vysoký potenciál výskytu zvláště chráněných druhů organismů. Zejména se jedná o plochy, kde byla nedávno ukončena těžba a kde probíhá spontánní sukcese. Cenná jsou zejména ranně-sukcesní stádia. Navržená opatření eliminuje na projektové úrovni riziko negativního ovlivnění ZCHD.

- zpracováním harmonogramu výstavby tak, aby v maximální možné míře eliminoval nepříznivé dopady na jednotlivé složky životního prostředí.

Opatření je stanoveno z důvodu minimalizace negativních vlivů v době výstavby. Správné načasování přípravných a stavebních prací na projektové úrovni je klíčové pro minimalizaci negativních vlivů na přírodu (např. provádění stavebních skryvek mimo hnízdní sezónu).

Ateliér Cihlář-Svoboda s.r.o., Vyhodnocení vlivů 8. Aktualizace Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, listopad 2023. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP035J?lang=cs

- Navrhovaná minimalizační opatření neošetřují všechny identifikované potenciální negativní vlivy (vyplývající jak z vyhodnocení SEA, tak z naturového posouzení), přičemž není relevantně uvedeno, proč minimalizační opatření nejsou stanovena.
- Na ošetření potenciálních negativních vlivů jsou navržena pouze projektová minimalizační opatření, která směřují do následných fází projektové přípravy či navazujících řízení, což není dostatečné. (Pokud je zdůvodněno, že lze potenciální negativní vlivy ošetřit již zavedenými postupy dle platných právních předpisů, a proto nejsou uváděna žádná koncepční a prostorová opatření, jsou stanovena projektová opatření, která slouží jako doplňková, akceptovatelná.)
- Minimalizační opatření nejsou správně rozlišena, někdy dokonce dochází k záměně prostorového opatření za projektové.
- Duplicitní výskyt minimalizačních opatření, resp. opatření se nachází několikrát ve stejném znění, aniž by to mělo svůj opodstatněný význam.

Ověřovací otázky, zda je kapitola 8 dostatečně naplněna:

- ✓ Jsou ošetřeny všechny predikované negativní vlivy (-1 a -2) (vyplývající jak z vyhodnocení SEA, tak z naturového posouzení) minimalizačními opatřeními?
- ✓ Pakliže nejsou všechny predikované negativní vlivy ošetřeny, je řádně odůvodněno proč to tak je?

- ✓ Jsou minimalizační opatření navržena v míře odpovídající zpracování podrobnosti ÚPD/PÚR, tj. odpovídající strategické úrovni?
- ✓ Jsou minimalizační opatření rozdělena dle charakteru (koncepční, prostorová a projektová)?
- ✓ Jsou některé identifikované vlivy ošetřeny platnými právními předpisy? Je uvedeno, jakými konkrétně?

9. Zhodnocení způsobu zpracování cílů ochrany životního prostředí přijatých na mezinárodní, unijní nebo národní úrovni do posuzované politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace a jejich zohlednění při výběru řešení, včetně případného výběru nejvhodnější varianty.

Na základě zhodnocení relevantních mezinárodních a zejména pak republikových/krajských koncepcí a strategií (viz [kapitola 2](#)) byly pro jednotlivá témata ochrany životního prostředí formulovány odpovídající cíle. Tato sada tzv. referenčních cílů představuje rámec pro hodnocení vazeb priorit PÚR, ÚRP, ZÚR nebo ÚP a jejich změn k tématům ochrany životního prostředí. Cíle jsou formulovány tak, aby vyjadřovaly očekávaný stav pro dané téma ochrany životního prostředí a zároveň, aby postihovaly vazbu rozvoje a využití území pro dané téma.

AO se v rámci této kapitoly vyjádří k tomu, zda se podařilo zpracovat všechny cíle ochrany životního prostředí přijatých na mezinárodní, unijní nebo národní úrovni do posuzované ÚPD, PÚR či jejich změn. Pokud došlo k jejich zpracování pouze částečně, anebo nedošlo k zpracování cílů vůbec, musí být z vyjádření AO zřejmé, zda v případě částečného zpracování cílů či žádného zpracování cílů je tato skutečnost z pohledu možných vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví ještě přijatelná či nikoliv, a to alespoň souhrnným způsobem.

AO se rovněž vyjádří k tomu, zda považuje způsob zpracování cílů ochrany životního prostředí přijatých na mezinárodní, unijní nebo národní úrovni do posuzované ÚPD, PÚR či jejich změn za dostačující či nikoliv, a to alespoň souhrnným způsobem; či zvolí jiný pro ni relevantní způsob, jak vhodně zhodnotit způsob zpracování či nezpracování cílů ochrany do posuzované ÚPD/PÚR či jejich změn.

V případě, že pořizovaná ÚPD či PÚR včetně jejich změn obsahuje variantní způsob řešení, je nutné přizpůsobit zpracování této kapitoly i této skutečnosti a zhodnotit, zda a do jaké míry realizace koncepce přispěje ke snížení zátěže životního prostředí, a to porovnáním všech navrhovaných řešení.

Na závěr této kapitoly by mělo být provedeno shrnutí, zda koncepce jako celek přispívá, či nepřispívá k dosažení referenčních cílů sledovaných na shora uvedených úrovních a zda je možné považovat vzhledem k obsahu koncepce zpracování cílů za dostatečné.

Příklady z praxe:

- Uvedený příklad je uveden pro možnou ukázkou dostatečného zhodnocení způsobu zpracování konkrétního cíle v případě ZÚR k tématu ovzduší. Obdobně je třeba zhodnotit možné zpracování dalších cílů ochrany životního prostředí dle skutečnosti, lze být ještě konkrétnější, resp. je třeba k těmto cílům a způsobům jejich zpracování přistupovat individuálně, rovněž by AO neměla mít obavu uvést, že cíl ochrany životního prostředí nebyl dostatečně zpracován či snaha tyto cíle adekvátně zpracovat do výrokové části ÚPD nebyla projektantem vyslyšena.

Analogicky lze přistoupit k naplnění této kapitoly v případě zpracování ÚRP, ÚP a PÚR či jejich změn, vždy však se zohledněním jednotlivých specifičností těchto dokumentů:

Téma: Ovzduší

Referenční cíl: Omezit emise látek ohrožujících lidské zdraví

Způsob zpracování:

Změna ZÚR přispívá k dosažení tohoto cíle prostřednictvím vymezení ploch KP40 – KP43, které jsou určeny pro umístění fotovoltaické elektrárny. Využitím vymezených ploch pro FVE dojde k vytvoření podmínek pro omezení výroby energie ze zdrojů využívající fosilní paliva, pro omezení emisí znečišťujících látek. Vlastním vymezením uvedených ploch tak dochází k zpracování vnitrostátního cíle ochrany životního prostředí do územně plánovací dokumentace. Způsob zohlednění cíle lze považovat za dostatečný a odpovídající míře podrobnosti a pojetí projednávané ÚPD.

- Příklad nedostatečného naplnění:

Téma: Ovzduší

Referenční cíl: Omezit emise látek ohrožujících lidské zdraví

Způsob zpracování:

Změna ZÚR přispívá k dosažení tohoto cíle prostřednictvím vymezení ploch KP40 – KP43, které jsou určeny pro umístění fotovoltaické elektrárny.

Téma: Hmotný majetek

Referenční cíl: Minimalizovat negativní dopady územního rozvoje na hmotný majetek

Způsob zpracování:

Na koncepční úrovni AZUR nepřináší z hlediska ochrany hmotného majetku změny.

Téma: Hluk

Referenční cíl: Chránit obyvatele před hlukovou zátěží

Způsob zpracování:

Na koncepční úrovni AZUR nepřináší z hlediska ochrany před hlukem změny. Vzhledem k omezenému rozsahu a povaze návrhů obsažených v AZUR lze za hlavní způsob zohlednění cílů v oblasti ochrany před hlukem považovat vymezení koridorů silniční dopravy pro přeložky a obchvaty sídel, s předpokladem zvýšení plynulosti dopravy a snížení hlukové zátěže obytného území. Vymezení koridorů pro rozvoj

železniční a cyklo-dopravy může rovněž přispět k naplnění cílů v oblasti ochrany obyvatel před hlukem.

Ověřovací otázky, zda je kapitola 9 dostatečně naplněna (se zvýrazněním těch, kde se nejvíce chybuje):

- ✓ Pracuje AO s referenčními cíli, které zvolila v kapitole č. 2 vyhodnocení SEA?
- ✓ **Vyjádřila se AO k tomu, zda považuje způsob zpracování cílů ochrany životního prostředí přijatých na požadovaných úrovních do posuzované ÚPD, PÚR či jejich změn za dostačující?**
- ✓ **V opačném případě, bylo uvedeno, proč se domnívá, že způsob zpracování cílů ochrany do posuzované ÚPD/PÚR není dostatečný?**
- ✓ **Byl zohledněn též fakt, že řešená koncepce je zpracována ve variantách?**
- ✓ Je v závěru této kapitoly uvedeno shrnutí, zda koncepce jako celek přispívá či nepřispívá k dosažení referenčních cílů daných koncepcí?

10. Vyhodnocení možných přeshraničních vlivů politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace na životní prostředí.

Výstupy kapitoly 10 představují stěžejní informace rozhodující o provedení dílčí části procesu SEA s mezinárodním přesahem, tj. zapojení sousedních států do procesu pořizování PÚR/ÚPD, tedy provedení tzv. mezistátního posuzování. Náplní této kapitoly je popis způsobu hodnocení potenciálních přeshraničních vlivů, tedy jaká byla zvolena metoda tohoto hodnocení (jaké kategorie vlivů byly rozlišovány apod.), a dále samotné hodnocení PÚR/ÚPD jako celku i jejich jednotlivých návrhů (ploch a koridorů) z hlediska přeshraničních vlivů. Pokud návrh obsahuje variantní řešení, je třeba zhodnotit možné přeshraniční vlivy všech těchto variant. Ve vztahu k cizím státům budou v podmínkách ČR uvažovány vlivy na území sousedních států ČR (výjimky, kde by byl rádius možného působení vlivů širší, by teoreticky mohly nastat pouze ve výjimečných specifických případech).

V případě ZÚR a ÚP spadá do hodnocení přeshraničních vlivů rovněž vyhodnocení potenciálních vlivů na sousední kraje (u ÚP na katastrální území sousedních obcí) v rámci České republiky, tj. zhodnocení vlivů překračujících hranice dotčeného území posuzované ÚPD.

Z kapitoly 10 musí být zřejmé, zda jsou předpokládány přeshraniční vlivy a jakého charakteru, zda a na základě jakých úvah mají být (nebo již byly) osloveny sousední státy, případně důvody, proč nejsou přeshraniční vlivy předpokládány. Je nutné jasně uvést, u kterých návrhových ploch a koridorů byly tyto vlivy zjištěny, jaká je jejich míra či doba a rozsah působení. Nesmí se zapomenout ani na zhodnocení kumulativních a synergických vlivů a vlivů na EVL nebo PO rozkládajících se na území sousedního státu či kraje. Komentáře musí být jasně formulované a přezkoumatelné. V případě potřeby je možné si prostřednictvím MŽP vyžádat údaje o území potenciálně dotčeného státu.

Přeshraniční vlivy mohou vznikat zejména, pokud se jedná o aktivity:

- realizované v pohraničních oblastech, které implikují možnost vzniku takových vlivů na životní prostředí, jejichž územní dosah by mohl přesáhnout hranice státu, resp. kraje (mezi potenciálně dotčené složky ŽP patří obvykle ovzduší, voda, krajina);
- typicky koridory technické nebo dopravní infrastruktury navazující na aktivitu stejného charakteru realizovanou na území sousedního státu;
- takového rozsahu, že budou mít strategický význam pro ŽP, VZ nebo bezpečnost s nadnárodním dopadem (typicky v oblasti energetiky).

V takovém případě je třeba formou odborného odhadu identifikovat dotčené složky životního prostředí a rozsah území, kde se tyto vlivy mohou projevit, a charakterizovat potenciální vlivy.

Je třeba upozornit, že při zjištění, že území jiného státu může být zasaženo závažnými (významnými negativními i pozitivními) vlivy na životní prostředí, je nutné nabídnout danému státu mezistátní konzultace. Potenciálně dotčený stát může požádat o zapojení do mezistátního posuzování i z vlastní iniciativy. Pokud se tak stalo a je to v době zpracování vyhodnocení SEA známo, je vhodné o tom v této kapitole informovat.

Kapitola by měla být zakončena shrnutím o zjištěných nebo předpokládaných přeshraničních vlivech předmětné PÚR/ÚPD a z nich plynoucích důsledků.

Je dobré myslet na to, že v případě identifikace významných vlivů na území cizího státu (nebo pokud o to cizí stát požádá) bude tato kapitola poskytnuta danému státu přeložená do jeho úředního jazyka (stejně jako např. kap. 14, příp. 1, 8, 13 a další). Proto není od věci zahrnout do této kapitoly i návrhy relevantních minimalizačních opatření a popis způsobu, jakým budou uplatněna (zpracována do výrokové části, popřípadě odůvodnění, návrhu PÚR/ÚPD; více v [kapitole 13](#) tohoto manuálu).

Ověřovací otázky, zda je kapitola 10 dostatečně naplněna (se zvýrazněním těch, kde se nejvíce chybuje):

- ✓ **Je náležitě popsána metoda posuzování přeshraničních vlivů?**
- ✓ Zabývá se hodnocení vlivů územím sousedních (resp. potenciálně dotčených) států i sousedních krajů, resp. obcí?
- ✓ **Jsou jednoznačně charakterizovány identifikované přeshraniční vlivy, především z hlediska jejich významnosti?**
- ✓ **Jsou stanovena vhodná opatření k minimalizaci potenciálních negativních vlivů?**
- ✓ Je na základě vyhodnocených vlivů navrženo oslovení potenciálně dotčených států nebo spolupráce s potenciálně dotčenými kraji?
- ✓ **Pokud nejsou předpokládány přeshraniční vlivy, je tento závěr prokazatelně odůvodněn?**

Jak správně procedurálně postupovat v případě mezistátního posuzování?

Předmětem mezistátního posuzování koncepcí jsou PÚR/ÚPD nebo jejich změny, které mohou mít významný vliv na území cizího státu, a PÚR/ÚPD, u kterých zažádal o mezistátní posuzování potenciálně dotčený stát z vlastního podnětu.

U ÚPD, které mají potenciál významně ovlivnit sousední státy, doporučujeme využít institut předběžného projednání (dle § 15 ZPV) a obrátit se na MŽP již v průběhu přípravy vyhodnocení SEA, kdy jsou známy výsledky vyhodnocení možných přeshraničních vlivů ÚPD nebo její změny. Připomínáme, že je třeba oslovit potenciálně dotčený stát vždy, když jsou identifikovány významné vlivy na jeho území, ať už negativní nebo pozitivní.

V případě, že má být daný návrh ÚPD, a to ZÚR i ÚP, nebo jejich změna předmětem mezistátního posuzování, pořizovatel informuje o této skutečnosti Ministerstvo životního prostředí, odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, který dle ustanovení § 95 NSZ zajišťuje oslovení potenciálně dotčeného státu, a dohodne s ním další postup. V rámci procesu SEA již pořizovatel neoslovuje potenciálně dotčený stát z vlastní iniciativy. Jak je již uvedeno, tento postup náleží MŽP, které pak s pořizovatelem spolupracuje na zajištění řádného mezistátního posuzování.

Stejně tak by mělo být MŽP včas informováno, je-li pořizovatel osloven ze strany sousedního státu s žádostí o zapojení do procesu strategického posuzování vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, tj. o mezistátní posuzování.

Pro úplnost je vhodné zmínit, že existují zákonné postupy, kdy může pořizovatel při pořizování ÚPD oslovit sousední stát sám z vlastní iniciativy. Jedná se však o kroky provedené zcela mimo proces SEA a bez zapojení MŽP.

Postupovat lze takto:

- z důvodu jiných přeshraničních souvislostí v případě ÚPD, u kterých nebyl ve vyhodnocení SEA nebo v naturovém posouzení identifikován významný vliv na ŽP jiného státu nebo předmět ochrany a celistvost EVL nebo PO nacházející se na území sousedního státu;
- z důvodu dobré sousedské spolupráce s obcí nebo krajem na území jiného státu v souladu s ustanovením § 55 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, resp. ustanovením § 28 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Specifikum při oslovování Polské republiky

I v případě oslovení Polské republiky v režimu procesu SEA platí, že toto vykoná MŽP (ve spolupráci s pořizovatelem ÚPD), stejně jako u ostatních sousedních států. Specifikum postupu ale představuje předložení rovněž jednotného formuláře (viz [příloha 2](#) manuálu), který se přiloží k notifikaci o návrhu ÚPD. Tento krok vychází ze vzájemné dohody Polské a České republiky o postupu při informování o návrhu koncepce/ÚPD, který by mohl mít potenciální významné vlivy na území sousedního státu, a platí pro oba státy. S ostatními sousedními státy podobnou dohodu ČR nemá.

11. Souhrnné vypořádání požadavků uplatněných ve stanovisku příslušného úřadu k návrhu zadání nebo k návrhu zadání změny územně plánovací dokumentace nebo stanovisku podle § 71a odst. 2, § 71d odst. 4 písm. c) nebo § 71e odst. 5 písm. e).

Je velmi vhodné a přehledné zpracovat kapitolu 11 v tabelární podobě, kdy jsou uvedeny všechny požadavky stanoviska příslušného úřadu v jejich plném znění (neměly by být nijak interpretovány či zkracovány). U každého požadavku je uveden způsob jeho vypořádání, tj. konkrétně „akceptováno“, „neakceptováno“, „vysvětleno“ s komentářem odpovídající podrobnosti (obecné fráze nejsou považovány za dostatečné vypořádání). Pokud nebylo možné některému požadavku vyhovět, je třeba uvést důvody.

Pokud orgán SEA požadoval ve stanovisku k potřebě posouzení variantní zpracování ÚPD, resp. variantní vymezení určité plochy či koridoru, a pořizovatel tento požadavek nerespektoval, je třeba, aby AO na základě odůvodnění poskytnutého od pořizovatele tento postup náležitě zdůvodnila (povinnost zpracovat varianty řešení na základě požadavku orgánu SEA zmiňuje např. rozsudek NSS č. j.: 6 As 405/2020-107 nebo rozsudek Krajského soudu v Brně pod č. j.: 64 A 1/2017-118).

V rámci vypořádání stanovených požadavků je nutné spolupracovat případně i s AO zpracovávající naturové posouzení či projektantem apod., podle směřování zmíněného požadavku.

Je nezbytné vypořádávat požadavky v takovém detailu, ve kterém jsou zpracovány, resp. zabývat se každou částí uplatněného požadavku. Detailní připomínky nelze pouze obecně vypořádat. Zde lze poukázat např. na rozsudek NSS č. j.: 4 Ao 5/2010-48, který sice poukazuje na vypořádání uplatněných připomínek při pořizování ÚPD, nicméně výklad je možné analogicky použít i při vypořádání stanoviska k potřebě posouzení, resp. jejich požadavků na rozsah a obsah: „(...) nelze dovodit, že by bylo možné či snad správné se připomínkami zabývat toliko formálně a vypořádat se s nimi obecnými frázemi, aniž by se zohlednila jejich podstata. (...) musí být z tohoto aktu zřejmé, že správní orgán věnoval připomínkám náležitou pozornost, seznámil se s jejich obsahem a učinil z něj pro opatření obecné povahy nějaký závěr. Požadavky na podrobnost samotného vypořádání se s připomínkami pak budou záviset na jejich relevanci, rozsahu a detailnosti.“

Příklady z praxe:

- Pokud bylo požadováno např. vyhodnocení konkrétního aspektu, měl by být uveden odkaz na část vyhodnocení SEA (příp. naturového posouzení), kde je toto hodnocení provedeno, i s jeho výsledkem.
- Bylo-li požadováno minimalizovat konkrétní předpokládané vlivy, je opět třeba uvést odkaz na relevantní část vyhodnocení SEA, znění souvisejícího minimalizačního opatření a způsob, jak s ním bylo naloženo (např. zapracováno do výroku ÚPD do úkolů pro územní plánování ke koridoru...). Avšak měl-li požadavek obecné znění typu „minimalizovat identifikované vlivy“, není třeba kopírovat celou kapitolu 8, resp. 13, stačí přímý odkaz na ni např. se stručnou informací, že jsou

navržená minimalizační opatření zahrnuta i do samotného návrhu PÚR/ÚPD s možným přístupem AO.

- Pokud byla požadována změna návrhu PÚR/ÚPD, je třeba uvést, jak k tomu bylo přistoupeno. V případě akceptování požadavku je nutné citovat nebo podobně přiblížit provedenou změnu a zároveň doplnit vyjádření z hlediska vyhodnocení SEA – zda byla rovněž posouzena (což by mělo být samozřejmostí), příp. s jakým výsledkem.
- Překračuje-li požadavek např. podrobnost návrhu PÚR/ÚPD nebo pravomoci pořizovatele, kromě „neakceptováno“ by mělo zaznít i relevantní odůvodnění.

Ověřovací otázky, zda je kapitola 11 dostatečně naplněna:

- ✓ Zabývá se vypořádání všemi uplatněnými požadavky včetně případných příloh stanoviska?
- ✓ Jsou vypořádány i požadavky týkající se naturového posouzení?
- ✓ Je u každého požadavku jednoznačně uvedeno, zda byl „akceptován“, či „neakceptován“ apod.?
- ✓ Odpovídá vypořádání jednotlivých požadavků jejich podrobnosti, je srozumitelné a dostatečně informativní?
- ✓ Byly úkony deklarované ve vypořádání skutečně provedeny (tzn. opravdu obsahuje vyhodnocení např. zhodnocení vlivu na konkrétní složku ŽP/vyhodnocení vztahu ÚPD ke konkrétní koncepci, které bylo požadováno a dle vypořádání bylo tomuto požadavku vyhověno)?

12. Návrh ukazatelů pro sledování vlivu posuzované politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace na životní prostředí.

Účelem této kapitoly je navrhnout způsob, jakým má být zajištěno sledování skutečných vlivů provádění ÚPD na životní prostředí a veřejné zdraví, aby bylo možné odhalit případné (významné) negativní vlivy, které nebyly identifikovány/předpokládány během pořizování ÚPD a vyhodnocení SEA, a tyto vlivy eliminovat či minimalizovat již v jejich zárodku. Při zpracovávání této kapitoly je důležité si uvědomit, kdy a jak by měl monitoring ve skutečnosti probíhat. Prakticky se monitoring provádí až ve fázi uplatňování ÚPD, tzn. na projektové úrovni v okamžiku implementace a realizace v ÚPD vymezených ploch a koridorů, tedy s nutným časovým odstupem od schválení ÚPD.

Kapitola má tedy obsahovat relevantní a sledovatelné indikátory navržené ve vazbě na vyhodnocené potenciální vlivy předmětné ÚPD a jejich verbálních výroků, vymezených ploch a koridorů. Ke každému ukazateli je nutné uvést rovněž jednotku sledované veličiny, zdroj dat a jaký jev (vliv na ŽP) sleduje. Důležitá je i informace o četnosti monitoringu a o tom, kde a jakým způsobem budou zveřejňovány jeho výsledky. Monitorovací ukazatele mají být navrženy pro všechny identifikované negativní vlivy koncepce včetně vlivů kumulativních a synergických a nejlépe i pro všechny složky ŽP.

Mírné vlivy je třeba sledovat pro případ, že by měly ve skutečnosti významnější dopad, než se předpokládalo, a bylo by nutné ošetřit je „silnějšími“ opatřeními. Totéž platí i pro vlivy významné. Z tohoto důvodu musí stanovené indikátory odpovídat výstupům vyhodnocení SEA a musí z nich být jasný případný rozdíl mezi stavem před a po implementaci ÚPD (měly by se soustředit na změnu sledovaného jevu). Pokud nelze pro některý z vlivů nebo některou ze složek ŽP určit vhodný ukazatel, je třeba uvést důvod, proč to není možné.

V této kapitole je nezbytné též uvést informaci o spolupráci AO s pořizovatelem, jelikož bez potvrzení pořizovatele, že je schopen provádět navržený monitoring z hlediska vlivů na ŽP, mohou být uváděné indikátory zcela liché, nepoužitelné, a v tom případě nebude docházet k nezbytnému monitoringu vlivů koncepce na ŽP a VZ, což je nepřijatelné a zcela v rozporu s § 10h ZPV.

Příklady z praxe:

- V praxi se nejčastěji setkáváme s tím, že jsou pro sledování vlivů posuzované ÚPD na životní prostředí využívány územně analytické podklady jako příhodný nástroj pro sledování indikátorů stavu životního prostředí, neboť ÚAP mj. obsahují zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území. Při stanovení monitorovacích ukazatelů se AO snaží najít indikátory, které jsou obsaženy v ÚAP nebo jsou sledovány odbornými pracovišti (ČHMÚ, VÚV, ČSÚ apod.). Pokud ÚAP neobsahují všechny potřebné ukazatele, AO navrhne zpracování indikátorů vyplývajících z vyhodnocení SEA do ÚAP. Jsou-li navržené indikátory reálně sledovatelné, pořizovatel by měl na jejich doplnění do ÚAP přistoupit.
- Základními zdroji informací o dění a potřebách změn v území pak jsou:
 - požadavky dotčených orgánů a oprávněných investorů na změny v území,
 - požadavky právních předpisů a jejich prováděcích předpisů,
 - hodnoty a limity využití území v rámci ÚAP (nebo jejich změny), RURÚ,
 - výstupy oborových koncepcí a strategií, zpracovaných a schvalovaných odborníky v daném oboru, jejichž závěry a požadavky v nich uvedené mohou mít dopad na řešení v ÚPD.
- Monitoring ze zákona provádí pořizovatel, který by měl mít přehled o dění v území a měl by naplňovat cíle a úkoly územního plánování uvedené mj. v § 38 a 39 stavebního zákona. Pořizovatel musí sledovat a hodnotit vývoj a trendy v území (podmínky v území), a když zaznamená změnu, měl by na ni reagovat.
- Na úrovni ZÚR bývá základní platformou pro zohlednění výstupů monitoringu a případné vyvolání změny územně plánovací dokumentace zpráva o uplatňování zásad územního rozvoje (dále také „zpráva“). Při zpracování jejího návrhu je nezbytné zohlednit výstupy monitoringu a v případě potřeby navrhnout opatření na odvrácení, zmírnění nebo kompenzaci možných nepředvídaných dopadů. K tomuto je dle § 107 odst. 2 stavebního zákona určena kapitola D) *vyhodnocení vlivů uplatňování územně plánovací dokumentace na udržitelný rozvoj území z hlediska jejich možných nepředvídaných dopadů, včetně potřeby opatření na jejich odvrácení, zmírnění nebo kompenzaci zpráva o uplatňování zásad územního rozvoje.*

- Text kapitoly D zprávy o uplatňování ZÚR musí být dostatečně vypovídající, podložený a přezkoumatelný. Musí obsahovat popis postupu provedení hodnocení, informace o tom, které monitorovací indikátory životního prostředí byly pro vlastní vyhodnocení uplatňování ZÚR použity a jakým způsobem byly pro provedení tzv. monitoringu využity, jak docházelo k samotnému vyhodnocování těchto ukazatelů, aby mohlo být následně ve zprávě konstatováno, zda byly, nebo nebyly zjištěny nepředpokládané významné negativní dopady na životní prostředí, potažmo na udržitelný rozvoj území.

Příklady z praxe – v čem se nejvíce chybuje:

- Navržený monitoring není konzultován s pořizovatelem, není potvrzeno, že je opravdu proveditelný.
- Nejsou stanoveny monitorovací ukazatele pro všechny identifikované vlivy (včetně kumulativních a synergických) a dotčené složky ŽP a VZ a není odůvodněno z jakého důvodu.
- Chybí četnost sběru dat a informace o tom, kde a jak budou výsledky monitoringu zveřejňovány.

Ověřovací otázky, zda je kapitola 12 dostatečně naplněna:

- ✓ Jsou stanoveny ukazatele pro všechny identifikované negativní vlivy (mírné i významné)? Pokud ne, je vysvětleno, proč tomu tak u daného vlivu není?
nebo
- ✓ Jsou stanoveny indikátory pro všechny potenciálně dotčené složky životního prostředí a veřejné zdraví? Pokud ne, je vysvětleno, proč tomu tak u dané složky není?
- ✓ Je uvedeno, že byl navržený monitoring včetně jednotlivých ukazatelů konzultován s pořizovatelem, který potvrdil jeho proveditelnost v praxi?
- ✓ Je u každého indikátoru uvedena jednotka a zdroj dat?
- ✓ Jsou monitoringem pokryty i kumulativní a synergické vlivy?
- ✓ Bude z navržených ukazatelů možné identifikovat změnu sledovaného jevu?
- ✓ Je stanovena četnost provádění monitoringu a způsob, jakým budou sledovaná data zveřejňována a kdy a kde budou zveřejňována?

13. Návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech z hlediska minimalizace negativních vlivů na životní prostředí.

Podkladem pro návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech z hlediska minimalizace negativních vlivů na životní prostředí jsou stanovená minimalizační opatření v kapitole 8, na kterou kapitola 13 přímo navazuje, jelikož upřesňuje původní znění navržených minimalizačních opatření do takové podoby, aby je bylo možné

zpracovat do výrokové části ÚPD. Tato formulační úprava by měla být prováděna na základě konzultace s pořizovatelem/projektantem, aby mohl být skutečně následně takový požadavek zpracován do výrokové části ÚPD či do návrhu PÚR. Nicméně na základě nutné spolupráce AO s pořizovatelem/projektantem je nezbytné takový požadavek přímo do výrokové části již propsat a nečekat, že bude uplatněn až v rámci stanoviska SEA (§ 10g ZPV viz Úvod tohoto manuálu) příslušným úřadem, resp. orgánem SEA.

Minimalizační opatření z kapitoly 8 je důležité upravit do požadavků, podmínek, zásad či kritérií pro následné rozhodování o možných variantách (příp. alternativách) změn v území (tj. ve vymezených plochách a koridorech). Přičemž požadavky, které vycházejí z koncepčních a prostorových minimalizačních opatření lze formulovat jako *Úkoly pro podrobnější územně plánovací dokumentaci (pro územní plánování)* nebo jako *Kritéria a podmínky pro následné rozhodování o změnách v území* – týká se především ZÚR. Uvedená kritéria (či zásady) pro rozhodování v území tak vytváří nezbytnou provazbu na rozhodovací činnost v řešeném území, resp. do navazujících řízení. I zde je nezbytné vhodně spolupracovat s pořizovatelem/projektantem, který je schopen určit, jakým nejlepším způsobem bude požadavek do výrokové části zpracován.

V případě ÚP (ve vazbě na podrobnější měřítko) bývají požadavky na minimalizaci zjištěných negativních vlivů specifitější a konkrétnější, resp. jsou zaměřené na určité lokality či projekty, což může znamenat začlenění konkrétních omezení nebo podmínek (ve formě tzv. „regulativů“) pro využití jednotlivých ploch/koridorů, které by měly být při plánování a výstavbě v dané oblasti dodržovány. Do výrokové části ÚP tak lze v návaznosti na podrobnější měřítko zpracovat také určitou část stanovených projektových opatření, a to např. zajištění zelených koridorů pro migraci zvěře nebo zavedení limitů na výšku budov v dané oblasti, aby se minimalizoval vliv na krajinný ráz apod. Z výše uvedených důvodů by spolupráce měla být založena na včasné a aktivní diskusi o stanovení návrhu požadavku, aby mohl být vhodně a včas zpracován do návrhu ÚPD. Možnost zpracování takových požadavků vždy ovlivňuje podrobnost dané ÚPD, která je stanovena stavebním zákonem. Též je zřejmé, že i rozsudky správních soudů vytváří určité mantinely pro jednotlivé ÚPD.

Pokud bude AO informována, že minimalizační opatření navržená v kapitole 8 vyhodnocení SEA nelze přeformulovat do podoby, která by mohla být zpracovatelná do výrokové části ÚPD, může docházet např. k zobecnění navržených opatření, aby mohla být zpracovatelná do závazné části ZÚR (v takovém případě by AO měla v rámci toho zjištění sdělit, zda takové zobecnění rovněž zajistí minimalizaci potenciální negativních vlivů na životní prostředí, veřejné zdraví či lokality soustavy Natura 2000, které byly identifikovány, a zda souhlasí s takovou úpravou), či může být zjištěno, že již platná ÚPD obsahuje nezbytný požadavek na minimalizaci zjištěných vlivů, a proto není důvodné takový požadavek zdvojit či roztříšňovat. I v tomto případě je nutné, aby se AO podívala, zda článek uvedený v platných ÚPD zohledňuje minimalizaci v takové konkrétnosti, v jaké byly potenciální negativní vlivy vyhodnoceny a zda je např. dostatečné, když se bude jednat o společný požadavek pro všechny plochy a koridory v příslušné ÚPD či se bude jednat o obecné zásady ÚPD apod.

AO v rámci kapitoly 8 vyhodnocení SEA rovněž stanovují projektová opatření, která však nelze zpracovat do závazné části ZÚR (výrok). Jak již však bylo uvedeno výše, zpracovatelnost daného požadavku je ovlivněna příslušnou podrobností, resp. měřítkem ÚPD (tedy některá projektová opatření nelze zpracovat do výroku ZÚR, nicméně do výroku ÚP ano – bude zjištěno na základě nezbytné spolupráce AO/projektant/pořizovatel).

V takovém případě je možné, aby takové opatření bylo zobecněno, jak bylo uvedeno výše, a mohlo být následně zpracováno do výrokové části ZÚR. V jiném případě lze taková opatření vložit do adekvátní kapitoly odůvodnění (nezávazná část) návrhu ZÚR, aby tento seznam sloužil nejen pro pořizovatele nižší ÚPD, ale i orgánům EIA apod.

V [příloze 1](#), jež vychází z prezentace pana Ing. Jana Cihláře, Ph. D., která byla mj. přestavena na 4. online metodické poradě SEA, je dále uvedeno pro konkrétnější představu, jaká minimalizační opatření lze např. zpracovat v rámci ZÚR a ÚP do výrokové části ÚPD či jaké potíže mohou nastat při stanovení minimalizačních opatření, které např. směřují do stavebně technického řešení stavby atd.

Lze shrnout, že pro přehlednost této kapitoly doporučujeme uvést všechna navržená minimalizační opatření (z kapitoly 8) ideálně rozdělená dle charakteru (koncepční, prostorová, projektová) či pro konkrétní koridor/y a plochu/y s informací, zda byla tato opatření převzata (budou převzata – neproběhla adekvátní spolupráce AO s pořizovatelem/projektantem) do návrhu výrokové části ÚPD a jakým způsobem, tj. do které části a v jakém znění (viz uvedený příklad níže, tj. příklady z praxe, obrázek 25, 26, 27, 28, 29 a 30). V případě, že některá z navržených minimalizačních opatření nebude možné do návrhu v podobě požadavku ÚPD zpracovat, je nutné řádně zdůvodnit, proč tomu tak je (případně uvést, zda může být předmětný vliv ošetřen jiným způsobem, např. že jsou vlivy ošetřeny prostřednictvím platných právních předpisů, což by mělo být již zmíněno v kapitole 8, či že jsou tyto vlivy ošetřeny požadavky, které jsou obsahem platného návrhu ÚPD/PÚR, v tomto případě je vždy nutné odkázat na konkrétní článek a uvést jeho celé znění).

Příklady z praxe:

Následující obrázky prezentují možný uznatelný příklad z praxe (splňuje většinu požadavků kladených na tuto kapitolu, zároveň příslušný úřad zná potřebné informace pro následné vydání stanoviska SEA, resp. co se podařilo procesem SEA a spoluprací AO s projektantem a pořizovatelem docílit).

Obrázek 25: Požadavky na koncepční opatření**Požadavky na koncepční opatření**

- Zajistit členění vymezených ploch pro fotovoltaické elektrárny. Maximální plocha jedné fotovoltaické elektrárny je stanovena na 80 ha.
- Zajistit zachování prostupnosti území. Maximální délka neprostupné hranice fotovoltaické elektrárny je stanovena na 1 000 m.
- Členění ploch fotovoltaických elektráren zajistit prostřednictvím linií keřových a stromových porostů o minimální šíři 20 m. V těchto liniích lze umístit cesty pro pěší a cyklisty.

Koncepční opatření byla zohledněna ve výrokové části 8aZÚR ÚK – viz nový článek [171b], odst. (1).

8aZÚR ÚK stanovuje společná kritéria pro rozhodování o možných variantách ve využití území vymezených ploch FVE01–FVE14. V rámci těchto kritérií je mj. požadováno rozdělení ploch do bloků za účelem splnění stanovených základních prostorových parametrů, přičemž blokem se rozumí po svém obvodu souvisle oplocená plocha fotovoltaických panelů (včetně rozestupových pásů) a provozně souvisejících zařízení.

Základní prostorové parametry jsou stanoveny následovně:

- a) *Maximální výměra bloku je 80 ha.*
- b) *Maximální délka nejdelší strany bloku je 1 000 m.*
- c) *Minimální šířka mezi bloky je 20 m*

Ateliér Cihlář-Svoboda s.r.o., VYHODNOCENÍ VLIVŮ 8. AKTUALIZACE ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE ÚSTECKÉHO KRAJE NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ, listopad 2023. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP035J?lang=cs

Obrázek 26: Požadavky na koncepční opatření

Využití plochy **Z.25B** je podmíněno zajištěním zpracování územní studie, která:

- a) prověří využití vymezené plochy Z.25B;
- b) navrhne uspořádání a způsob zastavění území, zejména urbanisticko – architektonickou koncepci a hmotové řešení zástavby se zajištěním harmonického přechodu do navazující volné krajiny;
- c) navrhne vymezení veřejných prostranství;
- d) prověří a navrhne optimální řešení technické infrastruktury, včetně retence a vsakování srážkových vod v ploše.

Opatření bylo zapracováno do textové části Změny č. 2 ÚP Bílina, kapitola M (výrok) a kapitola L (srovnávací text – úplné znění ÚP Bílina po vydání Změny č. 2 ÚP).

Atelier T-plan s.r.o., Vyhodnocení vlivů Změny č. 2 Územního plánu Bílina na udržitelný rozvoj území, květen 2024. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_ULK082S?lang=cs

Obrázek 27: Požadavky na prostorová opatření

<p>↘ Zajistit funkčnost zalesněných ochranných valů sloužících k minimalizaci negativních vlivů plynoucích z těžební činnosti na obytnou zástavbu obce Černovice</p> <p><i>Požadavek byl zohledněn ve výrokové části 7aZÚR ÚK, kde pro koridor SD18 byly stanoveny úkoly pro územní plánování a využívání území vymezeného koridoru. Jedním z těchto úkolů je úkol (12) – minimalizovat zásah do dobývacího prostoru Tušimice a poddolovaných území, zajistit územní a časovou koordinaci s probíhající těžební činností, resp. rekultivačními akcemi, a zajistit funkčnost zalesněných ochranných valů sloužících k minimalizaci negativních vlivů plynoucích z těžební činnosti na obytnou zástavbu obce Černovice. Viz 7aZÚR ÚK, I. TEXTOVÁ ČÁST, bod 3.</i></p>
<p>↘ Minimalizovat zásah do evropsky významné lokality Černovice a přírodní památky Černovice a jejího ochranného pásma.</p> <p><i>Požadavek byl zohledněn ve výrokové části 7aZÚR ÚK, kde pro koridor SD18 byly stanoveny úkoly pro územní plánování a využívání území vymezeného koridoru. Jedním z těchto úkolů je úkol (9) – minimalizovat zásah do evropsky významné lokality Černovice a přírodní památky Černovice a jejího ochranného pásma. Viz 7aZÚR ÚK, I. TEXTOVÁ ČÁST, bod 3.</i></p>
<p>↘ Minimalizovat zásah do významných krajinných prvků a skladebných částí ÚSES, zejména s ohledem na zachování funkčnosti a celistvost skladebných částí.</p> <p><i>Požadavek byl zohledněn ve výrokové části 7aZÚR ÚK, kde pro koridor SD18 byly stanoveny úkoly pro územní plánování a využívání území vymezeného koridoru. Jedním z těchto úkolů je úkol (11) – minimalizovat zásah do významných krajinných prvků a územního systému ekologické stability. Viz 7aZÚR ÚK, I. TEXTOVÁ ČÁST, bod 3.</i></p>
<p>↘ Zajistit migrační prostupnost územím pro volně žijící živočichy i člověka.</p> <p><i>Požadavek byl zohledněn ve výrokové části 7aZÚR ÚK, kde pro koridor SD18 byly stanoveny úkoly pro územní plánování a využívání území vymezeného koridoru. Jedním z těchto úkolů je úkol (4) – vytvořit územní podmínky pro zajištění prostupnosti území pro volně žijící živočichy a člověka. Viz 7aZÚR ÚK, I. TEXTOVÁ ČÁST, bod 3.</i></p>

Ateliér Cihlář-Svoboda s.r.o., VYHODNOCENÍ VLIVŮ 7. AKTUALIZACE ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE ÚSTECKÉHO KRAJE NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ, květen 2023. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP032J?lang=cs

Obrázek 28: Požadavky na prostorová opatření

<p>Požadavky na prostorová opatření</p> <p>↘ Využití plochy FVE12 je podmíněno zajištěním redukce plochy ve směru od Duchcova.</p> <p><i>Prostorové opatření bylo zohledněno ve výrokové části 8aZÚR ÚK (v grafické i textové části). Plocha FVE12 byla ve východní části redukována o 64,9 ha oproti původnímu návrhu vymezení (09/2023). Viz obrázky níže.</i></p>
--

Ateliér Cihlář-Svoboda s.r.o., VYHODNOCENÍ VLIVŮ 8. AKTUALIZACE ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE ÚSTECKÉHO KRAJE NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ, listopad 2023. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP035J?lang=cs

Obrázek 29: Požadavky na prostorová opatření

Požadavky na prostorová opatření

Formou úkolů pro územní plánování a využívání území vymezeného koridoru, popř. formou kritérií pro rozhodování o možných variantách ve využití území vymezeného koridoru, zapracovat do výroku 7aZÚR ÚK následující požadavky, příp. provést jejich formulační úpravu odpovídající míře podrobnosti zásad územního rozvoje a takto zapracovat do výroku 7aZÚR ÚK.

↘ **Minimalizovat zábor ZPF (zejména půd II. třídy ochrany) a PUPFL.**

Požadavek byl zohledněn ve výrokové části 7aZÚR ÚK, kde pro koridor SD18 byly stanoveny úkoly pro územní plánování a využívání území vymezeného koridoru. Jedním z těchto úkolů je úkol (10) – minimalizovat zábory zemědělské půdy, zejména půdy s II. třídou ochrany ZPF, a pozemků určených k plnění funkce lesa. Viz 7aZÚR ÚK, I. TEXTOVÁ ČÁST, bod 3.

↘ **Zajistit dostatečnou šíři koridoru pro instalaci případně potřebných protihlukových opatření a minimalizovat vlivy (hluk, vibrace) na přilehlé obytné prostředí.**

Požadavek na zajištění dostatečné šíře koridoru byl zohledněn samotným způsobem vymezení koridoru SD18 v proměnné šířce 200–700 m, které umožňuje umístění protihlukových opatření technického i přírodního charakteru při zohlednění místních podmínek v podrobnějším měřítku.

Požadavek byl dále zohledněn ve výrokové části 7aZÚR ÚK, kde pro koridor SD18 byly stanoveny úkoly pro územní plánování a využívání území vymezeného koridoru. Jedním z těchto úkolů je úkol (5) – vytvořit územní podmínky pro ochranu obytné zástavby před hlukem a vibracemi a realizaci protihlukových stěn či protihlukových valů. Viz 7aZÚR ÚK, I. TEXTOVÁ ČÁST, bod 3.

↘ **Zajistit křížení vodních toků dostatečně kapacitními mostními objekty a nezhoršit průchod povodňových průtoků a odtokové poměry v území, zejména v místech křížení s Přivaděčem Ohře–Bílina.**

Požadavek byl zohledněn ve výrokové části 7aZÚR ÚK, kde pro koridor SD18 byly stanoveny úkoly pro územní plánování a využívání území vymezeného koridoru. Jedním z těchto úkolů je úkol (8) – vytvořit územní podmínky pro technické řešení stavby nezhoršující průchod povodňových průtoků a odtokové poměry v území, zejména v místech křížení s Přivaděčem Ohře–Bílina. Viz 7aZÚR ÚK, I. TEXTOVÁ ČÁST, bod 3.

Ateliér Cihlář-Svoboda s.r.o., VYHODNOCENÍ VLIVŮ 7. AKTUALIZACE ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE ÚSTECKÉHO KRAJE NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ, květen 2023. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP032J?lang=cs

Obrázek 30: Požadavky na projektová opatření – společná**Požadavky na projektová opatření – společná**

Projektová opatření byla ve vybraných případech zobecněna a v maximální míře zohledněna v návrhu 8aZÚR ÚK pro veřejné projednání. Vybraná projektová opatření s ohledem na jejich podrobnost a charakter nebylo možno zohlednit ve výrokové části 8aZÚR ÚK. Zároveň u nich nebylo možné provést takové zobecnění, aby formulačně odpovídala požadované míře obecnosti, měřítku (1 : 100 000) a koncepčnímu pojetí zásad územního rozvoje. Taková opatření již náleží výhradně do fáze projektové přípravy konkrétní stavby, včetně posouzení vlivu záměru na životní prostředí (proces EIA). Dle § 36 odst. 3 stavebního zákona zásady územního rozvoje, tedy i 8aZÚR ÚK, nesmí obsahovat podrobnosti náležející svým obsahem územnímu plánu, regulačnímu plánu nebo navazujícím rozhodnutím. Tato skutečnost však nikterak nesnižuje relevanci a význam stanovených projektových opatření. Ta by měla být vždy důsledně zohledněna při pořizování nižších stupňů územně plánovacích dokumentací a jejich změn dotčených obcí a při navazujících řízení v rámci povolování záměru. Z toho důvodu jsou tato opatření uvedena i v textové části odůvodnění 8aZÚR ÚK.

Využití ploch FVE01, FVE02, FVE03, FVE04, FVE05, FVE06, FVE07, FVE08, FVE09, FVE10, FVE11, FVE12, FVE13 a FVE14 a koridorů E11, E12 a E13 je podmíněno:

- zajištěním zpracování hodnocení vlivu dle § 67 ZOPK cílem zajištění vyloučení vlivů na zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů.

Opatření nebylo zohledněno ve výrokové části 8aZÚR ÚK. Jedná se o opatření charakteru procesní podmínky, které směřuje výhradně do dalších stupňů projektové dokumentace a s přihlédnutím k § 36 odst. 3 stavebního zákona nepřísluší zásadám územního rozvoje. Opatření je uvedeno v textové části odůvodnění 8aZÚR ÚK v kapitole 2.1.3.

- situováním konkrétních budoucích staveb mimo lokality výskytu na zvláště chráněných druzhů rostlin a živočichů, resp. cenných biotopů pro tyto druhy.

Opatření bylo zohledněno ve výrokové části 8aZÚR ÚK – viz článek [170], odst. (7) a nový článek [171a], odst. (3).

- zpracováním harmonogramu výstavby tak, aby v maximální možné míře eliminoval nepříznivé dopady na jednotlivé složky životního prostředí.

Opatření nebylo zohledněno ve výrokové části 8aZÚR ÚK. Jedná se o opatření, které směřuje výhradně do dalších stupňů projektové dokumentace a s přihlédnutím k § 36 odst. 3 stavebního zákona nepřísluší zásadám územního rozvoje. Opatření je uvedeno v textové části odůvodnění 8aZÚR ÚK v kapitole 2.1.3.

Ateliér Cihlář-Svoboda s.r.o., VYHODNOCENÍ VLIVŮ 8. AKTUALIZACE ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE ÚSTECKÉHO KRAJE NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ, listopad 2023. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP035J?lang=cs

Ověřovací otázky, zda je kapitola 13 dostatečně naplněna (se zvýrazněním těch, kde se nejvíce chybuje):

- ✓ **Je v této kapitole brán zřetel na všechny navržené minimalizační opatření z kapitoly 8?**
- ✓ **Probíhala při zpracování této kapitoly spolupráce mezi AO a pořizovatelem?**
- ✓ **Jsou všechna minimalizační opatření zapracována do návrhu ÚPD/PÚR?**

- ✓ **Pokud nebylo možné některé z navržených minimalizačních opatření zapracovat do návrhu ÚPD/PÚR, bylo toto v rámci kapitoly 13 řádně odůvodněno?**
- ✓ **Došlo k zobecnění znění některého minimalizačního opatření? Pokud ano, je zobecněné minimalizační opatření stále dostatečné ve vazbě na ošetření identifikovaného potenciálního negativního vlivu?**
- ✓ **Je v kapitole odkazováno na konkrétní části (výrok, odůvodnění) návrhu ÚPD/PÚR a konkrétní články včetně úplného znění požadavku, které ošetřují potenciální negativní vlivy ÚPD/PÚR?**

14. Netechnické shrnutí výše uvedených údajů.

Náplní kapitoly je srozumitelné shrnutí obsahu všech předchozích kapitol a provedených hodnocení. Zde je třeba popsat, co je řešeno v jednotlivých kapitolách vyhodnocení SEA a jaké jsou jejich závěry. Totéž platí o přílohách k vyhodnocení SEA (typicky naturové posouzení, ale i další). Je velmi žádoucí uvést alespoň souhrnně identifikované vlivy včetně jejich významnosti a propojit je s navrhovanými minimalizačními opatřeními a také shrnout, zda AO považuje návrh PÚR/ÚPD za akceptovatelný, či nikoli, a doplnit to stručným odůvodněním. To platí i pro jednotlivé hodnocené varianty navrhovaných ploch a koridorů a doporučení preferované varianty.

V případě mezistátního posuzování je netechnické shrnutí jednou z kapitol, které jsou předkládány dotčeným státům (přeložené do jejich úředního jazyka). I z tohoto důvodu je potřeba, aby poskytovalo užitečný ucelený přehled o návrhu PÚR/ÚPD, jeho potenciálních vlivech na životní prostředí a veřejné zdraví, ale i možných řešeních, jak těmto vlivům zabránit nebo je minimalizovat.

14.1 Návrh stanoviska ke koncepci

Součástí vyhodnocení SEA by měl být i návrh stanoviska k návrhu koncepce dle § 10g ZPV, který musí odpovídat provedenému vyhodnocení a jeho výstupům. Ačkoli to příloha č. 4, II. k NSZ explicitně neuvádí, požadavek zahrnutí návrhu stanoviska do vyhodnocení SEA může uplatnit příslušný úřad. Doporučujeme uvést ho jako samostatnou kapitolu vyhodnocení SEA.

Je-li možné vyhodnocené vlivy eliminovat či minimalizovat navrženými opatřeními, která nebyla dosud zapracována do výroku (případně do odůvodnění) návrhu ÚPD, musí návrh stanoviska SEA obsahovat tato opatření ve formě požadavků k zajištění minimálních možných dopadů realizace ÚPD na životní prostředí, veřejné zdraví a příp. lokality soustavy Natura 2000. I v tomto případě se musí jednat o skutečně uplatnitelné požadavky odpovídající vyhodnoceným vlivům. Není účelné navrhovat obecné požadavky, z jejichž znění nelze odvodit, jakým způsobem by měly být naplněny, ani požadavky vyplývající z platných právních předpisů (záměrem SEA není tyto požadavky kopírovat či opakovat, nýbrž vhodně doplňovat). To samé platí o projektových opatřeních. Zároveň zde nejsou uváděny požadavky, resp. opatření, která již byla ve spolupráci s pořizovatelem převzata do návrhu PÚR/ÚPD (tzn. pokud byla do návrhu PÚR/ÚPD zapracována všechna minimalizační opatření navržená AO k ošetření všech zjištěných vlivů, AO navrhne

souhlasné stanovisko bez dalších požadavků, pakliže nemá v úmyslu stanovovat další požadavky na minimalizaci vlivů či na posílení pozitivních vlivů).

Jsou-li součástí návrhu stanoviska výše popsané požadavky, je vhodné i tyto zkonzultovat s pořizovatelem, aby bylo zajištěno, že je lze skutečně uplatnit v rámci jeho kompetencí. Primární snahou totiž musí být ošetřit všechny potenciální negativní vlivy PÚR/ÚPD přímo v jejím rámci.

I proto není účelné stanovovat mezi požadavky návrhu stanoviska SEA projektová opatření, tedy taková, která směřují do projektové úrovně nebo do navazujících řízení, neboť ze své podstaty nemohou ošetřit negativní dopady na strategické úrovni a nemohou být reflektovány v návrhu posuzované PÚR/ÚPD (rozdíl v zpracovatelnosti však určuje konkrétní podrobnost (měřítko) ÚPD). Navazující procesy navíc stanovují „vlastní“, tedy pro ně relevantní požadavky stanovené příslušnými právními předpisy. V praxi pak v rámci vypořádání stanoviska SEA, resp. informace o tom, jak byly zohledněny požadavky vyplývající ze stanoviska SEA, bývají požadavky v podobě projektových opatření vypořádávány stručně jako neakceptovatelné, protože svou podrobností směřují do nižší úrovně či zcela jiné úrovně a mimo kompetence posuzované PÚR/ÚPD. Tím taková opatření zcela ztrácí svůj význam z hlediska přímého dopadu a praktické uplatnitelnosti na aktuálně řešené (strategické) úrovni. Tento přístup k návrhu stanoviska však nic nemění na možnosti doporučit možná projektová opatření v rámci kapitoly 8 vyhodnocení SEA, jak je popsáno výše v kapitole 8, resp. 13 tohoto manuálu, a zpracovat je do odůvodnění ÚPD, aby tak zůstala k dispozici pro navazující úroveň územního plánování či navazující řízení. Nicméně se nejedná o ošetření zjištěných předpokládaných negativních vlivů posuzované PÚR/ÚPD, je to však informace, že takové vlivy lze následně dále řešit.

Lze uvést, že návrh stanoviska SEA musí obsahovat jasné označení „STANOVISKO“ s informací, který příslušný úřad ho bude vydávat a dle jakého zákonného ustanovení. Je také třeba uvést přesný a celý název (změny) PÚR/ÚPD a identifikovat jejího pořizovatele a zpracovatele a také zpracovatele hodnocení (tj. vyhodnocení SEA i naturového posouzení, bylo-li zpracováno).

Pro přehlednost doporučujeme návrh stanoviska SEA strukturovat do částí věnujících se následujícím důležitým údajům, resp. momentům dosavadního procesu SEA:

- stručný popis koncepce
- průběh posuzování
- stručný popis posuzování
- závěry posuzování

Závěry posuzování, tedy výsledky vyhodnocení SEA a příp. naturového posouzení jsou stěžejní částí návrhu stanoviska, jejichž souhrn často slouží jako odůvodnění vydávaného stanoviska (odůvodnění stanoviska SEA je zásadní a nesmí chybět). Zprvu je vhodné konstatovat, zda je celkové zaměření návrhu PÚR/ÚPD v souladu s hlavními cíli stanovenými nadřazenými strategickými dokumenty a zda může implementace PÚR/ÚPD jako celku vyvolat potenciální vlivy na ŽP a VZ. Dále je nutné okomentovat potenciální vlivy na jednotlivé složky životního prostředí a veřejné zdraví, které byly ve vyhodnocení SEA identifikovány. Informace lze strukturovat např. dle navrhovaných ploch, koridorů a verbálních výroků, dle složek ŽP a VZ, či charakteru (míry) vyhodnocených vlivů. Nesmí být opomenuty ani možné kumulativní a synergické vlivy. Zmiňují se i přeshraniční vlivy,

obzvláště byla-li PÚR/ÚPD předmětem mezistátního posuzování. Pokud návrh PÚR/ÚPD předkládá varianty ploch či koridorů, návrh stanoviska SEA se vyjádří i k hodnocení jednotlivých variant včetně doporučení té nevhodnější z pohledu nejmenšího vlivu na životní prostředí apod. Nemá jít o citování (kopírování) částí vyhodnocení SEA, ale spíše o stručnější, leč jasnou interpretaci, shrnutí jeho výsledků a možných konsekvencí, přičemž se lze zaměřit na nejvýznamnější aspekty, resp. na plochy či koridory vymezované v návrhu PÚR/ÚPD s největším/zásadním potenciálem vlivů na ŽP a VZ. Stejně jsou pak komentovány i výstupy naturového posouzení, bylo-li zpracováno, příp. vyhodnocení vlivů na veřejné zdraví, pokud bylo toto provedeno ve zvláštní kapitole či formou HIA. Velmi důležité je pak uvést, jakými minimalizačními opatřeními byly ošetřeny potenciální negativní vlivy (na ŽP, VZ, N2000, přeshraniční, kumulativní i synergické), a zda byla navržená minimalizační opatření zapracována do návrhu PÚR/ÚPD, či nikoliv. **Musí být zřejmé, zda byly ošetřeny všechny potenciální vlivy a jakými opatřeními, tedy jaká opatření mají minimalizovat ty které vlivy (bud' s uvedením minimalizačních opatření, která se již dostala do návrhu PÚR/ÚPD, či s odkazem na konkrétní požadavek v návrhu stanoviska SEA), resp. zda některé vlivy nejsou minimalizovány a proč.**

Tento blok by měl být ukončen jasným stručným shrnutím závěrů posuzování, které je kromě jiného velmi důležité pro validní rozhodnutí příslušného úřadu, jaké stanovisko a s jakými požadavky na minimalizaci vlivů následně vydá.

Je třeba mít na paměti, že vyhodnocení dílčích významných vlivů na složky ŽP a VZ samo o sobě neznamená, že předmětná ÚPD bude mít jako celek významný negativní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví. Musí být ovšem zřejmé, že lze tyto vlivy ošetřit, nebo že už byly na strategické úrovni ošetřeny. Toto však neplatí u významných negativních vlivů na lokality soustavy Natura 2000. Shrnutí závěrů posuzování, které identifikovalo dílčí významné vlivy na složky ŽP a VZ, jež lze ošetřit na strategické úrovni, může znít takto:

„Z provedeného hodnocení návrhu 6. aktualizace Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje vyplývá, že naplnění koncepce bude spojeno s potenciálně významně negativními (-2) až významně pozitivními vlivy (+2) na sledované složky životního prostředí, obyvatelstvo a veřejné zdraví. Lze také konstatovat, že nejsou předpokládány žádné významné vlivy aktualizace na území SRN. Z naturového posouzení vyplývá, že aktualizace nemá významně negativní vliv na předměty ochrany a celistvost EVL a PO. Mírně negativní vliv byl identifikován v případě předmětů ochrany PO Východní Krušné hory a PO Novodomské rašeliniště – Kovářská, EVL Východní Krušnohoří a EVL Rašeliniště u jezera – Cínovecké rašeliniště. Potenciální mírné i významné negativní vlivy lze snížit zapracováním níže stanovených požadavků do návrhu aktualizace a prostřednictvím minimalizačních opatření, která byla navržena v rámci vyhodnocení SEA a naturového posouzení, resp. zapracována do výrokové části návrhu 6AZÚR ÚK, a dalšími požadavky obsaženými v návrhu aktualizace, a proto lze předpokládat, že aktualizace nevyvolá významně negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví. Na základě uvedených skutečností lze konstatovat, že s návrhem 6AZÚR ÚK jako celkem, resp. s navrhovanými variantami koridorů lze z hlediska vlivů na životní prostředí souhlasit za dodržení všech uvedených požadavků.“

Stanovisko Ministerstva životního prostředí k návrhu koncepce „6. aktualizace Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje“ s č. j.: MZP/2024/710/521 ze dne 5. března 2024

V návaznosti na výše popsané skutečnosti přistoupí AO k **návrhu samotného výroku stanoviska SEA**. Následně uvede celý název (změny) PÚR/ÚPD, ke které je zmiňované stanovisko vydáváno.

V souvislosti s dosavadními výsledky procesu SEA, čímž je myšlena především úroveň ošetření predikovaných negativních vlivů PÚR/ÚPD (tj. navržená minimalizační opatření a způsob jejich reflektování v návrhu PÚR/ÚPD), příslušný úřad stanoví požadavky, kterými budou zároveň zajištěny minimální možné dopady realizace koncepce na ŽP a VZ, příp. N2000. **Standardně vznese požadavky na zapracování navržených minimalizačních opatření, která dosud nebyla převzata do návrhu PÚR/ÚPD, jejich přímým vyjmenováním (ne formou odkazu na vyhodnocení SEA), případně stanoví požadavky vlastní.**

Příklad z praxe:

- NSZ umožňuje pokračovat v pořizování ÚPD i bez stanoviska SEA, pokud stanovisko SEA nebylo vydáno v zákonem stanovené lhůtě. V takovém případě musí pořizovatel zohlednit závěry vyhodnocení vlivů, připomínky a výsledky konzultací atd. (§ 100 odst. 3 NSZ).
- V případě, kdy stanovisko SEA konstatovalo významný negativní vliv na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO v situaci, kdy nebyla nalezena další varianta řešení, která takový vliv mít nebude, a byla proto zvolena varianta řešení s nejmenším významným negativním vlivem, je třeba postupovat v režimu § 45i odst. 2 a násl. ZOPK. Pakliže bude zvolená varianta stále generovat -2 vliv na lokality soustavy Natura 2000, i když bude nejmenší možný ve vazbě na navržené další varianty řešení, které byly posouzeny v procesu SEA, je nutné se řídit dalšími nezbytnými kroky (již mimo proces SEA po vydání stanoviska SEA), které pořizovatele čekají, aby mohl koncepci s -2 vlivem na N2000 schválit. Tímto krokem je zaprvé prokázání naléhavého důvodu převažujícího veřejného zájmu takové ÚPD. Druhým krokem je stanovení kompenzačních opatření příslušným orgánem ochrany přírody. Ustanovení § 45i odst. 6 přímo uvádí: „[...] Kompenzačními opatřeními pro účely koncepce se rozumí zajištění možnosti nahradit lokalitu dotčenou realizací koncepce v obdobném rozsahu a kvalitě a se stejnou mírou závaznosti a konkrétnosti, jakou má schvalovaná koncepce nebo její jednotlivé části. [...]“. Jestliže bude validně naplněn i druhý (resp. uvažujeme-li též nezbytnou otázku variant, tak třetí) krok, je možné takovou ÚPD schválit.

Ověřovací otázky, zda je kapitola 14 dostatečně naplněna:

- ✓ Jsou okomentovány všechny kapitoly vyhodnocení SEA?
- ✓ Jsou uvedeny validní odůvodněné závěry vyhodnocení?
- ✓ Obsahují závěry vyjádření i z hlediska přeshraničních vlivů a vyhodnocení navrhovaných variant (včetně preference určité varianty)?
- ✓ Shrnuje kapitola kroky k eliminaci či minimalizaci identifikovaných negativních vlivů a způsob jejich zapracování do návrhu PÚR/ÚPD?
- ✓ Je uveden návrh stanoviska SEA?

Závěr – přínosy procesu SEA v ÚPD

- Ochrana environmentálního pilíře v rámci udržitelného rozvoje území;
- Garance naplnění (zohlednění) požadavků na ochranu životního prostředí;
- Vhodné uspořádání budoucích záměrů v území;
- Základní rámec územních podmínek pro snížení vlivů těchto záměrů na životní prostředí;
- **Předcházení vynakládání dalších prostředků na nižší úrovni územního plánování a na úrovni projektové přípravy záměru, jestliže lze již na úrovni ZÚR či ÚP uzavřít, že záměr, pro nějž má být plocha či koridor vymezen, nelze bez ohledu na jeho konkrétní lokalizaci (ve vymezené ploše či koridoru), jeho technické provedení a podobu kompenzačních opatření povolit.**

Výklad dalších zákonných požadavků ve vazbě na oblast SEA při pořizování územně plánovací dokumentace

PROHLÁŠENÍ (ustanovení § 10g odst. 5 ZPV)

Prohlášení dle § 10g odst. 5 ZPV shrnuje zásadní informace a výstupy z proběhlého procesu SEA a je tedy velmi vhodným a užitečným podkladem pro rozhodování schvalovacího orgánu, zároveň se jedná o neopominutelnou součást odůvodnění ÚPD.

Jeho zpracování u PÚR a ÚPD vyplývá z následujících ustanovení NSZ, dle kterého musí PÚR a ÚPD obsahovat **stanovisko příslušného orgánu k vyhodnocení vlivů na životní prostředí se sdělením, jak bylo zohledněno s uvedením závažných důvodů, pokud některé požadavky nebo podmínky zohledněny nebyly, a další části prohlášení podle § 10g odst. 5 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí:**

- politika územního rozvoje – příloha č. 5 odst. 4 písm. c) ke stavebnímu zákonu,
- územní rozvojový plán – příloha č. 6 II. odst. 1 písm. h) ke stavebnímu zákonu (uvést v textové části odůvodnění),
- zásady územního rozvoje – příloha č. 7 II. odst. 1 písm. h) ke stavebnímu zákonu (uvést v textové části odůvodnění),
- územní plán – příloha č. 8 II. odst. 1 písm. h) ke stavebnímu zákonu (uvést v textové části odůvodnění),

Prohlášení je třeba tedy věnovat samostatnou (výše uvedenou) kapitolu odůvodnění ÚPD, která bude zpracována dle jednotlivých bodů prohlášení daných § 10g odst. 5 ZPV. I u PÚR je třeba zpracovat samostatnou kapitolu PÚR či samostatný dokument naplňující jednotlivé body prohlášení.

Příslušné prohlášení se skládá z několika bodů popsaných níže, které mají shrnovat výstupy, resp. závěry z procesu SEA. Tyto informace je možné čerpat nejen z vyhodnocení SEA, ale i z dalších dokumentů vydaných během tohoto procesu SEA nebo z IS SEA.

Jde zejména o:

a) informaci, jak byly ve schválené koncepci zohledněny požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska ke koncepci

Naplněním tohoto bodu je vypořádání jednotlivých požadavků stanoviska SEA včetně uvedení, jakým způsobem a v jaké části/místě ÚPD byly zohledněny, či adekvátní odůvodnění, z jakého důvodu tak pořizovatelem učiněno nebylo nebo bylo učiněno pouze zčásti. Nemá se jednat pouze o formální vypořádání.

b) informaci, jak bylo ve schválené koncepci zohledněno vyjádření dotčeného státu, pokud byla koncepce předmětem mezistátního posuzování podle ustanovení § 14a ZPV (u ÚPD je mezistátní posuzování upraveno § 95 NSZ, v praxi tedy odkazujeme na ustanovení NSZ)

V případě mezistátně posuzovaných ÚPD je třeba uvést přehled mezistátního posuzování, resp. nejvýznamnějších připomínek uplatněných ve vyjádření dotčeného státu a jak s nimi bylo naloženo. V případě, že mezistátní konzultace neproběhla, je nutné sdělit, že tomu tak bylo z důvodu neidentifikování významných přeshraničních vlivů ÚPD na životní prostředí okolního státu, a rovněž to, že ani sousední stát o přeshraniční konzultace nepožádal.

c) odůvodnění vybrané varianty, pokud byl návrh koncepce zpracován ve variantách

V případě invariantního řešení ÚPD je důležité sdělit a odůvodnit, že takové řešení se jeví jako dostačující, jelikož nebyly vyhodnoceny potenciálně významné vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví (jestliže skutečně nebyly). V případě variantního řešení ÚPD je třeba stručně shrnout důvody, pro které se pořizovatel rozhodl vybrat výslednou variantu, a navíc s důrazem na situaci, pokud byla vybrána jako finální jiná varianta, než kterou doporučila k realizaci autorizovaná osoba. Čerpat lze z kapitoly 7 vyhodnocení SEA zpracovaného dle přílohy č. 4 (II).

Dle příloh č. 6, č. 7 a č. 8 musí být dle II. písm. i) obsahem odůvodnění ÚPD rovněž *komplexní zdůvodnění přijatého řešení, včetně zdůvodnění vybrané varianty*. Je tedy možné dané informace uvést pouze jednou (buď v textu dle písm. h), nebo dle písm. i)), ale vždy je nutné jasně indikovat, kde se daná informace nachází.

d) informaci o účasti veřejnosti při zpracování koncepce a v procesu posuzování vlivů koncepce na životní prostředí

V rámci tohoto bodu by měl být ideálně zmíněn např. přehled informací o tom, kdy a kde měla veřejnost možnost se s návrhem ÚPD seznámit (nejen v rámci procesu SEA, ale i v rámci pořizování ÚPD jako takového), zda a v jakém rozsahu byly relevantní dokumenty vznikající v rámci pořizování ÚPD i procesu SEA průběžně zveřejňovány na webových stránkách pořizovatele. Bod by se měl věnovat i připomínkám veřejnosti. Vypořádání připomínek veřejnosti je však součástí textové části odůvodnění ÚPD (dle přílohy č. 6 II písm. k) NSZ), proto je dostatečné uvést odkaz na příslušnou část odůvodnění ÚPD.

e) informaci o přijatých opatřeních pro zajištění sledování a rozboru vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví podle § 10h

Zde je třeba informovat o tom, jakým způsobem je zajištěno vyhodnocování vlivů realizace ÚPD na životní prostředí včetně přehledu monitorovacích indikátorů životního prostředí, a dále jak často a kde budou výsledky monitoringu zveřejňovány. Tato část prohlášení by zároveň měla obsahovat závazek, že pokud budou zjištěny původně nepředvídané významné negativní vlivy realizace ÚPD na životní prostředí nebo veřejné zdraví, dojde k přijetí opatření k odvrácení nebo zmírnění takových vlivů a o této skutečnosti bude informován příslušný úřad a dotčené orgány a bude rozhodnuto o změně ÚPD.

Příklady z praxe:

- Pořizovatel může požádat o přípravu tohoto dokumentu AO (je nutné však pamatovat na smluvní ošetření toho, kdy bude končit práce AO, resp. aby smlouva s AO nebyla ukončena dříve, než bude ÚPD schválena, resp. vytvořeno toto prohlášení).
- Je žádoucí, aby pořizovatel zaslal odůvodnění obsahující informace odpovídající prohlášení nejprve k předběžnému projednání orgánu SEA, aby bylo prohlášení vskutku validního charakteru a obsahovalo skutečně vše, co má obsahovat.

ZESOULADNĚNÍ NAVAZUJÍCÍ ÚPD S NADŘAZENOU ÚPD VE VZTAHU K VVURÚ (ustanovení 112 odst. 1 NSZ)

„Kraj a obec jsou povinny bez zbytečného odkladu územně plánovací dokumentaci, kterou vydaly, uvést do souladu s nadřazenou územně plánovací dokumentací. Do té doby nelze rozhodovat podle částí územně plánovací dokumentace, které jsou v rozporu s nadřazenou územně plánovací dokumentací. Vyhodnocení vlivů změny územně plánovací dokumentace se při uvedení navazující územně plánovací dokumentace do souladu s nadřazenou územně plánovací dokumentací nezpracovává.“

U pořizování změn územních plánů (bude platit i pro ZÚR ve vazbě na institut ÚRP či DÚRP) je třeba mít na paměti, že cílem územního plánování je zpřesňování ploch a koridorů vymezených v zásadách územního rozvoje, resp. v nadřazené ÚPD, tedy jejich zužování, specifikace tak, aby byly pro daný územní plán smysluplné; např. koridor se z původních (v ZÚR vymezených) 200 m zúží na 50 m a v podrobnějším měřítku se zkonkretizuje jeho průběh daným územím. Toto je základní předpoklad, ze kterého je třeba vycházet a který by měl být naplněn (pakliže to není z navrhovaného obsahu zřejmé, je nutné se dotázat pořizovatele). Ve světle uvedeného je třeba poukázat na rozsudky Krajského soudu v Brně (č. j.: 64 A 4/2022-161, 67 A 3/2023-401, 65 A 5/2023-259), kdy mělo dojít k řádnému zpřesnění koridorů právě i na stanovené konkrétní úkoly obcí.

Nicméně pakliže je v ZÚR vymezen např. koridor široký 200 m a do územního plánu je skutečně přebrán ve stejné šířce 200 m a nedochází ani k žádným jiným změnám, lze konstatovat, že nedochází k podstatnému zpřesňování (ale pouze k uvedení ÚP do souladu se ZÚR) a lze aplikovat ustanovení § 112 odst. 1 nového stavebního zákona (dříve § 55odst. 3 starý stavební zákon). Je však stále třeba mít na paměti, že vyhodnocení vlivů ZÚR probíhá v podrobnosti ZÚR, v zákonném měřítku pro ZÚR. Proto nelze a priori předpokládat, že na úrovni ÚP, kde i samo vyhodnocení zachází do daleko většího detailu

a je z logiky věci podrobnější, nemohou být identifikovány nové významné vlivy (které měřítko ZÚR nemohlo identifikovat).

Příklady z praxe (dotaz):

- *Zda a v jakém rozsahu by se měly v rámci SEA nového územního plánu posuzovat plochy a koridory převzaté z nadřazené schválené ÚPD (ZÚR, případně ÚRP)? Setkal jsem se nedávno s výkladem, který z ustanovení § 55 odst. 3 věta třetí „Vyhodnocení vlivů změny ÚP na udržitelný rozvoj území se při uvedení ÚP do souladu s ÚPD kraje nebo s ÚRP nezpracovává.“ dovozuje, že ani při zpracování nového ÚP není nutné tyto plochy a koridory posuzovat.*

Ptám se proto, že tento výklad je v rozporu s mými dosavadními zkušenostmi.

Odpověď:

Domníváme se, že koncepci je nezbytné hodnotit jako celek. Tzn. nelze nový ÚP rozdělit na části, které vlastně chceme hodnotit a které naopak hodnotit nechceme. Nadto se domníváme, že ani u změn ÚPD, které budou obsahovat pouze přebíraný koridor či plochu z nadřazené ÚPD, je automaticky platné, aby příslušný orgán SEA nepožadoval zpracování VVURÚ. Podstatné je rozlišit, zda přebíraný koridor či plocha se dále zpřesňuje (což je smysl územního plánování), a rovněž musí být důkladně zváženo, zda skutečně vyhodnocení SEA nadřazené ÚPD, které je při posuzování vlivů omezeno určitým měřítkem, dostatečně vyhodnotilo všechny zjištěné (významně) negativní vlivy a náležitě je ošetřilo (výrok nadřazené ÚPD není mnohdy zjištěné potenciální negativní vlivy schopen ošetřit, resp. adekvátně zapracovat), resp. zda nemohou být např. v územním plánu vyhodnoceny takové potenciální (významné) negativní vlivy na ŽP, VZ, N2000, které nemohly být ve vazbě na obecnější měřítko dříve adekvátně vyhodnoceny.

Pakliže bude docházet skutečně např. jen k přebírání koridoru (šíře 200 m) z nadřazené ÚPD do nižší ÚPD se stejnou šíří a v řešeném území se např. neobjevily žádné nové limity využití území, domníváme se, že zde lze aplikovat § 112 odst. 1 věta třetí, tedy není důvod, aby orgán SEA požadoval zpracování VVURÚ.

Východiska

Zákony a vyhlášky:

- Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny

Rozsudky správních soudů:

- Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j.: 6 As 405/2020-107
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j.: 8 Ao 2/2010-644
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j.: 4 Ao 5/2010-48
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j.: 1 Ao 7/2011-526
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j.: 4 AOs 1/2012-105
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j.: 4 AOs 1/2013-125
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j.: 7 As 88/2021-88
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j.: 1 As 301/2021-156
- Rozsudek Krajského soudu v Brně č. j.: 64 A 1/2017-118
- Rozsudek Krajského soudu v Brně č. j.: 64 A 4/2022-161
- Rozsudek Krajského soudu v Brně č. j.: 67 A 3/2023-401
- Rozsudek Krajského soudu v Brně č. j.: 65 A 5/2023-259

Metodická doporučení:

- Metodické sdělení Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva životního prostředí k prohlášení předkladatele koncepce podle ustanovení § 10g zákona o posuzování vlivů na životní prostředí při pořizování zásad územního rozvoje a územního plánu
- Metodické doporučení pro vyhodnocení vlivů PÚR ČR a ZÚR na životní prostředí
- Metodické sdělení ke způsobu uplatnění § 55 odst. 3 stavebního zákona

Další:

- Ateliér Cihlář-Svoboda s.r.o., Vyhodnocení vlivů 7. Aktualizace Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, květen 2023. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP032J?lang=cs
- Ateliér Cihlář-Svoboda s.r.o., Vyhodnocení vlivů 8. Aktualizace Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje na udržitelný rozvoj území, listopad 2023. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP035J?lang=cs
- Atelier T-plan s.r.o., Vyhodnocení vlivů 15. Aktualizace Zásad územního rozvoje Středočeského kraje na udržitelný rozvoj území, srpen 2023. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP033J?lang=cs
- Atelier T-plan s.r.o., Vyhodnocení vlivů Změny č. 2 Územního plánu Bílina na udržitelný rozvoj území, květen 2024. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_ULK082S?lang=cs
- EKOLA group spol. s r.o., Vyhodnocení vlivů Aktualizace č. 13 Zásad územního rozvoje hl. m. Prahy na udržitelný rozvoj území, duben 2024. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP039J?lang=cs
- EIA SERVIS s.r.o, Ekopontis s.r.o., Vyhodnocení vlivů Aktualizace č. 3 Zásad územního rozvoje Zlínského kraje na udržitelný rozvoj území, březen 2024. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP037J?lang=cs
- EIA SERVIS s.r.o., VYHODNOCENÍ VLIVŮ AKTUALIZACE Č. 3 ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE JIHMORAVSKÉHO KRAJE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, říjen 2023. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/view/sea100_zur3?lang=cs
- Ing. Hana Pešková, Vyhodnocení vlivů Změny č. 1 Územního plánu Struhařov na udržitelný rozvoj území, červen 2023. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_STC022Q?lang=cs
- Ing. Jan Dřevíkovský, Vyhodnocení vlivů Územního plánu Sokoleč na udržitelný rozvoj území, prosinec 2021. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_STC002S?lang=cs
- Mgr. Alena Smrčková, Ph.D., Změna č. 10 ZÚR Jihočeského kraje, verze pro zveřejnění návrhu dle § 93 odst. 5 zákona č. 283/2021 Sb., Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území – část A VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ DLE PŘÍLOHY STAVEBNÍHO ZÁKONA, září 2024. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP002D?lang=cs
- RNDr. Milan Macháček, Vyhodnocení vlivů Územního plánu Záboří nad Labem na udržitelný rozvoj území, prosinec 2021. Dostupné z: https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_STC014S?lang=cs

- Stanovisko Ministerstva životního prostředí k návrhu koncepce „6. aktualizace Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje“ s č. j.: MZP/2024/710/521 ze dne 5. března 2024
- Výstup z projektu Programu péče o životní prostředí MŽP ČR, příloha D, s označením PPŽP/480/1/96

Seznam příloh

- Příloha 1 Minimalizační opatření
- Příloha 2 Formulář pro informování Polské republiky o návrhu koncepce s možným přeshraničním vlivem
- Příloha 3 Poskytnuté informace z online metodických porad SEA (21. 11. 2024 a 20. 5. 2025)

Zpracovalo Ministerstvo životního prostředí, odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, oddělení SEA:

Ing. Simona Beránková Jančí

Mgr. Martina Pellegrini

Ing. Jan Hejhal

Ing. Nikola Tenglerová

Ing. Lukáš Fryč

Příloha 1 Minimalizační opatření

Část I.

Kam lze zpracovat minimalizační opatření:

Výroková část ÚPD (ÚRP jako nový institut není v tuto chvíli zvažován)

ZÚR

- Úprava vymezení plochy či koridoru (např. redukce)
- Úkoly pro územní plánování
- Kritéria pro rozhodování o možných variantách ve využití ploch či koridorů

ÚP

- Úprava vymezení plochy či koridoru (např. redukce)
- Specifické podmínky pro využití ploch či koridorů

Problémy navrhovaných minimalizačních opatření:

- minimalizační opatření směřují do stavebně technického řešení stavby
- ✓ *Minimalizovat hlukovou zátěž území vedením železniční trati v zářezu.*
- ✓ *Minimalizovat pojezdy těžkou technikou a stavebními stroji mimo vymezenou plochu určenou k výstavbě.*

ZÚR ani ÚP nesmí řešit a předurčovat stavebně technické řešení staveb, harmonogram výstavby, použité technologie a materiály apod.

Viz § 40 odst. 5, § 72 odst. 1 nového stavebního zákona.

- minimalizační opatření mají charakter procesních podmínek
- ✓ *Realizace silnice je podmíněna zpracováním hlukové studie.*
- ✓ *Využití plochy je podmíněno zpracováním inženýrsko-geologického posouzení z důvodu vymezeného poddolovaného území.*

Konkrétní prověření limitů (např. hlukových) je úkolem fáze povolení záměru (dříve dle starého stavebního zákona územního řízení) a ZÚR ani ÚP nepřísluší předurčovat, jakým způsobem má toto prověření být provedeno. Taková podmínka není vymahatelná.

Viz rozsudek NSS ze dne 4. 4. 2023 č. j.: 7 As 88/2021-88.

- minimalizační opatření mají charakter procesních podmínek, které jsou dané zákonem
- ✓ *Využití plochy je podmíněno záchranným archeologickým průzkumem.*
- ✓ *Využití ploch (vymezených do vzdálenosti 30 m od okraje lesa) je podmíněno souhlasem orgánu ochrany lesa.*

Opatření nemají žádnou relevanci a prakticky nepřispívají k ochraně životního prostředí.

Viz § 22 tzv. zákona o státní památkové péči

Viz § 14 tzv. lesního zákona

- minimalizační opatření jsou restriktivnější než zákon, avšak nejsou řádně odůvodněny

✓ *Vypustit plochu z důvodu zásahu do záplavového území Q100.*

Pokud je ZÚR či ÚP přísnější než zákon, musí být velmi dobře zdůvodněna potřeba takové regulace / potřeba stanovení takového opatření.

Viz rozsudek NSS č. j.: 1 As 301/2021-156 ze dne 20. 7. 2023.

- minimalizační opatření jsou restriktivnější než zákon, avšak nejsou řádně odůvodněny

✓ *Vypustit plochu z důvodu zásahu do záplavového území Q100.*

Pokud je ZÚR či ÚP přísnější než zákon, musí být velmi dobře zdůvodněna potřeba takové regulace / potřeba stanovení takového opatření.

Další vybrané rozsudky NSS:

- 90 % zájmu = plochy a koridory

Rozsudek NSS ze dne 4. 4. 2023 č. j.: 7 As 88/2021-88

- ✓ Vymezením jakékoliv plochy či koridoru v ZÚR není do území vnášena žádná stavba (např. nové silnice, nové průmyslové zóny) ani potenciálně negativní vlivy plynoucí z její realizace a následného provozu.
- ✓ Samo vymezení plochy či koridoru nemůže mít vliv na zhoršení situace v určité oblasti. Není totiž jisté, zda a jak bude takový záměr (pro který je vymezena plocha či koridor) skutečně v budoucnu realizován, a to např. i z důvodu překročení únosného zatížení životního prostředí, které bude zjištěno při povolení záměru dle NSZ (dříve v územním řízení).
- ✓ Obecně platí, že vymezení plochy či koridoru v ZÚR nelze ztotožňovat s umístěním stavby.

Rozsudek NSS ze dne 4. 4. 2023 č. j.: 7 As 88/2021-88

- ✓ Není úkolem pořizovatele ZÚR (resp. zpracovatele VVURÚ), aby na úrovni ZÚR prokázal, že záměr, pro nějž se vymezuje koridor, bude splňovat podmínky pro povolení záměru.
- ✓ Jinými slovy, smyslem VVURÚ je prověřit, zda není *a priori* vyloučeno, aby byl daný záměr do území umístěn. Konkrétní prověření limitů je úkolem fáze povolení záměru (dříve územní řízení).

Rozsudek NSS ze dne 20. 7. 2023 č. j.: 1 As 301/2021-156

- ✓ Při vymezování absolutních zákazů v ZÚR si kraj musí uvědomit, že fakticky nahrazuje rozhodnutí orgánu ochrany přírody a krajiny v řízeních o žádostech o umístění stavby. Tomu by měla odpovídat i úroveň odůvodnění.
- ✓ NSS již v minulosti uvedl, že při absolutním zákazu výstavby VVE je nutné, aby odůvodnění bylo přesvědčivé tak, že kraj vytyčí důvody pro jedinečnost svého území a zároveň vysvětlí, proč je nutná ochrana nad rámec zákona.

**Příloha vychází z prezentace pana Ing. Jana Cihláře, Ph. D., která byla přestavena na 4. online metodické poradě SEA, která se konala dne 14. prosince 2023.*

Část II.

Kam se mohou promítnout požadavky na minimalizaci vlivů v rámci výrokové části ÚP

- urbanistické koncepce
- koncepce veřejné infrastruktury
- koncepce uspořádání krajiny
- podmínky pro využití ploch s rozdílným způsobem využití

Příloha 2 Formulář pro informování Polské republiky o návrhu koncepce s možným přeshraničním vlivem

Odesílatel:

Adresát:

Místo, datum

číslo jednací:

Informace

o návrhu koncepce, která může vyvolat významné přeshraniční vlivy na životní prostředí

Na základě článku 10 Protokolu o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí k Úmluvě o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států přijatého v Kyjevě dne 21. května 2003

oznamujeme, že

.....
(název a adresa orgánu, který zpracovává návrh koncepce)

navrhuje zpracovat / změnit*

(úplný název návrhu koncepce)

v souladu s

.....
(příslušné národní právní předpisy)

V rámci řízení o zpracování / změně* koncepce se provádí strategické posouzení vlivů na životní prostředí.

Tímto zasíláme spolu s překladem v rozsahu umožňujícím posoudit potenciální významné přeshraniční vlivy na životní prostředí:

- ... vyhotovení* návrhu koncepce,
- ... vyhotovení* vyhodnocení vlivů na životní prostředí,
- informace o druhu, plánovaném průběhu a aktuálním stavu řízení o zpracování / změně* koncepce spolu s uvedením:
 - názvu a adresy příslušného orgánu pro zajištění strategického posouzení vlivů na životní prostředí,
 - názvu a adresy orgánu zodpovědného za zajištění přeshraničního posouzení vlivů na životní prostředí v rámci tohoto řízení.

Potvrďte prosím neprodleně doručení této informace.

Kromě toho nás prosím informujte neprodleně, nejpozději však ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení návrhu koncepce a vyhodnocení vlivů na životní prostředí, zda Polská republika / Česká republika* má v úmyslu účastnit se přeshraničního posuzování vlivů návrhu koncepce na životní prostředí.

V případě rozhodnutí účastnit se přeshraničního posuzování vlivů návrhu koncepce na životní prostředí informujeme, že stanoviska Vašich orgánů a připomínky a výhrady Vaší veřejnosti týkající se návrhu koncepce a vyhodnocení vlivů na životní prostředí je možné předat do dne

.....
(rozumná lhůta)

Současně informujeme, že předpokládaná doba pro účast veřejnosti v Polsku/Čechách* činí dnů/týdnů*.

Orgány a veřejnost mohou předávat stanoviska, připomínky a výhrady písemně nebo elektronicky* následujícímu orgánu:

.....
(název a adresa orgánu)

.....
e-mail*

.....
Podpis

* nehodící se škrtněte

Příloha 3 Poskytnuté informace z online metodických porad SEA (21. 11. 2024 a 20. 5. 2025)

Řešená témata

**Transpozice směrnice RED III:
Návrh zákona o urychlení využívání OZE
(stručný update od 11/2025)**

Porada SEA – 20. 5. 2024

Směrnice RED III

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413 ze dne 18. října 2023, **kteřou se mění směrnice (EU) 2018/2001**, nařízení (EU) 2018/1999 a směrnice 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652.
 - Novelizovaná směrnice (EU) 2018/2021 => tzv. **směrnice RED III**.
- Směrnice (EU) 2023/2413 je platná od 20. listopadu 2023.
- **Transpoziční lhůta:**
 - částečně do **1. července 2024**,
 - **ve zbytku do 21. května 2025**.

Návrh ZOZE

- Zákon o urychlení využívání některých obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů („ZOZE“) připraven **MŽP+MMR+MPO**.
- Po 11/2024 bylo vypořádáno MPŘ + zákon bylo projednán v LRV.
- Dne 12. 3. 2025 schválila návrh vláda.
- Dne 23. 4. 2025 schválila návrh vláda podruhé (ve stejném znění) s návrhem, aby PS vyslovila souhlas s návrhem již v prvním čtení.

- **Aktuálně se čeká na projednání zákona v Poslanecké sněmovně.**

mzp.cz

Povolování záměrů OZE - režimy

- **„Záměr pro využití OZE“ (definice částečně upřesněna)**
 - **stavba, soubor staveb nebo zařízení pro výrobu energie z OZE nebo stavba nebo zařízení využívající kombinaci různých druhů OZE,**
 - + její změny,
 - + její připojení k distribuční, přenosové nebo přepravní soustavě,
 - + stavby nebo zařízení sloužící **pro ukládání energie** vyrobené výrobou, které jsou připojeny ve stejném místě připojení,
 - + **další technická a dopravní infrastruktura** nezbytná pro provoz výroby (ne však distribuční / přenosová / přepravní soustava samotná),
 - + stavby, zařízení a jiná opatření sloužící k **vyločení nebo zmírnění nepříznivých dopadů** výroby do území.

mzp.cz

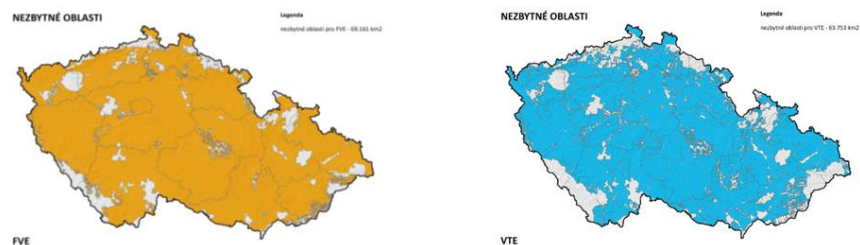
3 kroky pro povolení záměru OZE v akcelerační oblasti

- **Směrnice RED III předpokládá postup ve 3 krocích:**
 - **1. krok** – koordinované mapování tzv. nezbytných oblastí
 - **2. krok** – vymezení **akceleračních oblastí**
 - **3. krok** – povolování projektů v akceleračních oblastech
- Nezbytné oblasti jsou nadřazenou množinou, v jejichž rámci mají být vymežovány akcelerační oblasti.
- Zjednodušený proces povolování záměrů OZE se uplatní ve vymezených akceleračních oblastech (nikoli v nezbytných oblastech).

mzp.cz

Nezbytné oblasti

- Nezbytné oblasti budou vymezeny jako **specifické oblasti v PÚR ČR**.
- Změna PÚR ČR č. 9 účinná k 1. březnu 2025 => vymezení nezbytných oblastí **pro FVE a VTE** => právě pro FVE a VTE bude možné vymežovat akcelerační oblasti (v rámci vymezených nezbytných oblastí).

mzp.cz

Akcelerační oblasti

- **Akcelerační oblasti budou vymezovány...**
 - v rámci **nezbytných oblastí** vymezených pro jim odpovídající druh(y) OZE,
 - mimo území představující „**červený limit**“ dle nařízení vlády,
 - Nařízení vlády je připraveno, bude jej předkládat MPO do VPŘ a pak do MPŘ.
 - za využití **nástrojů územního plánování** – na třech úrovních,
 - po posouzení v rámci SEA (+ příp. naturové posouzení),
 - za **účasti veřejnosti**.

mzp.cz

Akcelerační oblasti

- **Termín 21. 2. 2026 dle směrnice RED III** => ČR má vymežit takové množství akceleračních oblastí, aby jejich celková rozloha byla významná a aby přispívaly k plnění cílů stanovených ve směrnici RED III.
- Další akcelerační oblasti mohou být vymezovány i po 21. 2. 2026.
- => Již nyní probíhá příprava podkladů pro vymezení prvních akceleračních oblastí v územním rozvojovém plánu.

mzp.cz

Podmínky a zmírňující opatření

- Směrnice RED III požaduje, aby pro akcelerační oblasti byly stanoveny **individuální podmínky a zmírňující opatření...**
 - ... aby se **zabránilo** možnému nepříznivému dopadu na životní prostředí, nebo aby se tyto dopady **výrazně omezily**,
 - popř. aby se zajistilo, že budou přiměřené a včas uplatněna **vhodná zmírňující opatření** s cílem zajistit dodržování povinností stanovených ve vyjmenovaných ustanoveních unijních směrnic (=> stanoviště a druhy, ptáci, voda).
 - Musí být **zaměřeny (1) na specifika jednotlivých oblastí, (2) na technologii, která tam má být zavedena a (3) na zjištěný dopad na životní prostředí.**
 - Dodržování podmínek a zmírňujících opatření podle směrnice vede **k předpokladu, že projekty vyjmenovaná ustanovení směrnic neporušují.**

mzp.cz

Územní opatření

- K vymezení oblasti dojde typicky **změnou příslušné ÚPD** + současně bude pro každou oblast pořízeno také **územní opatření.**
- **Územní opatření o podmínkách a zmírňujících opatřeních:**
 - Jedná se o územní opatření **podle stavebního zákona** (nový druh).
 - Samostatné **opatření obecné povahy** (účast veřejnosti, přezkum).
 - V měřítku katastrální mapy => návrh na vymezení akcelerační oblasti musí být zpracován v potřebné míře podrobnosti => odpovídající podrobnost posouzení v rámci SEA => možnost stanovení **podmínek a zmírňujících opatření** pro každou akcelerační oblast.
- Územní opatření **je závazné** pro povolení záměrů OZE v akcelerační oblasti.

mzp.cz

Územní opatření

- **Pořízení územního opatření společně s ÚPD:**

- ÚPD+ÚO bude schvalovat zastupitelstvo obce (s ÚP) / zastupitelstvo kraje (se ZÚR) / vláda (s ÚRP).
- Proběhne obligatorně 1 SEA, 1 společné jednání, 1 veřejné projednání.

NEBO

- **Samostatné pořízení územního opatření:**

- Je-li původní ÚO zrušeno v přezkumném řízení nebo soudem, ale akcelerační oblast je v ÚPD ponechána,
 - SEA fakultativní.
- Nedojde-li ke schválení ÚO při společném pořizování ÚPD s ÚO,
 - SEA fakultativní.
- Na základě přechodných ustanovení ZOZE.
 - SEA obligatorní.

mzp.cz

Územní opatření

- **Návrh a stanovení podmínek a zmírňujících opatření v územním opatření:**

- Osoba s autorizací podle § 45j zákona o ochraně přírody a krajiny zajistí **posouzení akcelerační oblasti z hlediska výskytu volně žijících živočichů, planě rostoucích rostlin a přírodních stanovišť.**
 - Náležitosti posouzení budou stanoveny vyhláškou MŽP č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny.
 - Novela vyhlášky byla připravena a rozeslána do VPR.
 - K požadavku na autorizaci je stanovena výjimka v přechodném ustanovení do konce r. 2026.
- **Zpracovatelský tým návrhu:**
 - projektant ÚPD,
 - osoba s autorizací SEA/EIA,
 - osoba s autorizací podle § 45j zákona o ochraně přírody a krajiny.

mzp.cz

Územní opatření

- **Příprava vyhodnocení SEA** – paralelně s přípravou návrhu územního opatření.
 - Vyšší míra podrobnosti: podrobnost potřebná ke stanovení podmínek a zmírňujících opatření pro realizaci nebo povolení záměrů OZE v územním opatření.
 - Spolupráce předkladatele s posuzovatelem => zohlednění výsledků vyhodnocení SEA ideálně již v návrhu územního opatření.
- **Návrh a stanovení podmínek a zmírňujících opatření v územním opatření:**
 - **Společné jednání a veřejné projednání.**
 - **Stanoviska dotčených orgánů:**
 - Pokud je dotčený orgán příslušný uplatnit stanovisko k ÚPD, je také příslušný uplatnit stanovisko k územnímu opatření (fakultativně).
 - Obligatorně stanovisko příslušného orgánu a vodoprávního úřadu => nutnost posouzení a zapracování podmínek a zmírňujících opatření podle § 13 a § 14 ZOZE (příroda, lesy, ZPF, voda).

mzp.cz

Územní opatření

- **Příslušný orgán (KÚ) uplatní stanovisko k návrhu územního opatření z hlediska jeho souladu s podmínkami stanovenými jinými právními předpisy pro vydání:**
 - souhlasu se zásahem do významného krajinného prvku podle § 4 odst. 2 ZOPK,
 - povolení odchylného postupu při ochraně volně žijících ptáků podle § 5b odst. 1 ZOPK,
 - povolení výjimky ze zákazu ničit, poškozovat nebo upravovat jeskyně podle § 10 odst. 2 ZOPK,
 - souhlasu k činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz podle § 12 odst. 2 ZOPK,
 - povolení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 56 ZOPK,
 - souhlasu s dotčením zájmů chráněných lesním zákonem podle § 14 odst. 2 lesního zákona.

mzp.cz

Územní opatření

- **+ V rámci stanoviska příslušného orgánu (KÚ) je třeba stanovit také podmínky, při jejichž splnění lze vyhovět žádosti o vydání**
 - souhlasu s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu podle § 9 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu,
 - rozhodnutí o odnětí pozemků plnění funkcí lesa nebo o omezení využívání pozemků pro plnění funkcí lesa podle § 16 lesního zákona.

mzp.cz

Územní opatření

- **Vodoprávní úřad (KÚ) uplatní stanovisko k návrhu územního opatření ve věci skutečností relevantních při rozhodování o výjimce podle § 23a odst. 8 vodního zákona.**
- Podmínky a zmírňující opatření je třeba stanovit, může-li realizace záměrů OZE v akcelerační oblasti vést ke zhoršení stavu nebo ekologického potenciálu útvary povrchové vody nebo stavu útvary podzemní vody nebo ke znemožnění dosažení dobrého stavu nebo dobrého ekologického potenciálu útvary povrchové vody nebo dobrého stavu útvary podzemní vody.

mzp.cz

Územní opatření

• Stanovisko SEA

- Podkladem pro stanovisko SEA je vyhodnocení SEA, stanoviska dotčených orgánů a jejich vypořádání, připomínky veřejnosti a jejich vypořádání (+ popř. mezistátní konzultace).
- Součástí stanoviska mohou být další požadavky na minimalizaci vlivů záměrů OZE v akcelerační oblasti, popř. k posílení pozitivních vlivů (pokud se nedostaly do územního opatření již při zpracování jeho návrhu).
- Stanovisko SEA je nezávazné – jako podle obecné právní úpravy.

mzp.cz

AO vymezená bez územního opatření

• Za stanovených okolností možnost vymežit akcelerační oblast v územním plánu bez územního opatření

- Bezproblémové území => **všechny podmínky lze uvést přímo do ÚP.**
- V územním plánu – akcelerační oblasti místního významu (FVE),
- Posouzení AZ vyloučí dopady záměrů na druhy a stanoviště,
- Záměry nepovedou k zhoršení stavu vod,
- OOP vyloučí významný vliv na lokality soustavy Natura 2000,
- Kapacita AZ jen pro záměry, které nepodléhají EIA.

mzp.cz

Jednotné environmentální stanovisko

=> Na projektové úrovni – zvláštní proces vedoucí k vydání JES...

- Stavebník připraví projekt (záměr OZE) pro povolení stavby tak, aby dodržel podmínky a zmírňující opatření stanovené v územním opatření.
- Příslušný orgán JES **zkontroluje, zda záměr splňuje podmínky a zmírňující opatření podle územního opatření** (ty, které se týkají jeho působnosti).
 - Nesplňuje-li záměr OZE podmínky podle územního opatření => nesouhlasný JES.
- Příslušný orgán JES (ve spolupráci s příslušným úřadem EIA) **ověří, zda záměr OZE nepodléhá EIA** (jen u záměrů EIA).
 - Vyžadováno mezistátní posuzování EIA / vysoká pravděpodobnost neočekávaných významných nepříznivých vlivů na životní prostředí => záměr podléhá EIA (rozhodnutí).

mzp.cz

Jednotné environmentální stanovisko

- **Většina správních úkonů řešených při vymezení akcelerační oblasti se nevydává v rámci JES ani samostatně – podmínky jsou zahrnuty již v územním opatření a jsou tedy pro záměr závazné.**
- **Odchylka 1** – nové skutečnosti – příslušný orgán vydá JES namísto správních úkonů uvedených v § 13 odst. 2 pouze v rozsahu, ve kterém stanoví dodatečné podmínky a zmírňující opatření v reakci na nově zjištěné skutečnosti ve smyslu § 3 odst. 1 a 2 stavebního zákona. Obdobné platí také pro výjimku podle § 23a odst. 8 vodního zákona.
- **Odchylka 2** – odnímání ze ZPF a z PUPFL – v ÚO jen podmínky, které lze při vymezení akcelerační oblasti stanovit – samotný souhlas s odnětím se vydá až v rámci JES (+ stanovení odvodů / poplatků, podmínek rekultivace atd.).

mzp.cz

V čem spočívá usnadnění?

- Výrazně **přibude předem známých podmínek** a tím se oproti současnému stavu rozšíří okruh otázek, které byly vyřešeny již ve fázi územního plánování (při vymezení oblasti) a není tedy nutné řešit je na projektové úrovni.
- Za předpokladu splnění podmínek podle směrnice RED III **nebude nutné provést EIA**.
- Lhůty dle RED III: **Do 12 měsíců** (příp. +6) má být o projektu rozhodnuto.

mzp.cz

mzp.cz

Děkuji za pozornost

Ministerstvo životního prostředí

@mzpcr

@ministerstvo_zp

Ministerstvo životního prostředí

@ministerstvovivotnihoprostredi

Územní opatření – přístup ke zpracování tzv. vyhodnocení SEA

Úvod do problematiky

- Proč?
 - § 8 odst. 2 vládního návrhu zákona o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie (ZOZE) – „Na obsah a strukturu vyhodnocení vlivů územního opatření se použije **přiměřeně** příloha č. 4 stavebního zákona“.
 - návrh možného přístupu orgánu SEA a autorizované osoby
 - návrh do diskuze

mzp.cz

Úvod do problematiky

- Co je akcelerační oblast, účel
 - oblast vymezená za účelem urychlení využití vybraného druhu OZE, ve které se neočekává významný dopad záměrů pro využití OZE na životní prostředí a další chráněné zájmy a ve které se uplatní zvláštní postup pro povolování těchto záměrů
 - jsou již vyhledané na základě přísných kritérií a jsou bez omezujících limitů
 - účelem akceleračních zón je povolovat v nich záměry OZE bez větších potíží pro investora
 - podmínky slouží k zajištění ochrany ŽP v rozsahu podle jiných právních předpisů
 - přednostně směřovat záměry do akceleračních zón – mimo investora výhoda též pro veřejnost, aby rozvoj OZE neblokovala, jelikož půjde o nejvíce vhodné oblasti

mzp.cz

Úvod do problematiky

- Co je územní opatření?
 - *územní opatření je nástrojem územního plánování vydávaným ve formě opatření obecné povahy, jedná se tedy o závazný nástroj*
 - *vydáno současně s ÚPD příslušné úrovně pro každou akcelerační oblast*
 - *stanoví podrobné a specifické podmínky pro danou akcelerační oblast – tj. pravidla a zmírňující opatření, konkretizuje podmínky realizace záměrů OZE v této oblasti*
 - *bude pracovat s výkresem na podkladě katastrální mapy (nebo v měřítku 1 : 5 000 nebo 1 : 10 000), přičemž jeho podrobnost bude na všech třech úrovních ÚPD stejná*
 - *proces pořízení ÚPD bude spojen s procesem pořízení jednotlivých územních opatření (pokud ÚPD vymezuje 6 takových oblastí, pořídí se 6 územních opatření tak, aby každé územní opatření zachytilo specifika každé vymezené oblasti)*

mzp.cz

Úvod do problematiky

- Co je územní opatření?
 - *možnost samostatného pořízení územního opatření, a to zejména v případě, (1) že bylo původní územní opatření zrušeno v přezkumném řízení nebo soudem (kterým nedošlo současně ke zrušení akcelerační oblasti v ÚPD), (2) pokud schvalující orgán při společném pořizování schválí návrh ÚPD, ale zamítne návrh územního opatření pro akcelerační oblast v ní vymezenou (3) anebo na základě přechodných ustanovení*
 - *územní opatření je pro záměry pro využití OZE povolované v akcelerační oblasti závazné, pokud by tedy byl záměr v rozporu s podmínkami nebo zmírňujícími opatřeními stanovenými v územním opatření, nebylo by možné vydat souhlasné JES*

mzp.cz

Úvod do problematiky

- **Obsah územního opatření**
 - *obsahuje druh nebo druhy OZE, pro které se akcelerační oblast vymezuje, převzaté z příslušné ÚPD,*
 - *podmínky a zmírňující opatření pro povolení, provedení nebo užívání záměrů pro využití druhu nebo druhů OZE, pro které je oblast vymezována, sloužící k zajištění ochrany veřejných zájmů podle jiných právních předpisů, včetně podmínek a zmírňujících opatření*
 - *součástí územního opatření je výkres s vyznačením území, kterého se územní opatření týká, v měřítku katastrální mapy nebo v měřítku 1 : 5 000 nebo 1 : 10 000*
 - *součástí odůvodnění územního opatření je informace o rozloze akcelerační oblasti a odhad instalovaného výkonu záměrů pro využití OZE umístitelných v akcelerační oblasti*

mzp.cz

Úvod do problematiky

- **Věcný rozsah podmínek a zmírňujících opatření v územním opatření**
- **Životní prostředí (a veřejné zdraví)**
 - *Obecně ochrana životního prostředí a veřejného zdraví*
 - *§ 2 ZPV, tzn. živočichové, rostliny, ekosystémy, biologická rozmanitost, půda, voda, ovzduší, klima, krajina, přírodní zdroje, (hmotný majetek a kulturní dědictví, veřejné zdraví).*
 - *Natura 2000 – stanoviště*
 - *Nelze-li vyloučit významné vlivy, pak naturové posouzení v rámci SEA*
 - *Ochrana volně žijících ptáků*
 - *Ochrana zvláště chráněných druhů živočichů + rostlin*
 - *Ochrana vod povrchových + podzemních*

mzp.cz

Úvod do problematiky

- Věcný rozsah podmínek a zmírňujících opatření v územním opatření
 - *Obecná ochrana přírody – VKP, krajinný ráz, jeskyně*
 - *Lesy – dotčení zájmů chráněných lesním zákonem*
 - *Odnímání ze ZPF a z PUPFL*
 - *Nepovinně též památné stromy a jejich ochranná pásma*
 - *Jiné*
 - *Jiné plánované využití území, infrastruktura*

mzp.cz

Pořizování územního opatření souběžně s ÚPD

- bude podléhat vyhodnocení SEA dle náležitostí přílohy č. 4 k SZ, konkrétně část II.
- autorizovaná osoba bude při zpracování vyhodnocení SEA postupovat tak, aby byly oba dokumenty posuzovány jako jeden celek, resp. jeden návrh koncepce
- v tomto kontextu se uplatní stávající praxe při zpracování vyhodnocení SEA ke koncepcím, které standardně obsahují několik částí (analytická, návrhová, implementační apod.)
- autorizovaná osoba je při zpracování vyhodnocení SEA adekvátně zohledňuje s ohledem na jejich závaznost a další související faktory

mzp.cz

Pořizování územního opatření souběžně s ÚPD

- autorizovaná osoba musí vyhodnotit jednotlivě všechny podmínky a požadavky uvedené v ÚO a závěrem sdělit, zda jsou navržená opatření dostatečná, pokud nejsou, je možné je zpřísnit/upravit/doplnit
- je zde kladen zvýšený důraz na spolupráci autorizované osoby, pořizovatele a projektanta (v § 8 ZOZE je uveden explicitní odkaz na § 10e odst. 5 ZPV, tzn. nezbytná spolupráce všech aktérů) – viz kapitola 13 „Návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech z hlediska minimalizace negativních vlivů na životní prostředí SEA“ vyhodnocení SEA, kde je třeba uvést, zda, v jakém rozsahu a kam se propsala navržená minimalizační opatření, případně proč se nepropsala apod.)

mzp.cz

Pořizování samostatného územního opatření (bez ÚPD)

- samostatné pořízení ÚO (§ 15 ZOZE) je bez zbytečného odkladu zahájeno poté, co bylo zrušeno územní opatření nebo jeho část v jednom ze 3 dříve prezentovaných případů (nejčastěji půjde zřejmě o případ zrušení na základě přezkumného řízení nebo v řízení před soudem, pokud tímto rozhodnutím nedošlo současně ke zrušení vymezení akcelerační oblasti, pro kterou bylo územní opatření vydáno)
- v případě, že je na základě stanoviska orgánu SEA k potřebě posouzení třeba zpracovat vyhodnocení SEA ÚO, je i přesto nutné dodržet **přiměřeně** obsah a strukturu vyhodnocení SEA dle přílohy č. 4 k SZ (část II.)
- obecně nelze jednoznačně určit, že některé konkrétní kapitoly vyhodnocení SEA nebudou vůbec AO zpracovány (byť by se zdály v případě ÚO nerelevantní), neboť obsah vyhodnocení SEA je stanoven přílohou č. 1 ke směrnici SEA

mzp.cz

Pořizování samostatného územního opatření (bez ÚPD)

- autorizovaná osoba bude muset vždy provést odbornou úvahu o dostatečnosti již zpracovaného vyhodnocení SEA k ÚPD či jeho změně, která navrhuje akcelerační oblasti a již byla schválena, ve vztahu k samostatně předkládanému ÚO
- tuto úvahu provede autorizovaná osoba u každé kapitoly vyhodnocení SEA (např. zda je kapitola zpracována dostatečně ve smyslu jejího věcného naplnění, či je nutné jej aktualizovat, zda jsou navržená opatření k minimalizaci dostatečná či je nutná jejich úprava či doplnění atd.)

mzp.cz

Pořizování samostatného územního opatření (bez ÚPD)

- na základě tohoto postupu bude zřejmé, které kapitoly z přílohy č. 4 (část II.) k SZ zůstanou pro vyhodnocení SEA k ÚO relevantní a bude nezbytné je dále rozpracovat v návaznosti na konkrétní návrh ÚO
- rovněž i při těchto úvahách je kladen zvýšený důraz na spolupráci autorizované osoby, pořizovatele a projektanta (v § 8 ZOZE je uveden explicitní odkaz na § 10e odst. 5 ZPV, tzn. nezbytná spolupráce všech aktérů) viz např. kapitola 13 „Návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech z hlediska minimalizace negativních vlivů na životní prostředí SEA“ vyhodnocení SEA, kde je třeba uvést, zda, v jakém rozsahu a kam se propsala navržená minimalizační opatření, která autorizovaná osoba navrhla s cílem minimalizovat zjištěné potenciální negativní vlivy (či posílit pozitivní), případně proč se nepropsala do ÚO apod.)

mzp.cz

Stanovisko SEA

- stanovisko SEA bude moci být po příkladné spolupráci vydáno v ideálním případě zcela bez požadavků
- pokud bude stanovisko SEA obsahovat požadavky na úpravu ÚPD či ÚO, mohlo by to znamenat pro pořizovatele provést též podstatnou úpravu návrhu, spolupráce ve smyslu zohlednění požadavků z vyhodnocení SEA, resp. rovnou při zpracování vyhodnocení SEA do ÚPD či ÚO je tedy velmi důležitá
- za předpokladu dobře provedené spolupráce orgán SEA nebude muset vydávat stanovisko s množstvím požadavků, neboť návrh územního opatření a ÚPD je již bude obsahovat a budou tedy již součástí koncepce, což je mj. smyslem nejen procesu SEA u tohoto návrhu zákona

mzp.cz

Stanovisko SEA

- pro účely vydání stanoviska SEA podle § 100 SZ se územní opatření a související územně plánovací dokumentace považují za jednu koncepci, dotčený orgán tedy vydá jedno stanovisko, ve kterém se vyjádří z pohledu vyhodnocení vlivů na ŽP a VZ jak k ÚPD, tak k ÚO
- orgán SEA bude tedy vydávat jediné stanovisko SEA, nicméně jeho výrok může být dle potřeby rozdělen na více částí, na část k ÚPD a na část k ÚO
- jediný výrok může tedy obsahovat jak souhlas k ÚPD, tak i k územnímu opatření
- nebo souhlas jen „k něčemu“ a stanovisko tak bude celkově indiferentní plus uvede požadavky na doplnění ÚPD nebo ÚO
- závěry posuzování se musí vztahovat jak k ÚPD, tak i k ÚO (či jednotlivým ÚO)

mzp.cz

Závěr

- cílem je vytvořit stručné metodické doporučení na základě představeného návrhu včetně zohlednění Vašich relevantních připomínek

mzp.cz

mzp.cz

Otázky? Diskuze.

Ministerstvo životního prostředí

@mzpcr

@ministerstvo_zp

Ministerstvo životního prostředí

@ministerstvovivotnihoprostredi

Děkujeme za pozornost

Ministerstvo životního prostředí

@mzpcr

@ministerstvo_zp

Ministerstvo životního prostředí

@ministerstvovivotnihoprostredi

Monitoring dle § 10h ZPV ve vztahu k ÚPD

Ministerstvo životního prostředí

Legislativní ukotvení – směrnice SEA

- Čl. 10 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES o posuzování některých plánů a programů na životní prostředí (tzv. směrnice SEA):

„Členské státy monitorují významné vlivy plánů a programů na životní prostředí, aby mimo jiné včas zjistily nepředpokládané negativní dopady a aby byly schopny učinit vhodná nápravná opatření.“

mzp.cz

Legislativní ukotvení – zákon o posuzování vlivů na ŽP

- § 10h odst. 1 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále také „ZPV“):

„(1) Předkladatel je povinen zajistit sledování a rozbor vlivů schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví. Pokud zjistí, že provádění koncepce má nepředvídané významné negativní vlivy na životní prostředí nebo veřejné zdraví, je povinen zajistit přijetí opatření k odvrácení nebo zmírnění takových vlivů, informovat o tom příslušný úřad a dotčené orgány a současně rozhodnout o změně koncepce.“

- § 10g odst. 5 písm. e) ZPV:

„(5) Předkladatel je povinen zveřejnit schválenou koncepcí včetně prohlášení, které obsahuje zejména

e) informaci o přijatých opatřeních pro zajištění sledování a rozboru vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví podle § 10h.“

- ve spojení s § 10i odst. 1 ZPV.

mzp.cz

Legislativní ukotvení – stavební zákon

- § 16 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále také „SZ“):

„Obec a kraj soustavně sledují uplatňování jimi vydané územně plánovací dokumentace a vyhodnocují je podle tohoto zákona. Dojde-li ke změně podmínek, za kterých byla územně plánovací dokumentace vydána, pořídí změnu příslušné územně plánovací dokumentace.“

- § 106 odst. 1 SZ:

„(1) Pořizovatel nejpozději do 4 let od vydání územně plánovací dokumentace, s výjimkou regulačního plánu, a poté pravidelně nejméně jednou za 4 roky vyhodnotí uplatňování územně plánovací dokumentace.“

- a s tím související § 107 odst. 2 písm. d) SZ:

„(2) Zpráva o uplatňování obsahuje zejména

d) vyhodnocení vlivů uplatňování územně plánovací dokumentace na udržitelný rozvoj území z hlediska jejich možných nepředvídaných dopadů, včetně potřeby opatření na jejich odvrácení, zmírnění nebo kompenzaci,“

mzp.cz

Vyhodnocení vlivů uplatňování ÚPD na ŽP

- Provádění monitoringu možných vlivů ÚPD v okamžiku jejího uplatňování/ realizace s cílem odhalit nepředvídané významné negativní vlivy a včas je eliminovat či minimalizovat efektivními opatřeními.
- Využívá se postup a ukazatele navržené v rámci vyhodnocení dané (změny) ÚPD na životní prostředí, tzv. vyhodnocení SEA - při navrhování monitoringu je proto zásadní spolupráce AO a pořizovatele - a stanovené v tzv. prohlášení podle § 10g ZPV, jež je součástí odůvodnění ÚPD.
- Pomocí stanovených indikátorů se sledují složky ŽP, které by mohly být uplatňováním ÚPD negativně ovlivněny.
- Monitoring, resp. sledování a rozbor vlivů a příp. přijetí opatření, zajišťuje pořizovatel, je však doporučena spolupráce s AO (pokud možno s tou, která dříve monitoring navrhla).

mzp.cz

Jsou-li identifikovány nepředvídané významné negativní vlivy – zákon

• § 10h ZPV:

„(1) Předkladatel je povinen zajistit sledování a rozbor vlivů schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví. Pokud zjistí, že provádění koncepce má nepředvídané významné negativní vlivy na životní prostředí nebo veřejné zdraví, je povinen zajistit přijetí opatření k odvrácení nebo zmírnění takových vlivů, informovat o tom příslušný úřad a dotčené orgány a současně rozhodnout o změně koncepce.“

„(2) Dotčené orgány v rámci své působnosti podle zvláštních právních předpisů sledují vlivy schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a jsou oprávněny podat podnět ke změně koncepce, nelze-li v dohodě s předkladatelem nepředvídané významné negativní vlivy podle odstavce 1 odvrátit nebo zmírnit jinak.“

mzp.cz

Jsou-li identifikovány nepředvídané významné negativní vlivy – praxe

- Vždy je třeba podniknout kroky k odstranění nebo zmírnění nově zjištěného významného negativního vlivu = zajistit realizaci efektivního a přiměřeného opatření.
- Opatření lze přitom realizovat pouze na úrovni navazujících řízení, tedy na úrovni povolování záměru nebo v oblasti činnosti dotčených orgánů, aniž by bylo třeba přijímat změnu ÚPD.
- Avšak pokud je třeba aplikovat opatření, které ÚPD vylučuje, je nutná změna ÚPD.
- To znamená, že v první řadě je třeba přijmout efektivní opatření k minimalizaci nebo odvrácení negativního vlivu, a pokud toto ovlivní koncepční úroveň, je třeba zároveň zajistit i změnu ÚPD.
- V případě zjištění nepředvídatelných významných negativních vlivů a jejich eliminace/zmírňování je nutná spolupráce na několika úrovních (projektová - koncepční, pořizovatel - dotčený orgán - investor...)

mzp.cz

Shrnutí

- Navrhnout a stanovit skutečně proveditelný monitoring – nutná spolupráce AO a pořizovatele (lze využít data sledovaná v ÚAP i přidat nové vhodné ukazatele).
- Řádně provádět nastavený monitoring, důsledně vyhodnocovat data – vhodná spolupráce s AO (např. při určování významnosti identifikovaných nepředvídaných vlivů).
- Určit a zajistit vhodná efektivní opatření pro eliminaci či zmírnění identifikovaných vlivů – posoudit, zda je realizace těchto opatření v souladu s předmětnou ÚPD, či vyžaduje její změnu.
- Vše podrobně popsat a zdůvodnit ve Zprávě o uplatňování – tj. postup monitoringu, vyhodnocení získaných dat, nutnost opatření, příp. jejich popis, nutnost změny ÚPD.

mzp.cz

Doplnění? Dotazy?

Ministerstvo životního prostředí

@mzpcr

@ministerstvo_zp

Ministerstvo životního prostředí

@ministerstvozivotnihoprostredi

Potenciální přeshraniční vlivy na sousední kraje, co s tím?

Negativní vlivy ÚPD na ŽP či VZ na území sousedního kraje/obce

- ÚPD se vydává pouze pro dané území; nemůže řešit sousední území, protože schvalující orgán nemá k sousednímu území pravomoc.
- Dále v ÚPD nelze nastavit požadavek procesního charakteru (např. spolupráci).
- Fakt, že navržené řešení má významný vliv za hranicemi řešeného území, svědčí pro to, že jde o záležitost hierarchicky vyššího významu, než jaký přísluší řešit dané ÚPD.
- Je potřeba přednostně hledat takové řešení, které umožní vliv na sousední území vyloučit či zmírnit opatřením na řešeném území.
 - Pokud toto není možné...

mzp.cz

Není-li možné zmírnit vlivy v rámci posuzované ÚPD

- Zavést v řešené ÚPD časovou podmíněnost provádění změn v území (např. § 81 odst. 6 SZ), která umožní využití určité plochy v řešeném území až po splnění určité podmínky mimo řešené území. (např. až po zkapacitnění čistírny odpadních vod v sousední obci, po výstavbě obchvatu sousední obce, apod.). Toto dává smysl jen v situaci, kdy je všeobecně známo, že mimo řešené území se taková investice skutečně připravuje.
- Krajní případ: nadřízený orgán si ve stanovisku podle § 101 SZ vymíní, že předmětná záležitost nebude součástí dané ÚPD, ale bude ji řešit on sám v nadřazené ÚPD z důvodu zajištění koordinace využívání území s ohledem na širší územní vztahy.

mzp.cz

Doplnění? Dotazy?

Ministerstvo životního prostředí

@mzpcr

@ministerstvo_zp

Ministerstvo životního prostředí

@ministerstvozivotnihoprostredi

Návrh Zprávy o uplatňování
neobsahuje návrh zadání, co
s tím?

Návrh Zprávy o uplatňování neobsahuje návrh zadání, co s tím?

- Ve stavebním zákoně (§ 107 odst. 3) je uvedeno, že „**Vyplyne-li z vyhodnocení podle odstavce 2 písm. e) potřeba pořízení změny územně plánovací dokumentace nebo nové územně plánovací dokumentace, je součástí zprávy o uplatňování návrh zadání změny územně plánovací dokumentace (dále jen „zadání změny“) nebo návrh zadání. Na projednání a schválení návrhu zprávy o uplatňování, návrhu zadání změny nebo návrhu zadání, jsou-li jejím obsahem, se použijí § 88 až 90 obdobně.**“
- Tzn. Zpráva o uplatňování může vyústit ve tři závěry:

ÚPD není nyní
potřeba měnit

Je potřeba pořídit
změnu ÚPD

Je potřeba
zpracovat zcela
novou ÚPD

mzp.cz

Návrh Zprávy o uplatňování neobsahuje návrh zadání, co s tím?

- V případě, že je potřeba pořídit změnu územně plánovací dokumentace, je součástí zprávy o uplatňování návrh zadání změny.
- Pokud je potřeba pořídit novou územně plánovací dokumentaci, je součástí zprávy o uplatňování návrh jejího zadání.
- Na projednání a schválení návrhu zprávy o uplatňování, obsahujícího v uvedených případech návrh obsahu změny nebo návrh zadání nové dokumentace, se použijí obdobně § 88 až 90, které se týkají zveřejnění zprávy, jejího zaslání orgánům, určení, zda musí být zpracováno vyhodnocení vlivů, uplatňování vyjádření a podnětů, upravení návrhu zprávy a jejího schválení.

mzp.cz

Návrh Zprávy o uplatňování neobsahuje návrh zadání, co s tím?

- V případě, že návrh zprávy o uplatňování neobsahuje návrh zadání změny ani návrh zadání, postupuje se podobně jako v jiných případech, kdy je při projednávání ÚPD obeslán určitý dotčený orgán, který dojde k závěru, že jím hájený veřejný zájem není dotčen. To znamená, že „orgán Natura“ a „orgán SEA“ vyjádří tuto skutečnost ve svém stanovisku podle § 89 odst. 2 a 3 NSZ.
- Dotčené orgány se rovněž vyjádří ke správnosti a úplnosti kapitoly zprávy o uplatňování podle § 107 odst. 2 písm. d) NSZ:

„d) vyhodnocení vlivů uplatňování územně plánovací dokumentace na udržitelný rozvoj území z hlediska jejich možných nepředvídaných dopadů, včetně potřeby opatření na jejich odvrácení, zmírnění nebo kompenzaci,“

mzp.cz

mzp.cz

Doplnění? Dotazy?

Ministerstvo životního prostředí

@mzpcr

@ministerstvo_zp

Ministerstvo životního prostředí

@ministerstvovivotnihoprostredi

Stanovisko SEA a podstatná úprava návrhu, co mohou mít společného?

Ministerstvo životního prostředí

Stanovisko SEA a podstatná úprava návrhu, co mohou mít společného?

- Podstatná úprava návrhu je upravena v novém stavebním zákoně – ustanovení § 103.
- Rozhodující je, zda „požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska ke koncepci“, resp. jejich „zohlednění“ má charakter podstatné úpravy nebo nikoliv. Podstatná úprava je nově definována v § 103 odst. 1 NSZ: *...jsou nově negativně dotčeny veřejné zájmy nebo v případě územního plánu nebo regulačního plánu negativně dotčeno vlastnictví pozemků a staveb a dotčený orgán ani vlastník neměli možnost k upravené dokumentaci uplatnit stanovisko nebo připomínku (dále jen „podstatná úprava“)*..
- Pokud tedy požadavky stanoviska SEA vyvolají tuto podstatnou úpravu, je pořizovatel povinen vypsát nové projednání. To se však koná pouze „v rozsahu podstatné úpravy“, resp. již dohodnuté se nezpochybňuje.

mzp.cz

Stanovisko SEA a podstatná úprava návrhu, co mohou mít společného?

- Pro předcházení opakovaného veřejného projednání je nutné zpracovat minimalizační opatření přímo do návrhu ÚPD, resp. výroku již před společným jednáním, resp. před zveřejněním a oficiálním projednáváním návrhu ÚPD či jeho změny.
- Klíčová je včasná a průběžná spolupráce autorizované osoby s pořizovatelem a projektantem, tedy ex-ante posouzení a tím maximalizace procesu SEA, jak MŽP opakovaně vede; důraz procesu SEA je tedy vhodně přesouván mj. i s ohledem na expertní charakter obsahové stránky stanoviska SEA.
- Nedostatečná spolupráce vede k nezpracování minimalizačních opatření do samotného návrhu ÚPD pro společné jednání, vydáním stanoviska SEA s požadavky, které mohou mít charakter podstatné úpravy a riziku opakovaného veřejného projednání.
- Důsledné je zapojení všech aktérů a zajištění toho, aby minimalizační opatření z vyhodnocení SEA byla dostatečně zpracována a projednána již v rámci společného jednání.

mzp.cz

5. bod VVURÚ – Návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech z hlediska vyváženosti vlivů na životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel území

5. bod VVURÚ – Návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech z hlediska vyváženosti vlivů na životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel území

- Tento bod VVURÚ může zpracovávat projektant ÚPD. Zpracování celého „vyhodnocení“ však může být zadáno specializované firmě, a to buď projektantem, nebo přímo pořizovatelem. To záleží na organizaci celého postupu pořizování, za niž je zodpovědný pořizovatel.
- Cílem zpracování tohoto bodu je odstranit nebo zmírnit potenciální negativní vlivy změn v území, pro které jsou vymezeny plochy a koridory.
- Podkladem je především příloha č. 4 ke stavebnímu zákonu, II., bod 13 „Návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech z hlediska minimalizace negativních vlivů na životní prostředí“, a také zjištění z vyhodnocení předpokládaných vlivů navrhovaného řešení na udržitelný rozvoj území, kde mohou být předpokládány různé střety, disproporce a rizika v území, které navržené řešení dostatečně nezmírnilo nebo neodstranilo (nikoliv z důvodu zanedbání).
- Navržením vhodných požadavků na rozhodování mají být tyto vlivy zmírněny nebo odstraněny.

mzp.cz

mzp.cz

Doplnění? Dotazy?

Ministerstvo životního prostředí

@mzpcr

@ministerstvo_zp

Ministerstvo životního prostředí

@ministerstvovivotnihoprostredi

Děkujeme za pozornost

Ministerstvo životního prostředí

@mzpcr

@ministerstvo_zp

Ministerstvo životního prostředí

@ministerstvovivotnihoprostredi

Zaslané dotazy

V návrhu aktualizace ZÚR se vymezuje koridor pro stavbu silnice I. třídy (obchvat obce), pro kterou již bylo vydáno pravomocné stavební povolení a ke všemu již byla zahájena její výstavba. Jakým způsobem by měla AO přistupovat k hodnocení vlivů tohoto koridoru?

Jedná se skutečně o zvláštní případ. Pokud by např. v posouzení SEA byl pro koridor stanoven významně negativní vliv a byla navržena změna jeho vymezení nebo dokonce úplné zrušení, nebude to mít žádný vliv na vydané pravomocné stavební povolení a ta výstavba normálně poběží dále. Minimálně složkové hodnocení vlivů takového koridoru se zdá naprosto zbytečné.

Odpověď – AO by měla v rámci samotného hodnocení vzít v úvahu uvedenou skutečnost/i, tzn. uvést všechny tyto relevantní informace do vyhodnocení SEA, resp. konkrétně to uvést při hodnocení tohoto koridoru, to považujeme za stěžejní; lze převzít i hodnocení z EIA např., pakliže se s tím posuzovatel ztotožňuje (ZPV umožňuje – obdobné použití § 10b odst. 2 a 3 ZPV). Na základě toho se domníváme, že -2 vlivy s návrhem uvedených změn by měly být spíše nepravděpodobné, pakliže bude AO brát v potaz již uskutečněná navazující řízení, která rozhodně měla ošetřit zjištěné vlivy (rovněž vlivy na úrovni záměru/povolení stavby nemusejí být již takového charakteru ve vazbě na daleko konkrétnější měřítko, než se na úrovni ZÚR zdají...).

AO též může prvotní hodnocení provést bez přihlédnutí k uvedeným skutečnostem (ve vazbě na obecnější měřítko mohou být identifikovány např. zmíněné -2 vlivy viz výše), nicméně potom by měla udělat krok 2, a to přihlédnout i k těm dalším skutečnostem. Ve vazbě na to by tedy teoreticky mělo dojít k úpravě původně uvedené míry vlivu. Ten myšlenkový pochod AO by měl být samozřejmě v tom vlastním hodnocení uveden, aby bylo zřejmé, proč dochází k ponížování původního vlivu, ke kterému by za normálních okolností nemělo docházet.

Téma, které bych ocenila rozebrat na poradě, je § 10g zákona 100/2001 Sb., a to v tom smyslu, v jakém případě vydá příslušný úřad nesouhlasné stanovisko k SEA. Stanovisko je nazvané „stanoviskem k posouzení vlivů provádění koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví“, avšak dále jen „stanoviskem ke koncepci“. To pokládám za zavádějící – příslušný úřad tedy nesouhlasným stanoviskem vyjádří nesouhlas s vlastním návrhem koncepce nebo se způsobem posouzení a závěry posouzení vlivů? A dále, pokud je vydáno nesouhlasné stanovisko, jaké to má důsledky? Zákon sice v odst. 4 hovoří jasně, ale stává se, že by byla koncepce schválena i přes nesouhlasné stanovisko?

Odpověď – Obecně lze říci, pakliže se orgán SEA domnívá, že vyhodnocení SEA obsahuje nějaké vady v rámci posouzení, je nutné, aby to bylo rozporováno v příslušné fázi pořizování ÚPD. Nelze na tuto skutečnost upozorňovat až při žádosti o vydání stanoviska SEA. To samé platí u obecných koncepcí, kdy je nutné takové vyhodnocení SEA vrátit k dopracování či přepracování, než bude rozesláno spolu s návrhem koncepce ke zveřejnění a vyjádření. Tzn. neměl by se v rámci stanoviska SEA rozporovat způsob posouzení a jeho závěry.

Co se týká § 10g ZPV:

(4) Bez stanoviska ke koncepci nemůže být koncepce schválena. Předkladatel je povinen zohlednit požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska ke koncepci, popřípadě pokud toto stanovisko požadavky a podmínky obsahuje a do koncepce nejsou zahrnuty nebo jsou zahrnuty pouze zčásti, je předkladatel povinen svůj postup odůvodnit.

Toto ustanovení uvádí, že nemůže být schválena koncepce bez stanoviska SEA. Nikoliv, že nemůže být schválena koncepce s nesouhlasným stanoviskem SEA. Rovněž z druhé věty lze dovést, že stanovisko SEA je vlastně nezávazného charakteru. Nesouhlasné stanovisko je vlastně jakýmsi ukazatelem, že by předkladatel neměl chtít uvedenou koncepci schválit (pakliže bylo stanovisko vydáno na základě -2 vlivů na ŽP a VZ). Pakliže bylo vydáno na základě -2 vlivu na předmět ochrany EVL či PO nebo jejich celistvost, musí být učiněny příslušné kroky dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (hledání dalších variant, které nebudou mít -2 vliv, případně nejmenší možný -2 – tyto varianty musí být rovněž v procesu SEA posouzeny, tzn. AO musí na vyhodnocení takového vlivu upozornit předkladatele/požizovatele (zpracovatele koncepce/projektanta), dále musí převážit naléhavý důvod převažujícího veřejného zájmu před ochranou přírody a krajiny a musí být stanovena kompenzační opatření; pouze po splnění takových náležitostí lze schválit koncepci s -2 vlivem na N2000 – důraz je tedy kladen na intenzitu vlivu, nikoliv, zda je stanovisko nesouhlasné – je však metodicky vedeno, že v takových případech by mělo být vydáno stanovisko SEA nesouhlasného charakteru.

(2) Příslušný úřad může ve svém stanovisku vyjádřit nesouhlas s návrhem koncepce z hlediska možných negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, dále může navrhnout jeho doplnění, popřípadě navrhnout kompenzační opatření a opatření ke sledování vlivů provádění koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví.

Je tedy zřejmé, že orgán SEA nesouhlasí s koncepcí ve vazbě na zjištěné významné negativní vlivy, ať už se jedná o ŽP, VZ či N2000.

Další důležitá informace k tomuto tématu:

U pořizování ÚPD, resp. v rámci žádosti o vydání stanoviska SEA je možné, že v uvedených podkladech naleznete nesouhlasná stanoviska DO bez vyřešení případných rozporů. V takovém případě by nejprve mělo dojít k vyřešení tohoto/těchto rozporu/ů, k vypořádání stanovisek DO a příslušný úřad by měl před vydáním stanoviska SEA vědět, jestli došlo k nějaké dohodě mezi pořizovatelem a daným DO, či jak dopadlo řešení rozporů. Existuje také možnost zpětvzetí žádosti o stanovisko a vyčkat, až budou k dispozici všechny podklady. Příslušný úřad by neměl přistoupit k vydání stanoviska, pokud nemá všechny podklady, tj. i informace o tom, zda a jak se řeší takovýto rozpor. Pořizovatel by měl přistoupit na tento postup, protože se může stát, že pak od příslušného úřadu obdrží nesouhlasné stanovisko. Pokud na to nepřistoupí, příslušný úřad musí zvážit, co DO rozporují, a na základě tohoto a všech dalších vyjádření/připomínek rozhodnout, co uplatnit ve stanovisku SEA a řádně to odůvodnit. Pokud však nechce vydat nesouhlasné stanovisko SEA, měl by se snažit nějak ošetřit nesouhlasy DO vhodnými požadavky.

Zda a v jakém rozsahu by se měli v rámci SEA nového územního plánu posuzovat plochy a koridory převzaté z nadřazené schválené ÚPD (ZÚR, případně ÚRP)? Setkal jsem se nedávno s výkladem, který z ustanovení § 55 odst. 3 věta třetí „Vyhodnocení vlivů změny ÚP na udržitelný rozvoj území se při uvedení ÚP do

souladu s ÚPD kraje nebo s ÚRP nezpracovává.“ dovozuje, že ani při zpracování nového ÚP není nutné tyto plochy a koridory posuzovat.

Ptám se proto, že tento výklad je v rozporu s mými dosavadními zkušenostmi.

Odpověď – Domníváme se, že koncepci je nezbytné hodnotit jako celek. Tzn. nelze nový ÚP rozdělit na části, které vlastně chceme hodnotit a které naopak hodnotit nechceme. Nadto se domníváme, že ani u změn ÚPD, které budou obsahovat pouze přebíraný koridor či plochu z nadřazené ÚPD je automaticky platné, aby příslušný orgán SEA nepožadoval zpracování VVURÚ. Podstatné je rozlišit, zda přebíraný koridor či plocha se dále zpřesňuje (což je smysl územního plánování) a rovněž musí být důkladně zvaženo, zda skutečně vyhodnocení SEA nadřazené ÚPD, které je při posuzování vlivů omezeno určitým měřítkem, dostatečně vyhodnotilo všechny zjištěné (významně) negativní vlivy a náležitě je ošetřilo (výrok nadřazené ÚPD není mnohdy zjištěné potenciální negativní vlivy schopen ošetřit, resp. adekvátně zapracovat), resp. zda nemohou být např. v územním plánu vyhodnoceny takové potenciální (významné) negativní vlivy na ŽP, VZ, N2000, které nemohly být ve vazbě na obecnější měřítko dříve adekvátně vyhodnoceny.

Pakliže bude docházet skutečně např. jen k přebírání koridoru (šíře 200 m) z nadřazené ÚPD do nižší ÚPD se stejnou šíří a v řešeném území se např. neobjevily žádné nové limity využití území, domníváme se, že zde lze aplikovat ustanovení § 112 odst. 1 věta třetí, tedy není důvod, aby orgán SEA požadoval zpracování VVURÚ.

K navrhovaným tématům:

- **jaké mezinárodní a unijní koncepce a strategie mají být zohledněny při posuzování SEA;**

Odpověď – Takové, ke kterým má koncepce vztah a následně, které obsahují cíle ochrany životního prostředí. Nemyslíme si, jak jsme již říkali na minulých poradách, že by měl být vytvářen nějaký seznam, protože by byl každou chvíli neaktuální. Posuzovatel jako osoba s autorizací by měla mít neustálý přehled o takovém vývoji a neměla by chtít, aby tento úkon za ni dělali jiní. Zároveň příslušný orgán SEA v rámci stanoviska k potřebě posouzení může rovněž přímo požadovat vyhodnocení souladu s určitými koncepcemi, které přímo uvede, tudíž AO bude vědět, jaké koncepce určitě neopomenout.

- **monitorovací ukazatele (problematické hledání ukazatelů, které by indikovaly změny v území (kontinuálně sledované jevy);**
 - **posílám dovysvětlení mého dotazu, který se týkal monitorovacích ukazatelů.**
 - **Při stanovení monitorovacích ukazatelů se AO snaží najít indikátory, které jsou obsaženy v ÚAP nebo jsou sledovány odbornými pracovišti (ČHMÚ, VÚV, ČSÚ apod.). Myslím, že není možné požadovat od investora/obce zajištění sledování nových indikátorů.**
 - **Velmi často je hledání vhodného ukazatele, který je dlouhodobě sledován poměrně složité. Pro AO by bylo užitečné, pokud by existoval katalog indikátorů využitelný v procesu EIA i SEA.**

Odpověď – Samozřejmě vnímáme, že je zásadní navrhnout takové indikátory, které jsou v praxi měřitelné, resp. sledovatelné. Nicméně, jestli AO navrhne takový indikátor, který je v praxi sledovatelný, měl by pořizovatel na to přistoupit. I v takových případech musí probíhat náležitá spolupráce s pořizovatelem, protože navrhnout takové monitorovací ukazatele, které pro budoucí monitoring nebudou využitelné, je proti smyslu procesu SEA, resp. nelze adekvátně zajistit následné plnění § 10h ZPV.

Určitě takový katalog nemůže zajistit MŽP, jelikož proces SEA je integrován do stavebního zákona a zmíněný monitoring je v kompetenci pořizovatelů. Dotaz byl rovněž předán na MMR.

Odpověď MMR – Ani MMR se necítí být kompetentní k tomu sestavit takový seznam indikátorů. Nicméně souhlasí s tím, že pokud existuje rozumný indikátor, podle kterého lze očekávat, že bude měřit to, co by měřit měl, respektive bude postihovat tu hodnotu, kterou chceme sledovat, a zároveň jsou k dispozici data, tak určitě takový indikátor lze navrhnout, resp. nahlásit MMR, aby byl zapracován do ÚAP.

- **je legitimní požadavek orgánu posuzování vlivů na zpracování biologického hodnocení ve vymezených zastavitelných plochách/koridorech. Nepřesahuje tento požadavek „měřítko“ strategického posuzování?**

Odpověď – Hodnocení dle § 67 ZOPK je samozřejmě spjato s projektovou úrovní. Nedokážeme si představit, že je toto hodnocení požadováno, jelikož H67 probíhá zjednodušeně řečeno na úrovni konkrétních druhů a SZ jasně určuje, že nemá být překračována podrobnost, než která je určena příslušné ÚPD, která se pořizuje. Domníváme se, že je to i mimo podrobnost ÚP. S H67 by měl náležitě pracovat proces EIA (může být jeho součástí), pakliže je toto hodnocení vyžadováno. Nadto § 67 odst. 3 ZOPK jasně uvádí:

Hodnocení podle odstavce 1 je součástí žádosti o vydání povolení, souhlasu či závazného stanoviska podle tohoto zákona. Hodnocení investor předloží také v elektronické podobě.

MMR potvrdilo názor MŽP.

Dovolují si vznést podnět k této poradě týkající se předání informací k připravovaným aktualizacím metodických doporučení pro hodnocení obecných koncepcí, stejně tak i koncepcí ÚPD.

Bylo by možné předat stručnou informaci pro účastníky ohledně stavu přípravy těchto aktualizací, případně zmínit nejzásadnější oblasti, kterých se aktualizace metodik bude týkat.

Odpověď – Věříme, že začátkem příštího roku bude vydán jak manuál k obecným koncepcím, tak tzv. minimanuál uvádějící jednotlivé náležitosti kapitol vyhodnocení SEA k ÚPD.

V uplynulém měsíci jsme připravovali Vyhodnocení SEA 9. změny Zásad územního rozvoje Ústeckého kraje, která se týkala regulace velmi vysokých větrných elektráren ve specifické oblasti Krušné hory. Toho Vyhodnocení má nyní v rukou Zadavatel společně s celou dokumentací 9. Změny a čekáme na reakce a připomínky. Možná, že by to mohlo být někdy příště tématem, jakmile se to dostane k Vám (obsahem SEA je i vypořádání se s požadavky ze stanoviska MŽP).

Odpověď MŽP:

Odpověď – Náležitosti vyhodnocení SEA jsou na programu dnešní porady SEA. Případně můžete navrhnout téma na program další porady, pakliže uznáte za vhodné.

Ohledně obecných postřehů, zkušeností při vyhodnocení SEA pro územní plány/změny územních plánů:

- **Zbytečná SEA: Zadání, resp. Zpráva o uplatňování (vytváří pořizovatel ve spolupráci s určeným zastupitelem) je zbytečně „široce“ napsána. Do Zadání proniknou požadavky, které svým rámcem zakládají předpoklad pro nutnost SEA, nicméně obec je v rozsahu daném Zadáním nepotřebuje a při řešení v návrhu ÚP či ZÚP se ukáže, že by SEA potřebná nebyla.**

Nicméně SEA se už zpracovat musí a pro obec to má dopad to, že ji to stojí víc a zabere více času. Řešením je lépe zpracovat Zadání, resp. lépe konkretizovat.

Odpověď – Ano, na tuto skutečnost upozorňujeme jednotlivé pořizovatele opakovaně. Souhlasíme, že je nezbytné konkretizovat zadání či je případně nutné znovu oslovit orgán SEA, a to opět ve fázi zadání/zprávy, aby takový proces SEA neproběhl zbytečně.

Jako příklad uvádíme sdělení, které píšeme pořizovateli k obecným Zprávám o uplatňování...:

Zprávě je třeba vytknout její „obecnost“, ve které je jejím zpracovatelem odkazováno na prověřování a případné změny ploch a koridorů, kde proběhne nejprve prověření a až na základě tohoto šetření případné vymezení v návrhu Změny č. XX ZÚR XX. Není tedy jasné, zda bude Změna č. XX ZÚR XX obsahovat vymezení předmětných ploch a koridorů, či nikoli. Obecně platí, že na základě takto zpracované Zprávy nemá orgán SEA a ani orgán ochrany přírody dostatek informací pro následné validní rozhodnutí, zda je pro připravovanou Změnu č. XX ZÚR XX nezbytné zajistit tzv. proces SEA včetně případného naturového posouzení. Takový postup se však nejeví jako optimální a proces SEA je v takovém případě formalizován bez jakékoliv přidané hodnoty. Z tohoto důvodu není žádoucí, aby Zpráva byla toliko obecná, mj. převážně odkazovala na prověření různých aktivit, které se však mohou, ale nemusí do návrhu změny ZÚR XX vůbec dostat. Tzn. může být např. vydáno stanovisko orgánu ochrany přírody s nevyhloučeným významným vlivem na EVL či PO ve vazbě na prověřovaný koridor či plochu, která se však do návrhu koncepce nakonec nedostane, nicméně pořizovatel by měl i tak nechat zpracovat tzv. naturové posouzení, resp. vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území právě ve vazbě na aktivitu, která není skutečně navrhována, což je mj. v rozporu se zásadou hospodárnosti (§ 6 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů), což může být také případ této změny.

Odpověď MMR – MMR souhlasí s odpovědí MŽP. Ztotožňuje se s tím, že zadání, respektive zpráva o uplatňování by měla být napsána dostatečně konkrétně, aby bylo jasné, co se v území vlastně požaduje změnit nebo prověřit. A dalším důvodem je i to, aby nebylo zbytečně požadováno zpracovat vyhodnocení SEA, aniž by k tomu byl důvod. MMR ve smyslu uvedeného pořizovatele metodicky vede. Pořizovatelé, aby mohli samostatně pořizovat, tak musí absolvovat kurz zkoušek odborné způsobilosti, který MMR pořádá ve spolupráci s Fakultou architektury a s Fakultou stavební ČVUT a v rámci tohoto kurzu si vyzkouší sami napsat zadání ÚPD, a to tak, aby bylo smysluplné, dostatečně konkrétní,

a právě bez obecných formulací, které jsou zmíněny v uvedeném dotazu. Pokud jsou přebírány požadavky z PÚR, např. republikové priority, tak pořizovatel musí být schopný takový obecný požadavek přetransformovat a v zadání uvést, co to pro obec, resp. řešení ÚP znamená. A všechny tyto dovednosti se za MMR snažíme budoucím pořizovatelům, kteří musí samozřejmě složit nejprve zkoušku, předat. Můžeme se zkusit zamyslet, co bychom pro to mohli do budoucna udělat ještě více, nicméně v tento okamžik je to v zásadě vše.

- **Vlastní hodnocení dokumentace SEA je co do času tak i financí záležitostí rozsahu, tj. množství vymezovaných záměrů, zda tyto generují možné kumulativní či synergické vlivy atd. Hodnocení „jednoduché“ změny je záležitostí 2 měsíců, u složitějších změn, kdy je potřeba širšího kolektivu to může být i déle jak 9 měsíců.**

Rozhodně je taky pro délku zpracování SEA rozhodující, zda projektant řešení konzultuje s hodnotitelem již v průběhu prací na návrhu, a nikoliv až když má návrh hotový.

Odpověď – Děkujeme za informaci. Jak opakovaně instruuje, spolupráce AO a pořizovatele/projektanta je klíčová a nezbytná a jen ta vlastně zajišťuje dostatečnou efektivitu procesu SEA. Nelze se spoléhat až na stanovisko SEA, jelikož požadavky v něm stanovené nemusí být pořizovatelem respektovány za patřičného zdůvodnění.

- **A ještě poslední postřeh, a to k informačnímu systému SEA, nevím, kdo všechno zadává informace o konkrétních koncepcích, ale stává se, že některé koncepce nejsou na portálu vůbec uvedeny, a to i když podléhají posuzování.**

Odpověď – Děkujeme za informaci.

Upozorňujeme, že u obecných koncepcí je to zákonná povinnost a že nevlození koncepce podléhající procesu SEA či jen zjišťovacího řízení může způsobit jeho nezákonnost (např. nelze se k návrhu koncepce, vyhodnocení SEA, či oznámení koncepce relevantně vyjádřit). U ÚPD a jejich změn zveřejňovat v IS SEA až při pozvánce na společné jednání.

Sjednocení stanovisek s přílohami s jejich přílohami do jedné písemnosti, eliminace jejich doplňování v čase z jiných sekcí. Velký rozsah příloh z různých oddělení na samostatných dokumentech označovaných jako „vyjádření“ přikládaných ke stanovisku zapříčiňuje zmatečnost toho, které části jsou stanoviskem, které části nejsou, což má dopad i na způsob vypořádání;

Odpověď – Stanoviska dotčeného orgánu dělíme dle náležitostí stavebního zákona a respektujeme požadavky správního řádu. Tzn. část ke stanovisku se samozřejmě váže k návrhu ÚPD, část vyjádření samozřejmě k VVURÚ, není na tom nic zmatečného, vše je řádně a srozumitelně děleno, jak má být. SZ rovněž určuje lhůtu pro zaslání takového stanoviska či vyjádření. Tzn. za MŽP odchází jeden dokument. Zcela výjimečně se stává, že věcný odbor MŽP uplatňuje stanovisko DO z hlediska hájení svých veřejných zájmů samostatně, je to pouze v takovém případě, že není schopen zaslat svoji subdodávku v předstihu, aby mohlo být zpracováno jednotně za MŽP. Do přílohy stanoviska může být dáno např. celé vyjádření určitého věcného odboru, které svou specifičností a rozsáhlostí

by naopak zneřehlednilo celé stanovisko (tato skutečnost je rovněž řádně uvedena). Domníváme se, že je vše v pořádku.

Neopakování textů stejného znění a významu jako mají další zřizovací organizace (AOPK, ČGS...). Zbytečná zátěž systému dohodovacích řízení a celkově vypořádání, kdy je nutné totožnou problematiku komunikovat s více subjekty;

Odpověď – Pakliže někomu byly svěřeny určité kompetence, nelze jim je odebrat, pouze změnou kompetenčního zákona apod. Pakliže jsou určité kompetence sdílené, bývá metodicky (např. organizačním řádem upřesněno), co je komu svěřeno, k duplicitám by docházet nemělo.

Eliminace požadavků na detaily řešení, které nemohou být součástí projednávané územně plánovací dokumentace co do podrobnosti (§ 36 odst. 3 SSZ; § 72 odst. 1 NSZ „Územně plánovací dokumentace nesmí obsahovat podrobnosti, které náležejí svým obsahem navazující územně plánovací dokumentaci nebo rozhodnutí“; § 40 odst. 5 NSZ „vlivů politiky územního rozvoje, nadřazené územně plánovací dokumentace nesmí obsahovat podrobnosti, které náležejí vyhodnocení vlivů navazující územně plánovací dokumentace.“ Zásady územního rozvoje představují koncepční nástroj územního plánování, nikoliv realizační. Je tedy zřejmé, co může a nemůže příslušná územně plánovací dokumentace obsahovat, tedy i požadavky;

Odpověď – Rozumíme a snažíme se respektovat. Rovněž o této skutečnosti informujeme věcné odbory MŽP při formulování jejich požadavků, na co by se vyhodnocení SEA mělo zaměřit. Velice často se stává, že jsou jejich požadavky zobečňovány či nejsou uplatňovány vůbec. Pakliže si ale věcný odbor MŽP na uplatnění takového požadavku trvá, je nezbytné, aby pořizovatel ve spolupráci s posuzovatelem při vypořádání těchto požadavků relevantně zdůvodnil, proč požadavek nešlo respektovat, či jen částečně. Teprve potom věříme, že postupem času DO skutečně vezmou na vědomí uvedená fakta.

Eliminace požadavků na zapracování jevů ÚAP, které v době vytvoření návrhu dokumentace nebyly jejich součástí. Zohledňování nových jevů, jenž nebyly v době zpracování známy v konečných fázích pořizovacího procesu komplikují pořizovací proces, případně samy o sobě mohou vyvolat opakované veřejné projednání a natahování pořizovacího procesu.

Rozumíme, nicméně jestli proces pořizování ÚPD trvá několik let, tak je žádoucí uведенé zohlednit. Samozřejmě si nemyslíme, že se jedná o případy, kdy se má ÚPD již schvalovat, ale je nutné mít na paměti, že pořizování příslušných ÚPD a zpracovávaných vyhodnocení SEA mají být aktuálního charakteru. Schválení např. ÚP či jeho změny, který není aktuální, nezohledňuje nové jevy v území apod., tak i zpracované vyhodnocení SEA nespĺnilo svůj účel.

Lze v této věci např. uvést rozsudek NSS č. j.: 8 Ao 2/2010 - 644, který uvádí: „Dotýkají-li se zásady územního rozvoje evropsky významné lokality, je třeba posoudit jejich vliv na tuto lokalitu, byť byla zatím zařazena pouze na tzv. národní seznam.“

Eliminace požadavků, jejichž vymahatelnost je věcí dotčených orgánů v příslušném podrobnějším stupni řešení. Prostřednictvím regulativů ZÚR nemohou být vymáhány takové požadavky, které vyplývají přímo z právních předpisů. Taková opatření jsou vymahatelná DO, a to bez ohledu na existenci ZÚR;

Odpověď – Ano, rozumíme, je tomu tak, že do ÚPD by se neměly přepisovat platné právní předpisy. Naše věcné odbory se snažíme instruovat, že jejich veřejné zájmy nebudou dotčeny, pakliže třeba nebude požadován proces SEA. Bohužel je to dále na pořizovateli, resp. na jejich vysvětlení, aby relevantně vysvětlili např. v rámci dohodovacích jednání, proč jejich požadavky ve stanoviscích DO nemohou být mnohdy zohledněny. V tom se obávám, že nedokážeme více pomoci.

Podrobnější odůvodnění stanoviska, ze kterého bude zřejmé:

- a) **konkrétní právní ustanovení, na základě kterého je požadavek uplatňován (s rozlišením toho, který požadavek je skutečně nutné ze zákona závazně zapracovat a co je pouze doporučení, které nemá vliv na výsledné stanovisko;**
- b) **že se jedná o požadavek odpovídající zákonnému měřítku projednávané ÚPD a nikoliv měřítku podrobnějšímu;**
- c) **zhodnocení, zda již obdobný požadavek není obsažen již v platném znění ÚPD a lze jej tedy již považovat za „splněný“;**
- d) **rozlišení nedostatků dokumentace SEA, která jsou „fatální“ a mají vliv na výsledky hodnocení a „formalistická“ a nemají tak vliv na výsledky hodnocení.**

Pakliže by stanovisko obsahovalo veškeré vyjmenované aspekty, snáze by byla věc vypořádána i komunikována a mohly by být rychleji odhaleny požadavky, které neodpovídají koncepčnímu řešení ZÚR, které výsledný technický projekt neřeší. U vracení dokumentace ve věci „fatálních chyb“ by mělo být ze strany MŽP identifikováno a jednotlivě i odůvodněno, jak a čím daná chyba ovlivnila závěry hodnocení. Toto by pomohlo i pořizovatelské činnosti, v rámci které se splnění požadavků bude lépe kontrolovat. Dokumentace „SEA“ je autorským dílem, za která projektant zodpovídá. Úprava, která byla provedena pouze na základě požadavku MŽP by tak byla jednoznačně dohledatelná pro případ soudního napadení a odpovědnosti za případné náhrady škody.

Odpověď – Je nezbytné rozlišit, zda se jedná o stanovisko DO k návrhu ÚPD či jeho změny, či se jedná o vyjádření k VVURÚ. V rámci vyjádření je rozlišováno, zda se jedná o zásadní připomínky či nikoliv.

Požadované není mnohdy DO schopen určit. Příslušné vzdělání včetně příslušné zkoušky odborné způsobilosti mají pouze pořizovatelé či projektanti. DO hájí své veřejné zájmy, které mu byly svěřeny a pořizovatel musí jeho požadavky náležitě přezkoumat. Nadto uvedené požadavky mnohdy míří do vyhodnocení SEA viz např. bod c). DO např. nemůže prohledávat platné ZÚR, aby určil, zda již jeho požadavek platné ZÚR obsahují. Rovněž orgán SEA leckdy potřebuje rovněž výklad určitých článků od projektanta či pořizovatele, aby zjistil, co je pod nimi skutečně „schováno“ a podle toho následně jednal.

Jinak samozřejmě stanoviska DO by měly splňovat veškeré zákonné náležitosti, které jsou na ně kladené. A to věříme, že je z naší strany plněno.

Co se týká vyhodnocení SEA, resp. připomínek k nim, tak i zde bývá námi označeno, které připomínky jsou zásadní a které nikoliv. Nadto se snažíme konkrétní připomínky formulovat rovněž přímo do vyhodnocení SEA, aby bylo posuzovateli explicitně zřejmé, o co orgánu SEA jde, resp. co připomínkuje a proč ve vazbě na srozumitelnost výkladu ke konkrétnímu textu vyhodnocení SEA. Vždy je každá připomínka ať už zásadní, či méně vážná, odůvodněna. Rovněž je nezbytné si uvědomit, že nelze tvrdit a jasně sdělit, které připomínky mohou mít vliv na závěry posuzování a které ne, jelikož i nevinná práce s neaktuálními podklady pro hodnocení může právě znamenat, že vyhodnocení není aktuální, objektivní apod., tedy závěry posouzení jsou liché. Rozhodně je naší snahou, aby vyhodnocení SEA bylo přezkoumatelné a dodržovalo zákonné náležitosti, protože jen tak lze zajistit, aby SEA nebyla důvodem pro případné zrušení či částečné zrušení opatření obecné povahy soudem. Též musíme sdělit, že i když pořizovatel, či projektant se domnívá, že je vyhodnocení SEA v pořádku, tak kompetentním orgánem pro takovéto rozhodnutí je příslušný orgán SEA. Nadto zaslat své vyjádření k VVURÚ mohou i jiní viz SZ.

Eliminace obsahu, který se netýká stanoviska ke konkrétní ÚPD, ani předmětu oblasti hájené dotčeným orgánem (texty, které řeší historická fakta vývoje problematiky, komentáře k pořizovatelské činnosti, komentáře k jiným nástrojům územního plánování, než je hodnocená dokumentace apod.)

Odpověď – Rozumíme, proto takové informace standardně zasíláme v kategorii sdělení a většinou vkládáme celé do přílohy, aby „nezaplevelovaly“ dané stanovisko. Pouze uvedeme, co dáváme do přílohy a proč.

Považujeme za vhodné rozvinout diskusi nad připomínkami týkající se vztahu k ostatním koncepcím a k cílům ochrany ŽP, které mají smysl u „obecných koncepcí“, posuzovaných dle přílohy č. 9 ZOPV, ale v případě ÚPD jsou kapitoly 1 (vztah ke koncepcím), 2 (vztah k cílům) a 9 (zpracování cílů do ÚPD) formalistické. Jak toto téma „řádně“ uchopit?

Odpověď – Není možné souhlasit s uvedeným. Koncepce stanovující cíle ochrany životního prostředí (mezinárodní až krajské) jsou vytvářeny z toho důvodu, aby byly při vytváření dalších plánů, programů apod. respektovány/zohledňovány. Právě proces SEA je místem, kdy lze takové koncepce zohlednit, resp. nejprve zjistit, zda je s nimi posuzovaná koncepce v souladu či nikoliv. Výjimkou není ani ÚPD, dokonce zde vidíme daleko větší význam než u procesu SEA u obecných koncepcí, jelikož ÚPD již umisťují konkrétní plochy či koridory do území a je zde již náležitá provazba na rozhodovací činnost v území. Rozumíme, že nástroje územního plánování jsou omezené, ale naplnění těchto kapitol nevnímáme jako formalistické, jelikož je právě kladen důraz na tom, aby cíle ochrany životního prostředí byly zohledňovány v rámci pořizování koncepcí, tedy i ÚPD. Cílem AO je tedy nakonec zhodnotit, jak byly tyto cíle zpracovány a jak byly např. i zohledňovány při výběru variant. Pakliže bude docházet k adekvátnímu zohledňování cílů ochrany životního prostředí v pořizovaných koncepcích či ÚPD, budou mnohdy zároveň ošetřeny (např. na úrovni ZÚR) i identifikované potenciální negativní vlivy na ŽP.

Bylo by dobré rozvinout výklad kolem bodu „6“ přílohy č. 4 „nového“ SZ, podle kterého má být provedeno hodnocení „krátkodobých, střednědobých, dlouhodobých, trvalých a přechodných vlivů...“ V měřítku ZÚR ale i ÚP dokážeme rozlišovat vlivy „trvalé“ (dlouhodobé) a „dočasné“ (přechodné). Vše ostatní je ve velké míře spekulace bez adekvátní reálné opory, resp. u přechodných jde o podrobnost, která náleží do EIA. Jak se k tomuto tématu tedy „řádně“ postavit?

Odpověď – Posouzení zmíněných vlivů provádí osoba s autorizací § 19 ZPV, nikoliv pořizovatel. Veškeré hodnocení je prováděno odborným odhadem a uvedené vlivy jsou vlivy potenciální (předpokládané), nezaznamenali jsme jakýkoliv problém s vyhodnocením uvedených vlivů na strategické úrovni od AO. Při hodnocení se využívá i určitá zkušenost posuzovatelů. Nelze na tato hodnocení rezignovat, pakliže je zákonem vyžadováno.

Rádi bychom využili také této příležitosti a apelovali na „stanovisko k návrhu rozhodnutí o námitkách“, které má řešit výhradně posouzení „návrhu rozhodnutí o námitkách“ v tom smyslu, zda způsob vypořádání došlých námitek a připomínek nenarušuje práva hájená příslušným dotčeným orgánem. Setkáváme se s komentáři, které hodnotí, kde by mělo být co a jak lépe odůvodněno, přitom toto stanovisko neslouží k uplatnění dalších nových požadavků, ale k monitoringu toho, zda výsledný návrh ze strany pořizovatele, na němž spolupracuje i s autorizovanými osobami, nenaruší zájmy hájené dotčeným orgánem.

Odpověď – Rozumíme uvedenému, nicméně příslušný úřad, resp. úřad, který hájí příslušný veřejný zájem může doporučit doplnění návrhu vyhodnocení připomínky, pakliže se domnívá, že uvedené údaje nejsou úplné či může navrhované doplnění přispět ke vhodnějšímu vypořádání (upozorňujeme, že i na náležitosti vypořádání návrhu vyhodnocení připomínek apod. existují konkrétní judikáty soudů, např. rozsudek Krajského soudu v Plzni č. j.: 59A 2/2016-76). Není možné brát jako nový požadavek, jak je zmiňováno, MŽP vždy uvede důvody, v jakých případech si dovolilo doporučit úpravu takového návrhu. Rozhodně k takovým případům dochází spíše ojediněle.

Na listopadové online metodické poradě SEA bychom se rádi dozvěděli, jak je to s národním geoportálem územního plánování (<https://uzemniplanovani.gov.cz/>)? Také předpokládáme, že bude zhodnocen nástup pořizování územních plánů a jeho změn dle nového zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Odpověď MMR – Asi jste zaznamenali, že naše systémy včetně Národního geoportálu územního plánování nejsou v takové kondici, v jaké měly být k 1. 7. 2024. Veřejná zakázka na zpracování NGÚP zůstává zachována a nebude se měnit jeho dodavatel. Ten bude NGÚP rozvíjet pořád dál. Nicméně časový skluz u funkcionalit je evidentní, takže v současné době je v parlamentu projekt tzv. „bypass“, jehož účinnost se předpokládá někdy začátkem roku 2025 a který dočasně vypne některá ustanovení stavebního zákona, která se věnovala digitálním systémům. V případě NGÚP dojde také k jeho dočasnému omezení prostřednictvím vypnutí některých ustanovení stavebního zákona, a to na období do konce června 2025. Zároveň v přechodném období budou dočasně fungovat postupy, které fungovaly podle starého stavebního zákona, což znamená, že se budou vkládat údaje o ÚPD do starých systémů jako tomu bylo dříve. Od 1. 7. 2025 už by se mělo postupovat opět podle toho, co je ve stavebním zákoně ohledně NGÚP napsáno teď. O problémech,

kteří vyplynou z praxe, jak postupovat v případech v období 1. 1. – 1. 7. 2025 není MMR momentálně schopno podat sofistikovanější informaci.

Co se týká pořizování nebo zhodnocení nástupu pořizování územních plánů podle nového stavebního zákona, tak dle názoru MMR je na takové zhodnocení ještě brzy a mělo se ještě počkat, protože nový stavební zákon je účinný, respektive je používán pouze pár měsíců.

Z ust. § 98 odst. 1 zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů, plyne, že návrh Plánu odpadového hospodářství České republiky se zpracovává ve spolupráci s příslušnými orgány veřejné správy a veřejností podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (cit.: „Návrh Plánu odpadového hospodářství České republiky zpracovává ministerstvo ve spolupráci s příslušnými orgány veřejné správy a veřejností podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Návrh Plánu odpadového hospodářství České republiky projedná ministerstvo s kraji. Kraj sdělí ministerstvu své připomínky k návrhu Plánu odpadového hospodářství České republiky do 30 dnů ode dne jeho obdržení.“, konec citace).

Dle příslušných ustanovení zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále také zákon EIA), rozum. ust. § 10c a dále lze dovodit, že postup zpracování návrhu Plánu odpadového hospodářství České republiky by měl respektovat následující postup:

- 1. Zpracování oznámení koncepce dle ust. § 10c zákona EIA,**
- 2. Provedení zjišťovacího řízení dle ust. § 10d zákona EIA s příslušným závěrem dle ust. § 10d odst. 3 nebo 4 zákona EIA.**

Předkládaný návrh Plánu odpadového hospodářství České republiky však již předem vylučuje, že by tato koncepce měla být zpracovávána ve spolupráci s příslušnými orgány veřejné správy a veřejností podle zákona EIA, viz Předkládací zpráva poslední odstavce, cit.: „Návrh koncepce „Plán odpadového hospodářství ČR na období 2025-2035“ nestanovuje rámec pro budoucí povolení záměrů dle přílohy č. 1 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí ve smyslu ustanovení § 10a odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, a proto nepodléhá strategickému posuzování vlivů na životní prostředí dle výše citovaného zákona.“, konec citace.

V tomto kontextu není zřejmé na základě jakých legislativních nástrojů byl tento postup zvolen. Důvodem pro tuto připomínku je následná povinnost krajů zpracovat návrh plánu odpadových hospodářství krajů dle ust. § 100 odst. 1 zákona o odpadech, kde povinnost zpracovat návrh ve spolupráci s příslušnými orgány veřejné správy a veřejností podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí je totožná jako u návrhu Plánu odpadového hospodářství České republiky.

Odpořevď’ – Orgán SEA musí respektovat příslušná ustanovení zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Tzn. pakliže nejsou splněny zákonné důvody pro požadování procesu SEA, nemůže ho příslušný úřad vyžadovat. MŽP, odbor cirkulární ekonomiky a odpadů si uvědomuje, že zmíněná ustanovení nejsou šťastně formulovaná, proto do budoucna počítá s jejich úpravou. Jak přesně postupovat, s kým projednat apod. přípravu krajských plánů odpadového hospodářství, pakliže proces SEA nebude požadován, Vám sdělí uvedený odbor MŽP na dotaz. Konkrétní možnosti nechtěl bohužel pro naši poradu sdělit.

Měla bych jeden dotaz, který jsem pro představu dané situace zpracovala poněkud netradičně a posílám ho v příloze. Nemusíte ho na poradě nutně citovat, ale opravdu mne zajímá, jestli existuje reálná možnost, jak se vyhnout podobným plíživým změnám v území obcí, protože se jedná o poměrně častý jev.

„Bylo jednou jedno království a nad ním se tyčil kouzelný vrch. On ton vlastně nebyl vrch, jen takový vršek. Střežila ho svatá Barbora, která jednou za rok povolila čarodějnicím pořádat tu své reje a každý den lidem z podzámčí kochat se pohledem na zámek a do dalekého kouzelného kraje. Jednoho dne přišel čaroděj a řekl: ha, há, tohle si nechám pro sebe. A tak si na vrchu postavil svou ohavnou sluj a kolem ní vysázel (zákeřně ekologicky) stromy dostatečně vysoké na to, aby už nikdy nikdo nic bez jeho svolení neviděl. Nakonec vyvěsil v celém podzámčí plakáty radostně zvoucí venkovany na kávu (placenou) s výhledem na zámek a do dalekého kouzelného kraje. A to vše mu umožnila změna územního plánu sousední obce, jejíž katastrální území hraničí s územím dotčeného království.“

S tím už se nedá nic dělat. Ale já se ptám, jak zabránit podobným excesům? Protože když už dojde k hodnocení územního plánu, všechny tyto podobné plochy už zpravidla jsou v území vymezeny, protože se prosadily v dílčích změnách, které nikdo neřešil a neposuzoval.

Odpověď – Změna územního plánu vychází buď ze zprávy o uplatňování územního plánu, která obsahuje její zadání, nebo ze samostatného zadání změny. V obou případech se k zadání připojuje stanovisko příslušného úřadu. Pokud v tomto stanovisku dojde příslušný úřad k závěru, že je třeba změnu územního plánu posoudit z hlediska vlivů na životní prostředí, může uplatnit požadavek na zachování určitých vztahů v krajině nebo hodnot krajiny, a to i v širších vztazích (příloha č. 4 ke stavebnímu zákonu, bod II. 6.).

Jinou možností je, aby při projednávání územního plánu tyto vazby nebo hodnoty ošetřil orgán ochrany přírody postupem podle § 12 odst. 4 ZOPK. K tomu doporučujeme využívat „Metodický pokyn k uplatňování § 12 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny“, dostupný na stránkách MMR: <https://mmr.gov.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/stanoviska-a-metodiky/uzemni-planovani/>, případně ve věstníku MŽP: https://mzp.gov.cz/system/files/2025-02/OAZK-Vestnik_9_2017_Metodicky_pokyn_12_4_ZOPK-20170930.pdf

Pokud orgán SEA neshledá potřebu provedení SEA, resp. v každém případě je v rámci pořizování změny ÚP oslovována i sousední obec, která má právo vznést svoje připomínky a ohradit se. Zároveň obec nemůže rozhodovat o území jiné obce, ale může upravit řešení tak, aby odstranila vliv nebo zabránila negativním dopadům na území jiné obce. To mohou požadovat a navrhnout i dotčené orgány.

Kumulativní působení změn územních plánů je dlouhodobě vnímáno jako závažný problém také na úseku územního plánování.

Zajímalo by nás, jestli byste požadovali zpracování vyhodnocení vlivů územního plánu či jeho změny na životní prostředí v případě, že návrh zadání bude požadovat obecně prověření možnosti umístění OZE v nezastavěném území, kdy není uvedena konkrétní plocha či parametry záměru. Povinnost tohoto prověření vychází z nového stavebního zákona (podpora OZE). My nevíme, jestli obec umístování OZE v nezastavěném území bude podporovat či nikoli, nelze však vyloučit, že možnost umístění OZE bude nakonec v územním plánu přípustná třeba i ve všech plochách nezastavěného území (zemědělské, přírodní atd.).

Odpověď – Orgán SEA musí vždy pracovat s kritérii pro zjišťovací řízení (příloha č. 8 k ZPV), tzn. musí se domnívat, že návrh ÚPD může mít významný vliv na životní prostředí a veřejné zdraví (rovněž přihlíží i ke stanoviskům orgánů ochrany přírody – spadají vlastně též do těchto kritérií a jsou neopomenutelným podkladem pro vydání stanoviska k potřebě posouzení) a na základě toho se rozhodne, zda chce nechat zpracovat tzv. vyhodnocení SEA (případně i naturové posouzení), resp. vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území. Nelze obecně sdělit, jak by se MŽP v konkrétních případech rozhodlo, nevíme, co všechno by návrh zadání kromě zmíněného rovněž řešil, v jakém území se nacházíme, resp. jaké je řešené území včetně jeho limitů nejen z hlediska životního prostředí, zda již území obsahuje vystavěné OZE, či se již takové záměry připravují, zda příslušné orgány ochrany přírody vyloučily nebo nevyloučily významný vliv na EVL či PO apod.

Stavební zákon neukládá, aby požadavky zadání na řešení územně plánovací dokumentace byly blíže územně specifikovány. Bohužel zde narážíme na určitou systémovou nekompatibilitu postupů pořizování územně plánovací dokumentace s postupem posuzování vlivů koncepcí, která je charakteristická pro vztah obou oblastí (územního plánování a posuzování vlivů na životní prostředí) od počátku, tedy od přijetí zákona č. 244/1992 Sb. Je tedy skutečně možné, aby zadání územního plánu požadovalo obecně prověřit možnosti umístění OZE v nezastavěném území.

Pokud by pořizovatel již v zadání například požadoval, že v některé části území obce má být výstavba OZE výslovně vyloučena, tak by tím jednak v podstatě suploval práci projektanta územního plánu, jednak by mohl způsobit i těžkosti při projednání či následném přezkumu územního plánu, pokud by projektant v odůvodnění územního plánu nemohl uvést lepší argument, proč byly v těchto územích OZE výslovně vyloučeny, než že „plnil zadání.“ Z tohoto pohledu se obecný požadavek zadání na prověření možností nezastavěného území pro umístění OZE jeví jako jednoduché a standardní řešení, jak přistoupit k formulaci zadání územního plánu.

Ze zkušeností MŽP doporučujeme v případě takové žádosti, resp. obecného návrhu zadání se dotázat pořizovatele, co to bude ve fázi návrhu znamenat, resp. jak se může tato obecná zmínka v návrhu projevit, aby měl dostatek informací pro své následné úvahy a práci s kritérii, může se stát, že podklady budou pro toto stanovisko následně rozšířeny (je nutné zaevidovat obdržené e-maily, které návrh zadání mohou relevantně doplnit). Pakliže to pořizovatel nebude vědět, protože např. nechce suplovat práci projektanta, jak již bylo sděleno výše, je skutečně třeba důsledně zvážit všechny relevantní informace za použití kritérií pro zjišťovací řízení dle přílohy č. 8 k ZPV, aby mohl sdělit, zda se lze domnívat, že může dojít k významnému vlivu na životní prostředí či nikoliv ve vazbě na návrh změny ÚPD či ÚP či změny ÚP.

Ve vazbě na již vydanou soudní judikaturu se domníváme, že ve výjimečných případech může orgán SEA v rámci stanoviska dotčeného orgánu ke společnému jednání upozornit na změnu okolností, na jejichž základě bylo dříve vydáno tzv. stanovisko k potřebě posouzení, které nepožadovalo zpracování vyhodnocení SEA, resp. VVURÚ. Takovou změnou mohou být například nové skutečnosti obsažené v návrhu ÚPD, které z obecné podoby návrhu zadání nebyly dříve pro orgán SEA vůbec patrné. Orgán SEA tak může upozornit pořizovatele, že návrh ÚPD může nově mít významný vliv na životní prostředí, a že by tedy VVURÚ mělo být zpracováno. Takovéto sdělení musí být pečlivě a jednoznačně odůvodněno, neboť nejde o formální vstup příslušného úřadu – orgánu SEA – ve smyslu posouzení, zda požaduje či nepožaduje zpracování VVURÚ.

Měla bych konkrétní dotaz týkající se dokumentace SEA ke Změně ZÚR.

Novelou zákona 416/2009 účinnou od 1. 7. 2024 jsou definovány strategické investiční stavby. Pro tyto stavby se uplatní § 4 odst. 5 zákona 334/1992 Sb. v platném znění, a tedy i kvalitní zemědělskou půdu lze v tomto případě odejmout, aniž je potřeba prokazovat převyšující veřejný zájem. Domnívám se tak, že je zcela zbytečné v dokumentaci SEA ke Změně ZUR hodnotit dopady na ZPF.

Můj dotaz zní, jak postupovat v tomto případě, když je ve stanovisku MŽP odkazováno na nutnost prokazovat jiný veřejný zájem a zdůvodňovat dopady na ZPF, tj. do jaké míry rozpracovat v dokumentaci SEA ke Změně ZUR dopady na ZPF a posuzovat dopady navrhované koncepce na ZPF? Případně lze se jen odkázat na příslušné ustanovení zákonů, které mluví jasně?

Odpověď – Rozsah posuzování určuje § 2 ZPV a případně rovněž tzv. stanovisko k potřebě posouzení, tedy požadující zpracování tzv. vyhodnocení SEA. Určitě tedy nelze rezignovat na vyhodnocení této složky ŽP.

V této souvislosti lze rovněž upozornit, i když dle § 4 odst. 5: „*Ustanovení odstavce 3 se neuplatní v případě transformačních a zastavitelných ploch vymezených v územně plánovací dokumentaci určených pro umístění strategické investiční stavby*). Ustanovení odstavce 4 se neuplatní v případě záměru podle zákona o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury) a záměru, který slouží převážně uživatelům veřejné dopravní infrastruktury a navazuje na ni.“ zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů není třeba prokazovat převyšující veřejný zájem pro odnětí půdy, stále platí povinnost naplnit zásady plošné ochrany ZPF dle § 4 odst. 1 a 2 zákona. Odkaz na § 4 odst. 5 zákona nestačí. Pořizovatel musí tedy v příslušné kapitole odůvodnění návrhu ÚPD toto nadále prokazovat.

SEA byla zpracována pro územní plán zpracovaný a projednáváný podle zákona č. 183/2006 Sb. Po projednání bylo přistoupeno k úpravě ÚP dle standardizace, věcné změny nebyly provedeny žádné. Z pohledu SEA došlo tedy ke změně označení ploch a koridorů. Je nutné SEA přepracovat (změnit označení ploch)?

V územním plánu nedošlo ke změně koncepce, k úpravě vymezení ploch ani koridorů. Došlo k převedení ÚP do jednotného standardu (změnilo se označení ploch).

Odpověď – Domníváme se, že by mělo být dostačující, když AO ve vyhodnocení SEA uvede, že jsou to formální úpravy, které nemají dopad na věcnou náplň vyhodnocení SEA (pakliže AO s tím takto souhlasí), resp. na jednotlivé závěry z procesu SEA, a že bude jasně rovněž odkázáno, kde jsou v návrhu ty změny přehledně uvedeny, aby bylo vidět, jak se např. plocha dříve jmenovala a jak se nově označuje, aby se tak vyhodnocení SEA nestalo zmatečným. Pakliže je však nějaká pochybnost o tom, že by vyhodnocení SEA zůstalo přehledné apod. ve vazbě na úpravy návrhu ÚPD, tak je vhodnější formálně upravit i vyhodnocení SEA, aby soud při případném přezkumu nemohl označit dokumentace za zmatečné s dopadem na procesní práva dotčených osob.

Budou mít akcelerační oblasti charakter zastavitelných ploch?

Odpověď – Podle vládního návrhu zákona o urychlení využívání OZE, konkrétně podle § 5 odst. 1, se akcelerační oblast vymezuje jako plocha nebo koridor v územním rozvojovém plánu, zásadách územního rozvoje nebo územním plánu. Zákon nepřikazuje

ani nezakazuje, aby akcelerační oblast byla zároveň zastavitelnou plochou. V praxi lze zřejmě použít různé přístupy, pro zjednodušení si popíšeme dva typické – modelové příklady:

1) Malá akcelerační oblast (jednotky ha) v územním plánu pro rozvoj výroby energie z energie slunečního záření – území je malé, celé snadno využitelné pro daný typ OZE, akcelerační oblast má tedy spíše charakter plochy a je v daném případě také vhodné, aby územní plán v rozsahu akcelerační oblasti vymezil rovněž zastavitelnou plochu výroby energie z obnovitelných zdrojů VE. Striktně vzato by šlo vlastně o tři významové aspekty jedné plochy: 1) akcelerační oblast vymezená jako plocha, 2) zastavitelná plocha, 3) plocha s rozdílným způsobem využití VE.

2) Velká akcelerační oblast (tisíce ha) v územním rozvojovém plánu pro rozvoj výroby energie z větrné energie. Území je obrovské, přitom jeho většina nikdy nebude sloužit k transformaci větrné energie na elektřinu či jiný typ využitelné energie, neboť z technologických důvodů musejí být mezi jednotlivými stožáry větrných elektráren rozestupy v řádu stovek metrů. Zároveň není účelné předjímat polohu jednotlivých stožárů. Taková akcelerační oblast má z hlediska územního plánování spíše charakter „překryvného koridoru“, a neočekává se, že by územní rozvojový plán tuto akcelerační oblast vymezil jako zastavitelnou plochu, ani že by uvnitř této akcelerační oblasti vytypoval nejvhodnější místa pro umístění stožárů a na jejich místě vymezoval dílčí malé zastavitelné plochy. V navazující územně plánovací dokumentaci – územních plánech by zřejmě (kromě toho, že by územní plán převzal či zpřesnil vymezení akcelerační oblasti) na místě této jedné akcelerační oblasti byly vymezeny desítky či stovky ploch s rozdílným způsobem využití různého druhu, podle předpokládaného převládajícího využití dané části území, např. plochy zemědělské, lesní, dopravní infrastruktury atd., ve kterých by bylo umožněno umísťovat VE.

Jakým způsobem se bude postupovat, kdy bude vymezena akcelerační oblast pro VTE v území X, přičemž v územním plánu obce bude v tomto území X (s ohledem na charakter území) vyloučena možnost umístění VTE?

Odpoověď – Je předpokládáno, že máte na mysli případ, kdy akcelerační oblast je vymezena v nadřazené územně plánovací dokumentaci. Nejpravděpodobnější důsledek bude ten, že řešení použité v územním plánu (výslovné vyloučení VTE) bude „přebito“ odlišným řešením v nadřazené územně plánovací dokumentaci. Vždy ale bude záležet na přesné formulaci regulativů v nadřazené územně plánovací dokumentaci a v územním plánu.

Dále je třeba upozornit, že podle § 5 odst. 2 vládního návrhu zákona o urychlení využívání OZE je možnost v navazující územně plánovací dokumentaci vymezení akcelerační oblasti z nadřazené územně plánovací dokumentace zpřesnit, tedy de facto zmenšit, pokud to nadřízený orgán ve stanovisku podle § 101 odst. 2 stavebního zákona nevyloučí. Tato možnost se tedy týká pouze případů, kdy nejprve je akcelerační oblast vymezena v nadřazené územně plánovací dokumentaci, a až poté ji územní plán zpřesňuje.

Pokud je návrh koncepce (konkrétně změna ZUR) včetně výběru nejvhodnější varianty posouzen s významně negativním vlivem na N2000 je proces posuzování uzavřen nesouhlasným stanoviskem. Následuje stanovení kompenzačních opatření, která jsou promítnuta do návrhu koncepce. Provádí se pak znovu posouzení „upravené“ koncepce (která v tomto konkrétním případě představuje

nezměněný návrh doplněný o KO)? Případně jaká je další činnost AO (po vydání stanoviska) v takovém případě.

Odpověď – 1. MŽP explicitně nevede k tomu, že by mělo být okamžitě vydáno nesouhlasné stanovisko SEA (viz např. nový vydaný „manuál k obecným koncepcím“), pakliže byl vyhodnocen -2 vliv na EVL a PO (jedná se o negativní vliv na jednu ze složek životního prostředí, ZPV takovou nutnost neuvádí, nicméně i taková eventualita se nabízí). Tuto skutečnost by mělo samozřejmě stanovisko uvést v závěrech posuzování. V rámci požadavků stanoviska je důvodné takovou aktivitu požadovat vyjmout a následně odkázat na relevantní ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (§ 45i odst. 3 a následující), jelikož dle jejich postupu lze schválit i koncepci, resp. ÚPD s -2 vlivem na EVL či PO.

2. kompenzační opatření již znovu neaktivují proces SEA, ten byl vlastně ukončen vydáním stanoviska SEA, tzn. již se nic znovu neposuzuje (kompenzační opatření jsou navržena s cílem dle § 45i odst. 4 ZOPK a jejich smyslem je kompenzovat negativní vlivy koncepce, tedy z podstaty jsou pro ŽP pozitivního charakteru), následuje schválení koncepce či vydání ÚPD opatřením obecné povahy.

3. obecně platné:

Pakliže vyhodnocení SEA, resp. naturové posouzení vyhodnotí významně negativní vliv na EVL a PO, musí autorizovaná osoba na tuto skutečnost upozornit předkladatel/pořizovatele ÚPD, jelikož dle § 45i odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů musí pořizovatel zpracovat varianty řešení, jejichž cílem je významný negativní vliv vyloučit, nebo v případě, že vyloučení není možné, alespoň zmírnit, ty varianty musí být posouzeny AO (§ 45j ZOPK) stále v rámci probíhajícího procesu SEA. Pokud však neexistuje variantní řešení bez významného negativního vlivu, lze schválit jen variantu s nejmenším možným významným negativním vlivem, a to pouze z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu a až po stanovení kompenzačních opatření nezbytných pro zajištění celkové soudržnosti soustavy ptačích oblastí a evropsky významných lokalit podle odst. 6 ZOPK.

Tzn. posledním krokem jsou kompenzační opatření zahrnutá do koncepce. Toto se již děje mimo proces SEA, resp. po vydání stanoviska SEA.

Pakliže naléhavý důvod převažujícího veřejného zájmu nepřeváží nad ochranou EVL a PO, tak se vůbec kompenzační opatření nebudou stanovovat a koncepce nemůže být schválena (pozn: *koncepce případně může být schválena po úpravě, kdy nebude obsahovat aktivitu, plochu či koridor s vyhodnoceným významně negativním vlivem*).

Ve vazbě na nezbytnou spolupráci AO a projektanta/pořizovatele, resp. maximalizaci procesu SEA, tak výběr nejvhodnější varianty by měl být proveden ještě před projednáním ÚPD, tzn. v nejlepší případě při zpracovávání vyhodnocení SEA a návrhu ÚPD. Není tedy žádoucí, aby byl návrh ÚPD předložen k oficiálnímu projednání a obsahoval aktivity s -2 vlivy, přičemž by ještě nebyly prověřeny varianty další, aby mohlo být konstatováno, že předložená varianta je ta s nejmenším významným negativním vlivem.

4. úkolem AO (§ 19 ZPV) je tedy zohlednit výsledky naturového posouzení ve vyhodnocení SEA. Pakliže bude návrh ÚPD obsahovat více variant řešení, musí je AO rovněž posoudit. Ani jedna AO (§ 19 ZPV a § 45j ZOPK) nezajišťuje další kroky nutné pro schválení koncepce, která obsahuje -2 vliv (vyjma zmínění variant).